

7570/1942. M. E. sz. rendelet alapján ára: 30 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 2 sz. 1943 január 3 vasárnap

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

Debreceni polgár, debreceni szellem

Újévi számunk vezércikkében utaltunk a magyar polgári gondolatra és kiemeltük azokat az értékeket, melyeket a debreceni polgár évszázadokon át megőrzött és amelyeket a nemzet összessége számára fenntartani célszerűnek jelöltünk meg a mai sorsdöntő időkben.

Szóban is, írásban is helyeslés kísérte ezt a megoldást, sőt újabb szempontokra is felhívták figyelmünket. Nem felesleges, ha újra visszatérünk erre a témára és szólunk a debreceni szellemről, a legmagyarabb városnak arról az ősi szelleméről, mely az új idők forradalmában talán látszat szerint elhomályosult, de amelyet ennek a városnak és lakosságának magában hordoz, némán, hivalkodás nélkül őriz, keveset beszél róla, de még mindig aszerint él és gondolkodik.

Ez a szellem a hamisítatlan magyar szellem, ez őrizte meg a századok vérvizatairól a legmagyarabbnak ezt a várost. Ez a szellem a magyar szabadság függetlenség és önállóság szent szolgálatában állott. Ezt hirdetik történelmi kövei és emlékei.

Debrecen történelmi multja teljesen azonos a magyar nemzet sorsával. „E város gyakran sirt vérkönyveket és története nem más, mint szakadatlan láncolata folytonos szenvedéseknek és dicső képe nagyszerű áldozatoknak” — mondja róla a történetíró. Ha a magyar szabadság és függetlenség szolgálatáról volt szó, sohasem tépelődött, hanem éppen olyan lelkesedéssel állott Rákóczi Ferenc mellé, mint ahogy Kossuth Lajos kibontott zászlaja alá sereglett. Nagy árat kellett fizetnie magyarságáért, sok szenvedés zúdult reá, de rendületlenül kitartott a szent eszmék mellett.

Kossuth Lajos nem hiába nevezte Debrecen a magyar függetlenség őrhelyének.

Ezt a várost képviselte évtizedeken át a kuruc idők forrószívi történetírója és új lantosa Thaly Kálmán. A régi függetlenségi pártnak legmegbízhatóbb és leghűségesebb terénuma volt Debrecen. Debrecen őslakossága úgy ragaszkodott a 48-as eszméhez, mint saját életéhez. A debreceni polgár Kossuth párti volt és hiába csúfolták vastagnyakúsággal, ez a nyak nem hajlott meg, a debreceni koponyák elváltak maradtak és megmaradtak kemény magyaroknak.

Igy jegecesedett ki a debreceni szellem, mely mindenekelőtt magyar volt, a maga módjával segítette a haladást, de kizárólag magyar érdekből. Kollégiumáért sokat áldozott. Mert magyarul tanítottak és írtak itt, mikor az egész országban még a latin kultúra divott. —

A magyar hadsereg védrendszerének tüzeben összeroppantak az ellenség vállalkozásai

A szovjet tovább erőszakolja veszteségteljes támadásait a keleti front különböző szakaszain — Nagy harcok Velikije Lukinál — Ezen a környéken a németek néhány helyen megrövidítették arcvonalukat a hatásosabb védelem céljából. Kalmuk-földön Elistat tervszerűen kiűritették, a Don vidékén viszont előnyomulnak

Változások a madridi, tokiói és stockholmi német nagykövetség vezetésében

Hitler: Most már semmiféle kompromisszum sem lehetséges

Az elmúlt hét hadieseményeit összefoglaló legújabb magyar hadijelentés az ellenség harci tevékenységének bizonyos fokú megélénküléséről számol be. Ehhez magyar katonai körökben a következő ki-

egészítéseket fűzték. Mint ismeretes, a karácsony előtti héten, valamint az ünnepek alatt az előző heteknél is rugalmasabb volt a honvédségek által védelmezett Donmenti védőszakasz. Az ünnepek

óta azonban ismét folytatta régebbi felderítő kísérleteit az ellenség és némely helyen száznál nagyobb erejű osztagokkal is megkísérelte állásainak megközelítését, hogy — a légi felderítésnek az időjárás okoz-

ta nehézségei miatt — a földi felderítés módjával nyerjen betekintést erőviszonyainkba. — E kísérletek — miként a hadijelentés is megállapítja — már elhárító tűzünkben összeomlott.

Saját vállalkozó tevékenységünk éppoly sikerrel folyik, mint az elmúlt hetekben. — Hőmérséklet a karácsonyi ünnepek után —15 és —20 fok körüli volt, a legutóbbi napokban azonban ismét enyhülés állott be és csak kevéssel marad a fagyponthoz.

A KELETI FRONTON

A szovjet több szakaszon folytatta támadásait. A német hivatalos jelentés közli, hogy ezeket a támadásokat visszaverték és a szovjet csapatok nagy veszteségeket szenvedtek.

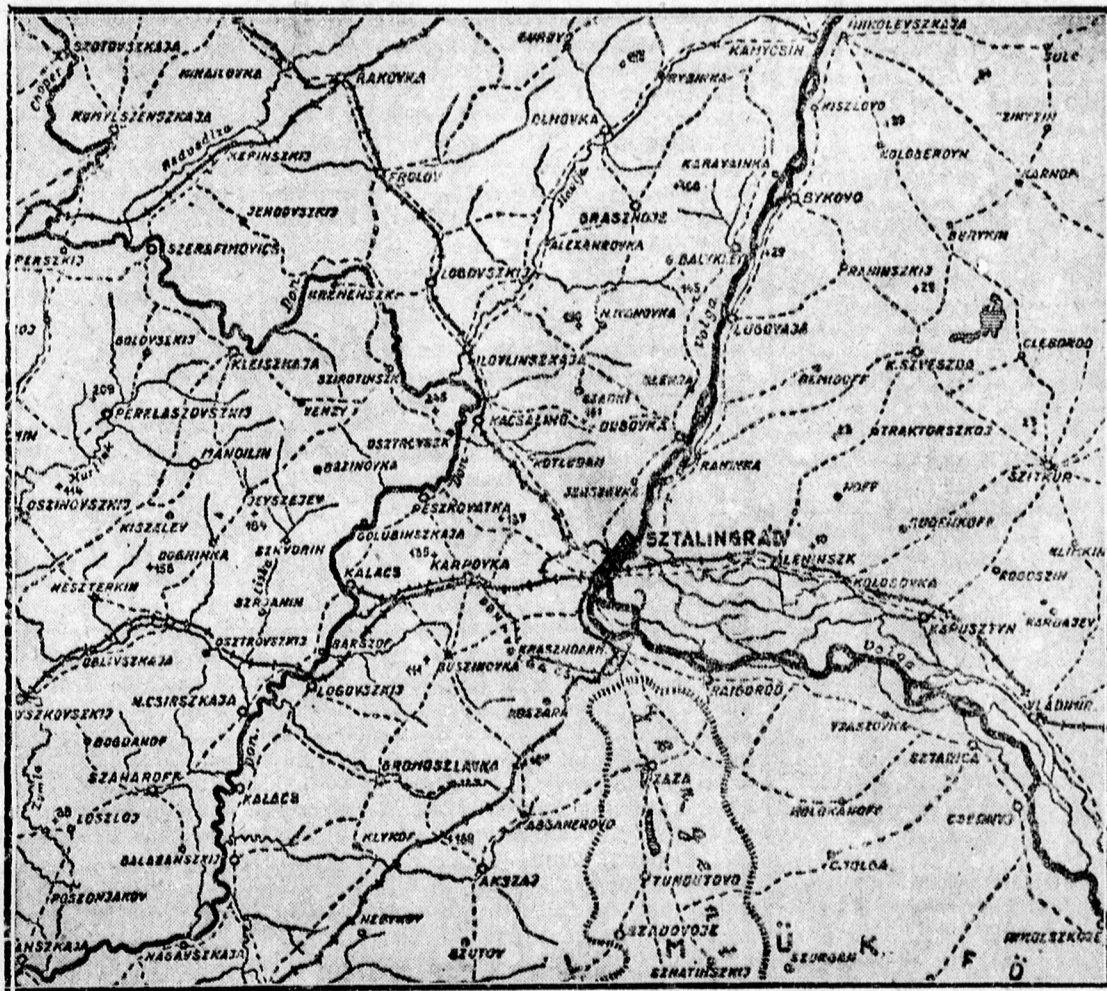
Velikije-Luki környékén — mint a Nemzetközi Tájékoztató Iroda a közép arcvonalról értesül — a szovjet továbbra is erősen támad. Ezen a környéken harcászati okokból megrövidítették a német arcvonalat, ami által lehetővé vált minden tartósabb ellenséges roham sikeres visszaverése. Velikije-Luki támaszpontja változatlanul szilárdan német kézen van.

A Kaukázusban a Kalmuk-földön a németek Elistat teljesen szétrombolták, majd tervszerűen kiűritették és az ellenségnek már csak egy romhalmazt engedtek át.

A Don vidékén a német kötelékek továbbra is tervszerűen törnek előre. A környéken máris több német sündisznó-állás vonta be a német arcvonalba.

REJTÉLYEK TIMOSZENKO KÖRÜL

A „Neue Züricher Zeitung” közli a szovjet kormány csüörtök esti külhíradását, amely közli, hogy a Sztalingrád körüli hadműveleteket már nem Timosenko tábornagy, hanem Zsukov tábornok vezeti. Mind-

A debreceni polgár büszkén viselte neve előtt a polgár megjelölést, mint az ősi város által juttatott külön nemességet. Ez a nemesség kötelezett és örökre eljegyzte a debreceni polgárt a magyar szabadság, függetlenség és önállóság gondolatával.

Elhomályosult-e Debrecenben ez az ősi debreceni szellem? Akik ma a felszínen vannak, valahogy nem látják szük-

ségét ezt hangoztatni, de mi úgy látjuk, hogy az ősi debreceni polgárcsaládok hiánytalanul őrzik szent hagyományként ezt a szellemet. Örömmel látjuk ezt a visszhangból, mely a debreceni polgári erények emlegetésére keletkezett, látjuk a debreceni civis-családok tagjainak magatartásában, komoly, megfontolt beszédében, gondolkodásában az ország nagy dolgai felől.

És ez igen megnyugtató. — Megnyugtató az eszmék és események mai kavargásában, megnyugtató a mostani sorsfordulón, biztató a magyar erő, a magyar jövő szempontjából. Csak az a kívánatos, hogy ez a szellem az eddigieknél jobban átdomborodjék, nem elválasztó vonalként, hanem megerősítőként a magyar akaratnak

TOKÉSI FOTO
GÖDÖLLŐI PALOTA

ezideig nem vált ismeretessé, milyen felelősséggel bízza meg a szovjet kormány Timosenko marsallt.

A TUNISZI HADSZÍTEREN
pénteken csak helyi jellegű harcok folytak. Tunisz északi részén az amerikai-brit inváziós csapatok továbbra is az algériai felé kitértek az ellenségkel való érintkezés elől. Ezzel szemben élénk harcok továbbra is folytak a levegőben. Német vadászbombázók és rombolók erős kötelékek Messerschmidt vadászok védelme alatt ismét eredményes támadást intéztek Bone kikötője ellen.

A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti az északafrikai helyzetéről:

Az eddigi jelentések szerint a harci helyzet Líbiában nem változott. Zuhanóbombázók és gyors harci repülőgépek pénteken megtámadták a 8. angol hadseregnek a parti úton felvonuló élesapatait és merész mélyrepülésekben, a fedélzeti fegyverek tüzevel szétromboltak néhány páncélos felérítő kocsi. valamint az angolok csapatokkal és hadianyagokkal megrakott több járművét.

HITLER ÚJÉVI SZÓZATAI-NAK HATÁSA

Mint a 8 Órai Újság berlini tudósítója jelenti, a német fővárosban az új év első 48 órájában Hitlernek a német néphez és haderőhöz intézett szózatát háttérbe szorítanak minden egyéb, még a harctérről érkezett esemény híre is. Ez könnyen érthető, hiszen a német nép millióit, minden társadalmi osztályt a vezető rétegektől az utca legegyszerűbb emberéig ma jobban érdekli a Keleten és Afrikában változatlan hevesebb tomboló csatáknál is az, hogy a hatalmas birodalom vezére és a nagyszerű haderő parancsnoka az új év küszöbén mit tart szükségesnek a néppel és a hadra kelt sereg tagjaival közölni, Hitler kiáltványának, valamint a többi vezető katonai személyiség és államférfiú megnyilatkozásainak hangulatából ítélve, az 1943-ik év általában különösen keménynek és nehéz küzdelmekkel terhesnek ígérkezik. A vezér és kancellár szózatából, mint világító jelszó, azok a szavak ragadták meg az egyszerű német embert, amelyek akként szólnak: „egész erővel és keménységgel”. A nép előtt még soha sem vált világosabbá, mint éppen most, a Führer kiáltványa nyomán, hogy ezzel a háborúval a Német Birodalom léte vagy nemléte dől el.

Az ilyen szellemű fejtegetés-

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

sek olvashatók ma az egész német sajtóban, amely különösen azt hangoztatja, hogy ma csak egyetlen utat követhet a német nép, a véksőkig, a győzelemig való harc útját. Miként az államférfiak és hadvezérek, a lapok is figyelmeztetik a birodalom népét, hogy a mostani megterhelések és megpróbáltatások még mindig nem jelentik ezeknek legmagasabb fokát, mert még súlyosabbak is következhetnek. Ez azonban csak nazzal a következőkkel járhat, hogy Németország ugyanúgy kitartson, mint eddig. A német lakosságnak magatartásával most tanúságot kell tenni arról, hogy fegyverkeztsége és lelki ereje az ötödik háborús év elején semivel sem kisebb, mint akár 1940-ben volt és hajlandó minden áldozatot meghozni a német fegyverek végső győzelméért.

VÁLTOZÁSOK NÉMET NAGYKÖVETSEGEK VEZETÉSÉBEN

Mint Berlinből hivatalosan közlik, a birodalom politikai külszolgálatában végrehajtott általános változás során a Führer Ribbentrop birodalmi külügyminiszter előterjesztésére Siohrel madridi nagykövetet, Ott tokiói nagykövetet és Wid stockholmi követet 1943 január elsejével más irányú munkakörben való alkalmazás végett visszahívta a külügyi hivatalba. Madridi nagykövetté Moltke nagykövetet nevezték ki, aki a külügyi hivatalban teljesít szolgálatait. Tokiói nagykövet Schahmer nagykövet lett, aki eddig Nankingban volt német nagykövet. Stockholmi követé Tmensen követet nevezték ki.

AZ USA 45.000 EMBERT KÉRT BRAZILIÁTÓL

A spanyolországi hírszolgálati iroda jelentése szerint Santiago de Chilében élénk feltűnést keltett az a hír, amely szerint az Egyesült Államok arra kérte Braziliát, hogy küldjön 45.000 embert Új-Guineába. Északamerikai részről ezt azzal indokolták, hogy Új-Guinea éghajlati viszonyai nagyon hasonlóak Brazília bizonyos részeinek éghajlati viszonyához. Ellenszolgálatként — mondja a jelentés — az Egyesült Államok 35.000 főnyi csapatot küldenek Braziliába az ottani partok védelmére. A brazíliai köztársasági elnök közölte, hogy az északamerikai csapatok a brazíliai partokról indultak északafrikai megszállásra. A brazil hajóhad és légierő résztvevett a hajókíséretben.

A HADIFOGLYOK MEG-BILINCESELÉSÉNEK KÉRDÉSE

A Wilhelmstrassen szombaton kijelentették, hogy a hadifoglyok megbilincselésének kérdése még mindig diplomáciai megbeszélések tárgya. Németország tudvalóleg Svájc útján — Svájc képviseli a német érdekeket Angliában — jegyzéket juttatott el az angol kormányhoz, de a jegyzék részletei még nem közölhetők. Hír szerint az alapvető kérdés az, hogy német részről szükségesnek tartanak hatékony biztosítékokat arra, hogy nem adnak ki újból olyan parancsokat, mint amilyeneket annak idején angol részről kiadtak. (MTI)

Hitler napiparancsa a német véderőhöz és szózata a német néphez

Berlin, jan. 2. A Führer az évforduló alkalmából napiparancsot intézett a német véderő katonáihoz:

— Katonák! — mondotta. — Amikor a legutóbbi újévi kiáltványomat intéztem Hozzátok, keleten elemi csapáshoz hasonlítható túlsajtotta arcvonalunkat. A Ti bátorságotoknak, katonai erényeteknek, hűségteknek és állhatatosságotoknak köszönhető, hogy sikerült elkerülnünk a nekünk szánt napoleoni összeomlást. Azon a télen Ti, harcosaim, a keleti fronton, nemcsak Németországot, hanem egész Európát megmentettétek. Veletek együtt szövetségeseink katonái, akik velünk vállalva küzdöttek.

— Hatalmas sikereket értetek el 1942-ben. A hatalmas méretű újabb támadó hadjárat megfosztotta az ellenséget Ukrajna utolsó maradványaitól, valamint a Donec szenterületeitől. Ezen a hatalmas térségen, amely a Volgáig nyúlik, most vállalva harcoltok a szövetséges nemzetek csapataival. Bármilyen nehéz is részleteiben ez a harc és a siker mérlege bármily sűrűn hajlik látszólag ellenségeink oldalára a végén — ezt tudjátok — befejezésül a német győzelem áll. Mert a német haza ebben az évben a korábbiaknál is több új fegyvert kovacsolt. Hosszú évek munkájának előkészülete kezd most hatalmas ütemben kibontakozni, hogy Benneteket, Katonáim, nemcsak jobb, hanem több fegyverrel és löszrel tudjon ellátni. Mint katonák úgyis folytonosan vagytok minden ellenségekkel szemben. Mégis jól tudom — nemcsak mint főparancsnokotok, hanem mint egykori katona is. — hogy a legdicsőségesebb diadalok is igen sok keserűséggel, szenvedéssel, halálfelelemmel és halálmegvető bátorsággal járnak együtt. Mert végeredményben csak az ember, tehát a harcos dönti el a fegyverek küzdelmét. A gyávának a kezében a legjobb fegyver is értéktelen.

— Mialatt Ti, a keleti arcvonal katonái, a legsúlyosabb véraldozatot hoztátok és Veletek együtt a segítő szervezetek férfiai és asszonyai is, akik maguk is gyakran kényszerülnek fegyverhez és gépfegyverhez nyulni, a német katona valamennyi többi arcvonalon is a legnagyobb mértékben megfelelt kötelességének. Norvégiától a spanyol határig német osztagok várják készenlétben ellenségeink támadását. Vajjon jönnek-e és hol jönnek, azt csak sejtethetjük. De tudjuk, hogy bármikor és bárhol jönnek, vereséget fognak szenvedni.

— Mialatt katonáink, szövetségeseinkkel együtt, — különösen Észak-Afrikában is — hősiességet vívnak, azalatt áruló francia tábornokok és tengerenyak megszegték a fegyverszünetet és ünnepélyes kötelezettségeik, sőt saját államfőjüknek adott becsületszavuk megsértésével a francia gyarmatbirodalmat, amelyet mi, mint győztesek, meghagytunk Franciaországnak, megpróbálták kiszolgáltatni az ellenségnek. Pár napra rá a Duceval egyetértésben megszállottuk Franciaország szabad övezetét, a Földközi tenger délfraancia partjait berendezték a közös védelemre, a francia hadsereget és hajóhadat lefegyverezték és birtokunkba vettük Tuniszt és Bizertát. Ezzel olyan helyzetbe jutottunk, amely az északafrikai hadjárat szempont-

jából fontos, sőt döntő jelentőségű

— Amikor Ti, Katonáim. Németországtól messze távolban arcvonalakat védelmezték, szövetségeseinkkel együtt nemcsak Európát, hanem hazátokat, a Német Birodalmat is véditek.

Hitler ezután a haditengerészet és a légierő hőstetteit sorolta fel, majd így folytatta:

— Ha most, az újév kezdetén elhatározzuk, hogy semmilyen körülmények között sem hátrálunk meg ellenségeink elől, hanem addig küzdünk velük, amíg a végleges diadal a miénk nem lesz, akkor először azokra a kedves bajtársainkra gondolunk, akiknek egyedül ezért a diadalért kellett elveszteniök életüket. Ugyanakkor azonban a német népre, jelenére és jövőjére is irányítjuk tekintetüket.

— Már igen sok újságban és nyilvánosan elhangzott beszédben bejelentették ellenfeleink, hogy mit szándékoznak tenni népünkkel. Hogy a keleti ellenség mit tenne velünk győzelme esetén, azt magatok is jól tudjátok. Amire most ezzel szemben elszántuk magunkat, azt ezek az ellenségeink is majd meg fogják ismerni.

— Miközben megemlékezünk az arcvonalakon elesett halottainkról, egyúttal az otthon vittezésére is gondolunk, mely méltó katonáinkhoz. Az ellenség minden kísérlete meghusuit, hogy asszonyok, gyermekek, régi kulturvárosok és békés lakóházak elleni dicstelen támadásaival a német nép ellenálló erejét megtörje. Ezek a kísérletek nemcsak nem sikerültek, hanem ama gyűlölet felszításához vezettek, amelyre szükség van, hogy egy ilyen harcot az eredmény reményében lehessen vezetni. Csak régi székesegyházaink romjai, sok német nő és gyermek halála és sebesülése, kórházaink elleni tervszerű támadások és a többi ehhez hasonló cselekmény volt képes megtagítani a gyűlöletre.

— A német nép ezek után ma már elszánt gyűlölettel dolgozik szerte a birodalomban azzal az egyetlen elhatározással, hogy a háború ezúttal úgy végződik, hogy Németország ellenségeinek a következő száz esztendőre elmegy a kedvük Németország ismételt megtámadásától.

— Azok a népek is ugyanez előtt az élet-halál kérdés előtt állanak, amelyek sorsukat a német néppel kötötték össze. Isten irtalmazzon Európának, ha a zsidó bolsevik-kapitalista szövetségese diadal aratna. Ebben az Európában van a ti hazátok, a ti otthonotok is, katonáink, amelyért harcoltok. Az 1943-as esztendő talán nehéz lesz. De bizonyosan nem lesz nehezebb mint az elmúlt esztendő. Ha azonban az Uristen erőt adott nekünk ahhoz, hogy az 1941—42-es telet kibírjuk, ezt a telet és a következő esztendőt annál könnyebben bírjuk ki. Egy dolog bizonyos. Ebben a harcban ezentúl már semmiféle kompromisszum nem lehetséges.

— Amikor népeink életéért és szabadságáért küzdünk és nem pénzért, vagy üzletért, azt hisszük, kérhetjük az Istent ismét, hogy — mint az elmúlt esztendőben, ebben az évben is — áldását adja ránk.

Hitler újévi szózatot intézett a német néphez is. Megállapította, hogy ez a harc a német nép életért folyik és azt más erővel folytatják, mint a

Mérleget, adóbevallást készít a Könyvelési Szakiroda Vörösmarty-utca 24.

regi Németország. Megállapította, hogy sem Franciaországnak, sem Angliának, még kevésbé Amerikának semmi roszszat nem tettek, tőlük semmi sem követeltek, ami okot adhatott volna a háborúra. Ezt a küzdelmet Németországra kény szerítették. A jövő esztendőben a nép szolgálatába kell állítani minden erőket — úgymond — mert a harcban az egyik hatalom majd elbukik, de ez nem Németország lesz, azt nagyon jól tudjuk. A német nép ezúttal ura marad a csatatermek és elérkezik az a hosszú békés időszak, amelyre várva várunk, hogy felépíthessük népi közösgünk hatalmas épületét.

Göring újévi napiparancsa

Berlin, dec. 31. (NTI) Göring birodalmi tabornagy, a légihaderő főparancsnoka, 1943 január elseje alkalmából az alábbi napiparancsot intézte a légihaderőhöz.

Légihaderő katonái! Bajtársaim! Midőn most átléptünk az új esztendőbe, a győzelem biztos tudata tölt el bennünket, ugyanaz, mint amely eltöltött birodalmunk szabadságáért és nagyságáért folytatott hatalmas küzdelem első napján.

Aki Narvikban helytállt, Kretdt elragadta az ellenségtől és a bolsevik tömegeket visszavetette a Volga alsó folyásához és a Kaukázuson túlra, az nyeri meg a csatát is.

Apollo Filmszínház

Ma utoljára! Előadások ma délelőtt 11-től 1-ig, délután 3, 5 és 7 órakor. Szakítani nehéz dolog

Hétfőn, kedden! DÖNTŐ MÉRKŐZÉS Csak két napig! Az olasz filmgyártás legizgalmasabb sportfilmje.

Hungária Filmszínház

Vasárnap és hétfőn: **KATYI** Tolnay, Billesi, Vaszary, Maly, Kiss Manyi, Pethes F, Pethes S. Előadások kezdete: 3, 5 és 7 órakor.

Vígyszínház mozaik

Ma és minden nap PÁGER ANTAL legnagyobb alakítása:

Szép csillag Mórciz Zsigmond örökszép regénye filmen. Fényes Aliz, Maly Gerő, Kürthy stb. a többi főszerepben.

Meteor Mozgó műsora

Vasárnap délelőtt 11, déli 1 délután 3, 5 és 7 órakor, hétfőn és kedden 3, 5 és 7 órai kezdetekkel PÁGER ANTAL, SIMOR ERZSI és VASZARY PIRI magyar filmje: **Dr. Kovács István**

MEGNYILT Uj **cserépkályha** üzlet!

Izléses kivitelű, kifogástalan minőségű, saját készítésű cserépkályhák és kandallók kaphatók!

D. Szabó Lajosnál Alföldi palota.

Nyugodtan akar aludni?

Matracát, hencserét, reka-
szóját, tolejtét csináltassa **MANDEL** kárpitossal
Csapó utca 28. (második udvar). Kész hencserek raktáron.

Ti, bajtársaim, az elmúlt esztendő nagy és nehéz napjaiban a levegőben és a földön vívott harcokban mindenkor és minden arcvonalon bizottságot tereteket esodálatos batonságotokról és rendkívüli harcokszétekről. Ezért büszken és meghatóttan mondok nektek köszönetet, mint főparancsnok de mint az otthon szoszólója is köszönetem szól továbbá a légihaderő mindama katonáinak, akiket nem ert az a szerencse, hogy az ellenség eleini harcbanvetésben állhassák meg a helyüket, de más fontos helyeken, főleg a kiképzésben, csendes

magatolértetődottséggel teljesen és hiánytalanul végzik szolgálataikat az arcvonal érdekében.

Most meg nem tudjuk, mit rejt a jövő. Egy azonban bizonyos: végül is a német kard és a szövetségesek hatalma úrrá lesz minden sorson és egy szébb világot tár majd fel a népek számára. Elcsétt hőseink szellemében megfogadjuk, hogy utolsó lehelletünkig küzdünk az örök Németországért. Ezzel a szent igérettel üdvözöljük az új év küszöbén zászlóinkat a dicső győzelmi jelvényeket. Eljen Hitler Adolf, a Führer és a hadvezér!

Roosevelt arról beszélt, hogy a védekezésről áttérnek a támadásra

Amsterdam, január 2. (Német Távirati Iroda.) Roosevelt elnök — mint a brit hírszolgálat Washingtonból jelenti — pénteken nyilvánkozta, telt, amelyben többek között azt mondta, hogy a szövetségesek most a védekezésről áttértek a támadásra. Kifejtette még, hogy a szövetségesek komolyan foglalkoznak azzal, hogy a harcra való megvalósult egységet egy másik arcvonal nem kevésbé bonyolult problémái tekintetében is létre-

hozzák. Roosevelt ezután a szövetségesek háború utáni terveiről szölt és kijelentette, hogy minden jövőre vonatkozó tervezés az eredmény megvalósításától függ. Fejlesztése során szükségessé mondotta, hogy a szövetségesek között a háború befejezése után is megmaradjon az egység. Végül kijelentette, hogy egy évvel ezelőtt aláírt Atlantic Charta a hit okmánya. (MTI.)

Benes Moszkvába készül

Zürich, január 2. A „Tagos Anzeiger“ londoni értesülése szerint Benesnek a szovjet hírszolgálati iroda útján a szovjet

néphez intézett újrú üdvözléshől kítúnik, hogy Benes ez év folyamán Moszkvába szándékozik utazni. (Bud. Tud.)

Cripps nemzetközi rendőrséget akar

Amsterdam, január 2. (Német TI) Cripps, mint az angol hírszolgálat jelenti, új-évi beszédében kijelentette: az angolszakaszoknál még elkeseredett és hosszú küzdelemre lehet kilátásuk és a szövetségesek esetleg még vereségeket és kudarokat fognak megélni. — A háború utáni időről szölvá-

ügy vélekedett, hogy az európai békét legalább addig fenn kell tartani, míg az újjáépítés munkája nincs befejezve. Ezzel kapcsolatban Cripps sikraszállott a nemzetközi rendőri hatalom megteremtéséért, amely szerint a béke oltalmazó szerve volna. (MTI)

Olaszország az 1943 év küszöbén

Róma, dec. 31. A Stefani iroda diplomáciai szerkesztője írja: Az olasz nép az 1943. esztendő lelki felkészültségben várja. Tudatában annak, hogy az Ujlesztendő nagy katonai és politikai eseményeket fog hozni. Az olasz nemzet komolysággal, szilárdsággal és összezarkóztatlan néz az Ujlesztendő elébe, tudva azt, hogy 1943 Olaszország, a tengely és a hármasegyezmény számára kemény lesz, de még keményebb a bolsevisták és a plutokrata nemzetek számára. Az olasz népre semmiképpen sincs befolyással az a nagy katonai erőfeszítés, amelyet a bolsevisták most kifejtnek Szovjetországban nem tudott másként cselekedni, mert a bolsevistáellenes seregek a Volga és a Kaukázus előtt halálra tenyegetik és arra kényszerítik, hogy mindent kockáztasson. A szovjet támadás befejezése után lesz hely a merleg felállítására

nak és a veszteségek megállapításának. Az olasz nép komolysággal figyeli az északafrikai helyzetet, ahol az angolszakaszok szintén kényszerből vetettek magukat kockázatos vállalkozásba, mert nem tudták volna elviselni a tengely és Japán további hadászati sikerét. Az el-alameini és algériai csiny sikerült, de a döntő siker, Bizerta elyolatlása elmaradt. Az ellenséges erők lényegben a kiindulási ponton vannak, illetve ki vannak téve a legerősebb ellenhatásnak. Az elmúlt év két utolsó hónapja újra bebizonyította az olasz népek, hogy nincs egyedül a hatalmas mérközésben, hanem a német és japán szövetséges ott van az oldala mellett. A hármasegyezmény nemzetének szolidaritása erősebb, mint valaha és biztosítéka a feltétlen győzelemnek. Az olasz nép az Ujlesztendő szilárd

eltökélttséggel kezdi meg a tel- masegyezmény általános keretében elvégzi feladatát a har- ben (MTI)

HADIJELENTÉSEK

Kelet. szárazföldi harcok

36. számú magyar hadijelentés

A honvédezerkar főnöke közli:

A magyar hadsereg arcvonalával szemben karácsony óta megélénkült az ellenség harcú tevékenysége. Az ellenség arcvonalunk különböző részei ellen kisebb-nagyobb erejű vállalkozásokat hajtott végre, azonban ezek a vállalkozások véderőrendszerünk összefogó

tüzében még a fő ellenállási vonal előtt összeroppantak.

Saját részről eredményes felderítő tevékenységet fejtettünk ki és sikeres vállalkozásokat hajtottunk végre.

Megszállt csapataink sikeresen biztosították a hátsó területek közbiztonságát és gazdasági életét.

Német hadijelentése

A német véderőparancsnokság közli:

A Kaukázus keleti részén erős ellenséges gyalogos és páncélos kötelékek kísérletet tettek vonalaink áttörésére, valamennyi támadást visszavertük. Az ellenségre nézve veszteséggel 29 páncélost löttünk szét.

A Don-vidéken ugyancsak kudarcba fulladtak az ellenség újabb támadásai súlyos harcok során. A német csapatok sikeres ellentámadásokkal visszavetették az ellenséget, szétverték egy ellenséges páncélos dandárt, e közben megsemmisítették 39 páncélost és 14 löveget.

Velikie-Luki támaszpontjának legénysége szívósan ellenállva, szakadatlanul ismétlődő szovjet támadásokat vertek vissza.

Rzsev környékén november

LEGUJABE

Berlin, január 2. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a keleti arcvonal helyzetéről:

Az új esztendő első napján a német és szövetséges csapatok a keleti arcvonal valamennyi szakaszán újabb nagy elhárító sikereket értek el és a leglőbbszár igen lendületes ellentámadásokban 116 páncélost, 42 löveget, köztük több páncéltörő ágyút, 6 léghárító löveget, 24 nehéz aknavetőt és 320 lehergépkocsit pusztítottak el vagy zsákmányoltak. Tekintélyes az elpusztított vagy német kézre került egyéb szovjet hadianyag mennyisége is.

Egyedül a Rzsevi térségben a bolsevisták téli támadásának megkezdése óta vagyis öt hét óta 1910 páncélos a szovjet vesztesége. Fogolyvesztésége 8600, a halottak ennek többszöröse. Tíz nap óta it nem volt említésre méltó harcú esemény.

A Terektől északra a szovjetnek sikerült messzire előretelt előőrségeit visszaszorítania és a német állásokba behatolni. Ellentámadással elvágta a támadó éket hátsó összeköttetésétől. 28 bolsevista páncélos és 5 felderítő páncélosot megsemmisítettünk.

A Kalmük-steppén csak felderítő vállalkozások voltak.

Sztalingrad mellett és az ipari negyedben semmiféle jelentős harcú esemény nem volt. A bolsevista propaganda kitalálásaira jellemző, hogy egy elvesztett hordozható rádiókészülék elfoglalt rádióállomásként, egy pár láda gyalogsági lőszer pedig mint zsákmány szerepel. A város 26 kerületéből 24 továbbra is szilárdan német kézen van.

A Volga és a Don között heves harcok folytak. A szovjetnek egy összpontosított erővel és több páncélos dandárral támogatott támadását a nyomban harcbanvetett német páncélos tartalékok visszavetették. Megsemmisítették egy teljes szovjet páncélos dandárt és egészen az ellenséges üzzerégi állásokig nyomultak előre. A szovjet 93 páncélost és 10 löveget veszített. Vervesztéségei is rendkívül nagyok.

A Don középső szakaszán tervszerűen előretoltuk vonalainkat. Helyreállítottuk az összeköttetést az eddigi elszigetelt támaszpontokkal és megszakítottuk a bolsevisták utánpótlási mozdulatait.

Belytól északra saját támadó vállalkozásaink sikerre ve-

zettek. Több helységet megszálltunk. A szovjet csapatok négy harcúkosit veszítettek. — Több helységet megszálltunk. A szovjet csapatok négy harcúkosit veszítettek. Körülzártunk egy erdős területet. Tisztogatás folyik.

Új napján is nem csökkenő bevetésben és erős páncélos támogatással támadták az oroszok Velikie-Luki támaszpontot, amely továbbra is szilárdan német kézen van. Különösen heves harcok folytak a citadelláért, amely ellen ismét támadásba vetették be a bolsevista lövészhadosztályokat. A vitéz védők elhárították a támadást. A támadókat hidegvérűen egészen saját vonalaikig engedték közel és azután nehézfegyverek összpontosító tüzével megsemmisítették őket. Hyen módon az ellenség valamennyi támadását, egy taktikai okokból végrehajtott vonalrövidítést kivéve, sikerült megállítani a szovjet átmeneti területvesztését nyomban végrehajtott ellentámadásaikkal ismét kiegyenlítettük. Velikie-Luki támaszpontja, amely ellen a bolsevisták már hetek óta intenzív támadásokra új és új kötelékeket a bolsevista gyalogság támaszolt. (MTI)

Északafrikában

Az olasz főhadiszállás közleménye:

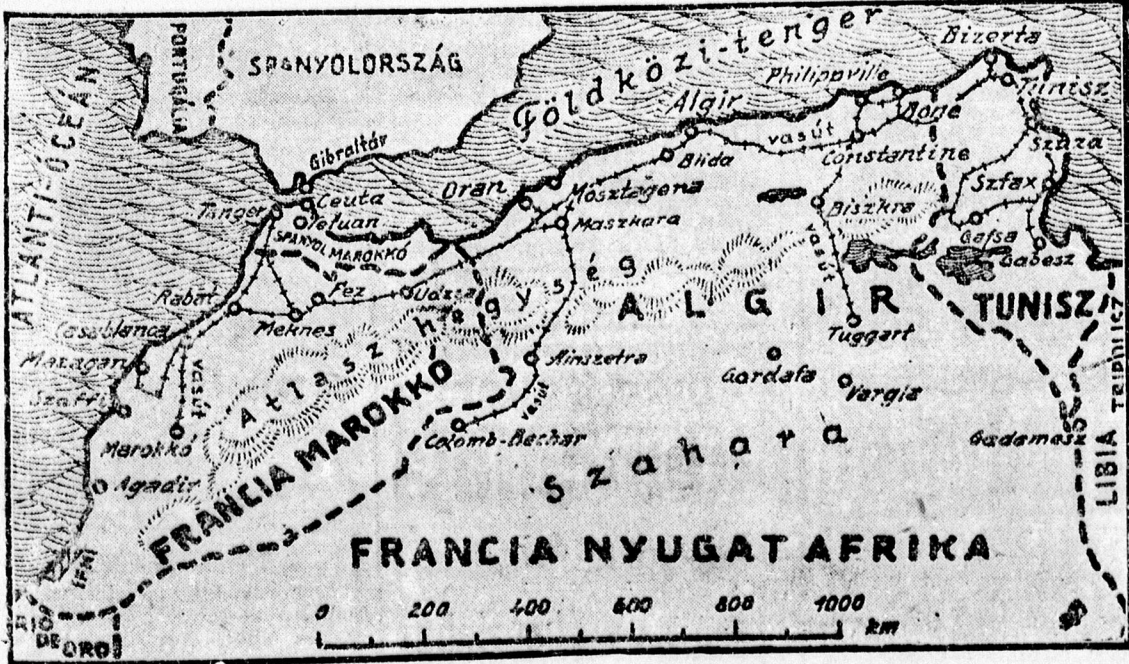
A syrti arcvonalon vadászpilótáink és bombavetőink előretolt angol csapategységeket és gépjármű táborhelyeket támadtak. Német vadászgépek légi harcban lelőttek 3 ellenséges gépet.

Tunizában sikeres helyi jellegetű támadás következtesen hadászati szempontból fontos állásokhoz jutottunk. Német vadászgépek heves harcok során 6 ellenséges gépet pusztítottak el. Egy hetedik gépet Sfax légvédelmi útgelei lőttek le. Német légi kötelékek újból támadták az algéri vizeken lévő angol —amerikai hajókat, néhány gőzös és egy hadihajóegység súlyosan megrongálódott. Olasz repülőrajok bombázták Máltaszigetének katonai berendezéseit.

Az ellenség szombatra virradó északra lépitámadást intézett Palermo ellen. Az okozott károk nem súlyosak. Az áldozatok eddig megállapított száma 6 halott és 4 sebesült.

Német hadijelentés:

Tunéziában sikeres helyi harcok voltak. Bonne előtt német légikötélekek nehéz bombázással eltaláltak egy cirkálót s két kereskedelmi hajót. Bonne kikötőjében jelentős nagy kártettek. Kísérő repülő Tunézia felett hét ellenséges repülőgépet lelőttek, saját veszteségünk egy gép, egy ellenséges

Boldog újévet kíván
kedves megrendelőinek és jó ismerőseinek

Va ga József
szobafestő fényező és mázoló vállalkozó
Debrecen, Szent Anna utca 20.

Új kárpitos üzlet!
Rékamiék, fotellek, garnitúrák szelönök raktáron. Kárpitosok bútorkülönlegességek hozott rajzok és tervek szerint is pontos és felelősség mellett készült.

Toina Gabo
kárpitosmesternél
Csapó-u. 33. (Ipariskola épület)
Epeda és Salta rugós párnák szakszerű készítése.

gépet pedig a légvédelmi tüzérség lőtt le.

Berlin, jan. 2. A NTI értesítése szerint német vadászgépek a szombati nap folyamán nagy sikereket értek el az ellenséges légi haderőkkel szemben. Az eddig érkezett jelentések szerint az algiri és tuniszi határon elkesere-

Tengeri háború

A német véderőfőparancsnok-ság közli: Német harci repülőgépek napközben Kelet-Anglia tengerparti célpontjait támadták. December 31-én német hadihajók a Jéges-tenger északi felében a Medve-szigetek mellett megtámadták egy cirkálóból és rombolókból álló angol hajórajt, amely egy karavánt oltalmazott. Cirkálók többszörös harcban megromgáltak löbb ellenséges cirká-

Japán-kínai háború

Tokió, január 2. (Német fávíratí Iroda) Mint a Kínában napközben Kelet-Anglia tengeri főnadszállása közölte, a japán hadsereg repülői új napján meglepetésszerű támadást intéztek Kachov csunkingi támaszpont ellen, amely Kiangsi tartományban fekszik. Bombázták és géppuskatűz alá vettek egy repülőteret és más katonai berendezéseket a Kan-fonyó partján. Valamennyi japán gép visszatért támaszpontjára.

Kállay miniszterelnök a nemzet újévi jókívánásait to. macsolta a Kormányzó Urnak

Kállay Miklós magyar királyi miniszterelnök újév napján délelőtt kihallgatáson jelent meg Magyarország Főméltóság Kormányzójánál. A miniszterelnök jókívánásait fe-

Kállay miniszterelnök nyilatkozata

A „Függetlenség“ című lap vasárnapi számában Kállay Miklós miniszterelnök nyilatkozatát közli a lap munkatársával folytatott beszélgetés keretében. A miniszterelnök a többek között rámutatott arra, hogy a kormányzás munkájából a közönség csak azt tudja, ami a törvényhozás útján, vagy rendelkezésekben, egyes intézkedésekben mutatkozik, holott ez kis része annak, ami történik, ami az ország létének és jövőjének alapját képezi. A külpolitikai és katonai oldalon folyó

Afrikában Roosevelt külön megbízottját is megakarták öni

Bern, január 2. (Bud. Tud.) Algiri jelentés szerint Giraud tábornokhoz az újságírók kérdést intéztek a legutóbbi algiri letartóztatásokkal kapcsolatban. A tábornok azt válaszolta, hogy a letartóztatásokat csupán azért rendezte el, mert meg volt győződve, hogy további gyilkosságot terveznek. Szerinte ezek a letartóztatások kizárólag belső tisztogatási akciókat jelentenek. A letartóztatottakat valószínűleg nem lövik agyon. Őrizetbe vételük azért történt, hogy megakadályozzák a további gyilkosságokat. Köztük Roosevelt elnök külön

deti légiharcban lelőttek tíz ellenséges vadászrepülőgépet. Az ellenséges légítámadások elhárítása során a vadászgépek és a légihaderő léghárító tüzérsége további hét nagy repülőgépet lőtt le, köztük többmotoros bombázó repülőgépet is. Így tehát az ellenséges csak a szombati napon a tuniszi arcvonalon megint 17 repülőgépet veszített.

lót, rombolót, valamint kereskedelmi hajót tüzérségi tűzükkel. Egy ellenséges rombolót, amely a harcok során megsérült, egy német romboló elpusztított. Egy német tengeralattjáró megtorpedózta a karaván négy gőzöst, a harc állása miatt azonban már nem figyelhető meg az ellenséges ügyszólam. Egy rombolónk nem ért vissza az ütközetből. (MTI.)

Tokió, január 2. (Német fávíratí Iroda) Domei Iroda jelentése szerint a japán csapatok karácsony előtt megkezdett tisztogató hadjáratuk során elfoglalták Macheng városát Hupuh tartomány keleti részében. A város mintegy nyolcvan kilométernyire fekszik Hankautól északra. Hankauban van az újonnan alakított övenegyház csunkingi hadosztály főhadiszállása. (MTI)

jezte ki az államfőnek az új esztendő alkalmából. Kállay Miklós miniszterelnök a kormányzói kihallgatás után a Főméltóság Asszonyánál tisztegett.

munkákról a nagyközönség ügyszólam semmit sem tud. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a jövő legfontosabb feladatai: a jó külpolitika, amely nem változó irányát mindig leszögezte, egyidejűleg pedig a legerőteljesebb szociális munkának kell megindulni. — Fiainkat, akik kint vannak, akiknek első üdvözetem is szól — fejezte be nyilatkozatát a miniszterelnök — így felkészülve kell hazavárnunk s az én kötelességem, hogy az országot így készítsem elő fogadásukra.

megbízottjának, Robert Murphynak megölését. A tuniszi harcokkal kapcsolatban feltett kérdésre Giraud kijelentette, hogy kemény harcokra van kilátás. Ne higgyék — hangsúlyozta —, hogy ő boruláló, azonban azt hiszi, hogy nagy erőfeszítésekre lesz szükség. A Tunisiában harcoló franciák szegényes hadianyaggal vannak ellátva a mintegy 160 kilométer kiterjedésű arcvonalon a legkorszerűbb páncélos harcokcsikkal és repülőgépekkel felszerelt ellenfélle szemben. Giraud végül rámuta-

Fej -

és derékfájás, idegesség, émelygés, tisztálalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell a DARMOL

tott arra, hogy a brit és amerikai csapatokat jobban szerelték fel.

debreceni Csokonai Színház

HEI MŰSOR:

Vasárnap délután: Aranysárga falevél. Vasárnap este: Ártatlan vagyok. Hétfő este: Az esküvőden én is ott leszek. Kedden: Ártatlan vagyok, B) bérlet.

Ártatlan vagyok

Kitűnő színpadtechnikai érzékel megírt bohózat Henry Croziere „Ártatlan vagyok“ című műve. Ötletes fordulatok, változatos helyzetek teremtenek állandó derűtséget szinte a darab első jelenetétől kezdve a frapráns vígjáték végéig. Vaszary János fordítása színes, frissítő erőteljességével hat s így a nagy szerű francia humor magyar adagolásában a néző megtalálja mindazt, amit egy könnyed, szórakoztató akaró vígjáték elvárhat.

Elsőrendű szereposztásban hozta színre a Csokonai Színház Croziere vígjátékát. Szembetűnő összszereplés jellemezte a gyors iramú és jól pergő előadást, ami elsősorban Zách János gondos és körültekintő rendezésének az érdeme. A darab humorával sokkal inkább az ügyesen egymásra torló, dő ferde helyzetekből adódik, mint a figurák jelleméből, mégis a plasztikus színekkel mintázott játékszöveg és a látzatot keltik, mintha a szereplő személyek cselekvéseit jellemi adottság irányítanák ez a körülmény adja játéka életszerűségét. — Szinte azt mondhatnánk erről az előadásról, hogy színészelni egyformán elsőrendűt nyújtanak. Jó szereposztás természetesen vonja maga után a jó előadást.

Az együttestől elsősorban Rajz János nevét kell kiemelni, aki egyetlen helyzetet sem hagy ki s minden akciója magán viseli a tudatos kiépítettséget valamint a verbeli poentirozás igaz művészi becsét. Zách János játékszövege, kiforrott rutinu alakítás, mit értékes tehetsége emel az átlagon felül szintre. Márky Géza nagyon szimpatikus és közvetlen előadókésztsége méltán érdemelte ki a közönség elismerését. Játéka élelmes elvezetését nagysikerű volt.

Moóry Luczy azok közé a kivételes képességű művészek közé tartozik, aki minden szituációban megtalálja a megfelelő és tökéletes beilleszkedés módját Eleven színes és invenciózus játéka természetes hat. Perényi Sári a nagynőni szerepében szerez sokok derűs pillanatot a közönségnek. Almásy Judit passzív és jelentéktelen szerepét értékes tehetségével igyekszik kiemelni. Kiseb szerepekben Kállay Erzsé, Szítay László és Tanay

Csokonai Színház

Vasárnap délután fél 4-kor Aranysárga falevél Erdélyi Mihály legújabb slágeroperettje! Vasárnap este bérletszünetben Ártatlan vagyok A legmulatságosabb bohózatújdonság!

Vőlegénynek

nagy a gondja, nincsen frakkja sem szmokingja, zsinóros magyar ruhája. — Ne törje a fejét keresse fel

Végh ruhakölcsönzőjét Vár-u. 1.

Sándor egészítik ki az együttest. A közönség igaz rokonszenvvel fogadta a mulatságos bohózatba hajló vígjáték bemutatását s tesszésének legigazibb tanúbizonyossága a sok nyíltszíntéri taps volt amire egyébként a szereplők teljes mértékben rászolgáltak.

SZÍNHÁZI KISTÜKÖR

ŐROSZ JULIA VENDEGJÁTÉKA a hét kimagasló színházi eseménye. Az elmúlt nyáron általános feltűnést kellett, hogy az Operaház sztárja elvállalta Erdélyi Mihály operettjének, az „Aranysárga falevél“nek női főszerepét, bár nagyszerű játékkésztsége, ragyogó megjelenése, csodálatosan szép hangja predestináltak az operett-primadonnái szerepekre is. Budapest-n öriási sikert aratott ebben a szerepben Orosz Julia és most Unger direktornak nagy áldozattal sikerült egy debreceni vendégjátékra megnyerni. Orosz Julia szerdán este játszik Debrecenben.

ERDÉSZ IREN rosszul lett a „Hamburgi menyasszony“ szombati délutáni előadása közben. A kitűnő primadonna injekciót kapott és hősiesen végig játszotta az előadást. Szerencsére csak muló rosszullétnak bizonyult a fellépet betegség és Erdész Iren már teljesen jól van.

FILM

SZÉP CSILLAG Vígszínház. Mórlic Zsigmond regényes beírtörténetét avatott kézzel vitték filmre. A tartalma korszerűsödött, a grófi kastélyt kirabló „Szörnyű Jóska“ a rablott pénz tejszövetkezetet akar létesíteni falujában. A fiatal grófné és az albértyár-parasztember közötti finomszálú együttérés meg is teremti a tejszövetkezetet. Páger Antal „Szörnyű Jóska“-ja izes alakítás. Fényes Aliz a fiatal Erdélyből felkerült színésznő finom és szép, a rablásra felbujtó borbély szerepében Alszei Lajos tünik ki. A filmnek nagy közönségsikere van.

Előkelő esküvő

Előkelő esküvő volt tegnap Debrecenben. Vitéz Bakay Szilárd altábornagy fia, vitéz Bakay Szilárd m. kir. tüzérhadnagy és Jármay Mária úrlány, néhai Jármay György szabolesi földbirtokos és felesége Jankovich Mária leánya esküdték egymásnak örök hűségét. Tanuk voltak vitéz Bakay Zsigmond m. kir. honvédeztredes és dr. Bay András ügyvéd. Az egyházi esküvő a Szent Anna utcai római katolikus templomban volt. Dr. Bátor József gimnáziumi igazgató véggezte a szertartást és mondott emelkedett szellemű beszédet. Déliben szűkkörü esküvői ebéd volt az Úri Casinóban.

Tánciskolák

* Schaff tánciskolájában, a Koronában ma délután 5 órától östztánc. 4-én új tanfolyam kezdődik. * Vattay Margit tánc- és mozulatművészeti iskolájában január 4-én diákkoloz kezdődik. * A „Szárnyaskerek“-ben (Hunyadi 9) 5-én este 7 órakor tanfolyamkezdet.

Fegyvergyakorlatról visszatértem. Kérem a kedves vevőim további szíves megrendelését. vitéz Pásztor László szabómeister, Simonffy-u. 5.

Béruitót vidékre rendezem éjjel nappal Szabó Mihálynétől Örvö u. 51. Telefon 13-91.

Megtorló intézkedések Brüsszelben rombolások és merényletek miatt

Brüsszel, január 2. (Interinf.) A lapok közlik a brüsszeli tábori főparancsnokság közleményét.

Már többször óva intették a lakosságot ama közleményre, amelyben megtorló intézkedéseket hoztak. Mégis folytatódna Nagy-Brüsszelben a romboló bűncselekmények és merényletek. Szilveszter éjszakáján újabb gyilkosságokat követtek el és megöltek felelősségtudattól áthalott belga személyiségeket, s merényleteket követtek el három német katona ellen. Ezért most a zárórát esti félkilenc órában állapították meg és azonnali hatállyal bezárnak minden szórakozóhelyet. Az utcai közlekedés ezentúl nem éjjeli fél 1 óra, hanem már 21 órától kezdve tilos. Ezen időponon túl Brüsszelben senkiesem tartózkodhatik az utcákon, utakon és tereken. A gyanús személyek ellen szigorú intézkedéseket hoztak az utóbbi napokban főleg a flamand gyári örség tagjai ellen elkövetett gyilkosságok és gyilkossági kísérletek miatt. (MTI.)

Imrédy Béla Debrecenben

Imrédy Béla, a Nemzeti Megújulás Pártjának vezére tegnap héttagú kísérettel Debrecenbe érkezett. Este pártjának itteni vezetőivel szűkebbkörű értekezletet tartott, melyen beszédet is mondott az időszéri kérdésekről. Imrédy Béla egy napot töltött Debrecenben és innen továbbutazott.

Kapi püspök válasza a pannonhalmi főapátnak

Kapi Béla dunántúli evangélikus püspök az új év alkalmából előtte tisztelegő egyházi küldött ségeknek adott válaszában figyelemre méltó kijelentéseket tett. — Karácsonyi harangkondulást volt Kelemen Krisztozom pannonhalmi főapátnak a Pester Lloyd-ban megjelent s a keresztény lelket és lelkiismeret ébresztő cikke, amely a katolicizmus és a protestantizmus közeledésének lehetőségéről es nemzeti jelentőségéről mond örökérvényű igazságokat. Magyar evangélikus egyházunk valóban karácsonyi üzenetnek tekintti ezt a megnyilatkozást. Szívben áment mond reá és szent komolysággal hajlandó a lelki közeledésre. Csakugyan találkozik nunk kell az élet országuan Dogmatikai, kultuszeleti es szerves vezet i közlelbbjutásról csak tan taszták beszélhetnek bar, de a lélek és életvalóság területen való közlelbbjutásról hívó keresztény íelek sohasem mondhattak Hívó lélekkel meg kell látunk a kereszténység közös alapját Istentől adott közös feladatát a keresztény egyházakra nevező közös felelősséget. Az eu Krisztus királyságához közelelve közeledünk egymáshoz. Komoly önvizsgálat es Krisztusban való elmélyedés egymás kölcsönös megismerésére vezet. Az egymáshoz közeledés nem önmagunk feláldozását vagy meggyőződésünk megtagadását kívánja, hanem egymás megbecsülését es közös rendeltetésünk elismerését. Kereszténység es nemzetsámára tehát igazán karacsonyi harangot szólaltatott meg Szent Benedek-rend tudós apostoli lelkű főpapja.

Könyvelését rendbehozom, adómérlegét, rezsikalkulációját szakszerűen elkészítem. Vidékre is. — Fehérkönyvelési iroda, Svetitsbérház II. 8.

Legszebb ajándék az Arany Onix dísz tárgy Gyártja a Debreceni Műkőgyár R.-T. Debrecen, Fűrdő u. 2. Tel. 10-93

Vőlegénynek nagy a gondja, nincsen frakkja sem szmokingja, zsinóros magyar ruhája. — Ne törje a fejét keresse fel Végh ruhakölcsönzőjét Vár-u. 1.

Csokonai Színház Vasárnap délután fél 4-kor Aranysárga falevél Erdélyi Mihály legújabb slágeroperettje! Vasárnap este bérletszünetben Ártatlan vagyok A legmulatságosabb bohózatújdonság!

Fegyvergyakorlatról visszatértem. Kérem a kedves vevőim további szíves megrendelését. vitéz Pásztor László szabómeister, Simonffy-u. 5. Béruitót vidékre rendezem éjjel nappal Szabó Mihálynétől Örvö u. 51. Telefon 13-91.

A világháború eseményei az elmúlt esztendőben

Negyedik éve tombol az új világháború, amelynek fordulatai, eseményei mellett ma minden más jelentéktelenné tőpül. Nem lesz érdekeltelen tehát ha most az év fordulóján röviden számbavesszük az elmúlt év fontosabb eseményeit.

Január 2-án a japánok bevonulnak a Fülöp-szigetek fővárosába Manillába. 5-én Ribbentrop német külügyminiszter Magyarországra látogat. 6-án Wavelt nevezik ki távolkeleti brit főparancsnoknak. 8-án a japánok elfoglalják a malájföldi Kuala Lumpur. 11-én hadiállapot áll be Japán és Holland-India között. — Japán partraszáll Celebes szigetén. 13-án kínai csapatok vonulnak fel Burma védelmére. 15-én Ciano olasz külügyminiszter Budapestre látogat. Rio de Janeiroban megnyílik a pánamerikai értekezlet. 18-án német, olasz, japán katonai egyezményt kötnek Berlinben. — 21-én megindul a német-olasz ellen-támadás Kirenaiában. 26-án amerikai csapatok érkeznek Irországra. 29-én a német-olasz csapatok visszafoglalják Benghasit. A hónap utolsó napján a japánok Szingapurral szemben elérik a tengerpartot.

Február 2-án az angolok kiürítik Dernát. 6-án nagy tengeri csata Jáva előtt japán győzelemmel. 9-én japánok szállnak partra Szingapur szigetén. 12-én a Scharnhorst és a Gneiseanu német csatahajók Brestből áttörnek a csatornán. 15-én Szingapur védői leteszik a fegyvert. 19-én a magyar országgyűlés vit. Horthy Istvánt kormányzóhelyettesé választja. 20-án a japánok Timor szigetet is partra szállanak. 25-én sikertelen merénylet követnek el Pápen ankarai német nagykövet ellen. 28-án Jáva szigetére teszik lábukat a japán katonák.

Március 3-án angolok légítámadást intéznek Páris gyárnegyedje ellen. A következő napokon a japánok elfoglalják Bataviát, Jávát és Rangoon, Burma fővárosát. 10-én lemond a Bárdossy-kormány Kállay Miklós az új miniszterelnök. 15-én amerikai csapatok érkeznek Ausztráliába. MacArthur tábornok átveszi Ausztrália főparancsnokságát. — 19-én szovjetcsapatok szállják meg Iránban a török határ mentét. 23-án Sir Stafford Cripps Delhiben tárgyal, az indiai politikuskokkal. 29-én angol légítámadás éri Lübecket.

Április 8-án győrtt szabotázs-kísérlet: lepleznek le és húsítanak meg. 9-én Luzon szigetén a harcok amerikai csapatok leteszik a fegyvert. 10-én az indiai kongresszuspárt visszautasítja Cripps javaslatait. 13-án Laval új kormányt alakít. 18-án amerikai légítámadás éri Tokiót. 24-én angol légítámadás Rostock és Lübeck ellen. 26-án Hitler beszédet mond, amelyben a téli háború védelmi nehézségeiről szól. 30-án a japánok elfoglalják a burmai út végpontját.

Május első napján Hitler és Mussolini találkoznak Salzburgban. 2-án a japánok elfoglalják Mandalayt. 3-án angol gépek támadás: intéznek Hamburg ellen. 5-én angol csapatok szállnak partra Madagaszkár szigetén. — Corregidor, a Fülöp-szigetek utolsó amerikai erődje megadja magát. 6-án az angolok elfoglalják Diego Suarez kikötőt. 8-án megindul a német támadás a Kercs félsziget ellen. Charkovnál orosz offenzíva indul. 22-én megindul a német ellen-támadás Charkovnál. 26-án merénylet követnek el Heydrich cseh-morva protektorátusi birodalmi védnök ellen. 30-án súlyos angol légítámadás éri Kölnt.

Június 1-én megindul a német-olasz támadás Líbiában. 4-én deklarálják a hadiállapotot az Északamerikai Egyesült Államok és Magyarország, Románia és Bulgária között. Heydrich belehal sérüléseibe. 5-én német támadás indul Szebestopol ellen. 6-án nagy tengeri csata Midway-nál, amerikai és japán erők között. 7-én japán csapatok szállnak partra az Aleuti szigeteken 10-én megkötik az angol-szovjet szövetségi egyezményt. 11-én a tengelycsapatok elfoglalják Líbiában Bir el Hacheimet. 21-én Tobruk megadja magát. 24-én Szidi el

Barranit foglalják el a tengelycsapatok. Marsa Matruh következik 25-én Anglia légítámadással felel. Brémát éri támadás. — 26-án Churchill az USA-ba repül.

Julius első napján magyar-német támadás Kurszknál. Szecbasz topol elesik. Rommel csapatai elérik El-Alameint. 7-én elérik a szövetséges csapatok a Dont. — 23-án a németek elfoglalják Rosztovot. 31-én Churchill Sztalinhoz repül.

Augusztus 7-én Gandhi vezetésével a kongresszuspárt ellenállást fogad az angolokkal szemben. 9-én a németek elfoglalják a kaukázusi Maikop olajvidékét. — Amerikai partraszállás a Salamon-szigeteken. 13-án orosz ellen-támadás indul Voronyezsnél és Rzevnél. 17-én véres tüntetések Indiában. 19-én brit rajtaütés Dieppe-nél, az angolok nem tudnak partron maradni. 20-án vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes hős halált hal a keleti fronton. 24-én Brazília hadat üzen a tengelyhatalmaknak. 26-án japán csapatok szállnak partra Brit-Új-Guineában. 28-án megkezdődik Sztalingrád ostroma.

Szeptember 1-én szovjet légítámadás éri Varsót. Sztalingrádnál a német csapatok elérték a Volgát. 4-én szovjet légítámadás Budapest ellen. 5-én a németek elfoglalják Novorosszijszk kikötőjét. 9-én újabb szovjet légítámadás Magyarországra. 10-én a németek bekerítik Sztalingrádot. 18-án a német előretörés a Terek folyóig halad előre. 21-én Willkie Moszkvában. 30-án Hitler beszédet mond a szovjet elleni háborúról.

Október 11-én nagy tengeri csata a Salamon szigeteken. 23-án angol légítámadás Torino és Genova ellen. 25-én megindul az angol offenzíva az egyiptomi El Alameinnél. 28-án a németek elfoglalják a kaukázusi Nalcsikot.

Debreceni feltaláló találmányának budapesti sikere

Ince Lászlót, a mozgatható villamos vezetékek összecsavarodásának megakadályozására szolgáló készülék feltalálóját a Magyar Feltalálók Országos Szövetségének díszoklevelével tüntették ki.

A debreceni feltalálók sorában, akik Irinyi Jánostól napjainkig a magyar zsenialitás és ötletesség különböző megnyilatkozásaival ajándékozták meg a világot külön hely illeti meg Ince László MÁV műhelyi vasesztergályost, aki egy értékes, nagyjelentőségű találmányával már a fővárosban is nagy sikert aratott.

Ince László 45 éves, ősi debreceni családból származó férfi, aki hosszabb ideje dolgozik több érdekes kísérletén. Ezek közül 1941-ben fejezte be a mozgatható villamosvezetékek összecsavarodásának megakadályozására szolgáló készüléket, mely egy dionyi nagyságú, rendkívül elms szerkezet és a villanyvasaló zsinórjától kezdve egészen a közlekedési villamoshuzalokig mindegyik teljes sikerrel alkalmazható, jelentősége, amint azt szakemberek, akik szerkesztőségünk figyelmét Ince László páratlanul ötletes találmányára felhívták, mondják egészen rendkívüli és gyakorlatilag kipróbálva is teljes mértékben bevált a egyszerű új magyar találmány.

Kérdést intéztünk a találmány lényegére nézve és a következő felvilágosítást kaptuk:

— A 130.571. szám alatt szabadalmazott, rendkívül ötletes új magyar találmány jelentősége rendkívül nagy... A mozgatható vezetékek összecsavarodásának megakadályozására már külföldön is számos kísérlet történt, eddig azonban Ince László debreceni feltalálónak sikerült csak megoldani ezt a problémát. Részletesen ismertette a találmány lényegét: rá kell mutatnunk arra, hogy mozgatható vezetékek alatt az olyan szigetelt, hajlékony, rendszerint többszörös vezetékek értendők, amelyek rögzítve nincsenek — ilyen mozgatható vezetékek például a hordozható világítócsövek és villamos készülékek, mint például kizilámpák, villamos kézi-

REKÜZÉN 1942. I. 3.

November 5-én fegyverszünet Madagaszkáron. 6-án sikeres német-olasz visszavonulás El Alameinnél. 7-én Marsa Matruh körül harcok. 8-án amerikai erők szállnak partra Francia Észak-Afrikában. 9-én fegyverszünet Algírban. 10-én Pétain átveszi a francia hadsereg főparancsnokságát. Oránt amerikai csapatok elfoglalják. 11-én Hitler bejelenti a meg nem szállt Franciaország megszállását. 12-én a német csapatok elérik Marseille-t, az olaszok megszállják Korzikát. Casablanca megadja magát. Tengelyerők szállnak partra Tuniszban. 13-án kiürítik Tobrukot a német-olasz csapatok. 16-án Pétain Darlan tengernagyot elpártolása miatt megfosztotta minden tisztességétől. Megindultak Tuniszban a harcok. 17-én Spanyolország újabb évfolyamok behívását rendelte el. A tengelycsapatok kiürítették Dernát, majd 20-án Bengázit. Weygand tábornagyot letartóztatták. A bombázott olasz városok lakosságát elszállítják. 23-án a szovjet téli offenzívája megakad. 24-én a Don-kanyarban nagy csata dől. Timosenko offenzívája megakad. 27-én a német csapatok leszerelték a francia hadsereget, megszállták Toulon hadikikötőjét, amelyben a francia flotta egy része elsüllyesztette magát.

December 2-án Mussolini beszélt. Darlan a francia állam fejeinek kiáltotta ki magát. 5-én légítámadás érte Nápolyt. A tengelycsapatok előnyomulnak Tuniszban. 9-én légítámadás érte Torinót. Franco beszédet mondott. 15-én a négy hadat üzent Olasz- és Németországnak és Japánnak. 19-én Toropjeccnél összeomlott a szovjet támadásai. 21-én Hitler vezér és kancellár fontos megbeszéléseket tartott főhadiszállásán Cianoval, Lavalal és Ugo Cavalleroval. 23-án Dakarba amerikai csapatok érkeztek. 24-én merénylet követtek el Darlan északafrikai főmegbízott ellen. Darlan meghalt.

Ha rádiót akar venni

Keresse fel szaküzletemet, ahol vételkényszer nélkül bemutatom a vezető 1943 típusú világmárkás készülékeket

Gombosi Zoltáné sz. Kovács Kató
rádiószalonja Piac-utca 81.

Régi rádiókat magas áron becserelek.

tővé. Nemzetgazdasági jelentősége tehát igen nagy, emellett maga az elgondolás annyira frappáns, olyan zseniálisan ügyes a kivitelezés annyi komoly elmélyedést és nagy szakértelmet bizonyít, hogy Ince László alkotását az utóbbi idők egyik legügyesebb találmányai sorába iktatja — kaptuk a felvilágosítást.

A találmány jelentőségét bizonyítja egyébként annak rövid idő alatt elért nagy sikere. A nyáron már kiállították Ince László alkotását a háborús nemzetközi vásárán a magyar feltalálók pavillonjában és a szak-sajtóban is nagy visszhangot keltett a debreceni feltaláló műve. Sikerének megkoronázása-

ként pedig Ince László találmányát a vitéz József Ferenc főherceg elnöklése alatt működő Magyar Feltalálók Országos Szövetsége díszoklevelével tüntették ki.

Ezek a jelenségek mind igazolják, hogy Ince László találmánya a maga nemében rendkívüli alkotás és amikor művében a magyar zsenialitás, ötletesség és szaktudás ad egy újabb bizonyosságot a jövőnek, a kitűnő debreceni feltaláló megérdemelné, hogy illetékesek segítségével slessenek találmányának értékesítésében, a mindennapi életbe való bekapcsolásába, hogy ne kallódjon el egy magyar tehetség újabb nagyszerű alkotása.

Szilveszter napján megszökött az ügyészségről egy rab, újév e ső napján újra elfogta a rendőrség

Cimbalmos János 20 éves napszamos, akit nyolchónapi fogházra ítélt lopás miatt a debreceni törvényszék, — év utolsó napjának délutánján megszökött az ügyészségről. — Cimbalmos két társával együtt a járásbíróház épületében takarításnál és szénrakásnál segédkezett és közben a felügyeletet kijátszva, sikerült eltűnnie.

A szökött rab a sötétedés beálltával sógorának, Tóth Lajos kőművesnek Gohér utca 21. sz. alatt levő lakására ment, ahol a konyha ablakán bemászott és mivel a házbeliek nem voltak odahaza, távolléttükben „kölcsönvett” egy öltöny szürke ruhát, egy kalapot, egy arany karikagyűrűt és tíz pengőt. A csikos fegyverruhát levette és átöltöztet a lakásban talált ruhába, majd első útja a Dégenfeld-terre ment, ahol egyik kifőzésben megbédelt. Utána mozijegyet váltott és az utolsó előadásán megnézte a Zoro-Huru filmet... Mivel éjszakára

nem volt szállása és tartott tőle, hogy felismerik, az Arany Bika egyik mellékhelyiségében húzta meg magát, másnap pedig a városban kóborolt és ismét a Dégenfeld-teren ebédelt meg... Délután, mivel fázott már az utcán járkálni, behúzódtott a mozi előcsarnokába, azonban bevészre, mert egyik rendőr felismerte és elfogta Cimbalmos Jánost, aki elkese-reddetden jelentette ki:

— Na, ez az esztendő is jól kezdődik számomra...

Cimbalmos a rendőrség fogdájaiban vették őrizetbe és kihallgatása után visszakísérik az ügyészség fogházába, ahonnan csak rövid szilveszterezésre sikerült megszöknie a debreceni rendőrség ébersége következtében. A sógoránál tett látogatásnak nem lesz következménye, mert Tóth Lajos kőműves nem tesz feljelentést a távolléttében tett látogatás és kikölcsönvött pénz, arany karikagyűrű és ruhadarabok miatt.

Szilveszter-est a MÁV. műhelytelepen

A MÁV műhelyi Egyetértés Önképző Dal és Segélyegylet egy sikeres műsoros est keretében búcsúzott el az O-évtől. Az Egyetértés hatalmas termet zsúfolásig megtöltötte az érdeklődő közönség. Az estélyt egy-órás műsor vezette be amelyben a Csokonai Színház művészei léptek fel óriási nagy sikerrel. A bemondó tisztjét Molnár Iván művész látta el — aki szellemes és ötletes tréfáival megkacagtatta a hálás közönséget. Különösen nagy sikere volt Kollár Livia rokonszenves művésznőnek aki magyar és katonadalával elragadta a közönséget s bizony még ráadást is kellett adnia. Igen tetszett a Nagy Csilla és Bakos István táncos és éneke is. Az Egyetértés tagjai közül Káisz Anci és Hajdú Péter szerepelt nagy sikerrel.

Előadás után a közönség ellepte az összes termeket s a kellemes hangulatot a villany kioltása fokozta, amikor mindenki szeretettel sietett boldog újévet kívánni ösmerőseinek. A mindenképpen sikerült estélyen oit volt dr. Génesi Sándor főtanácsos, műhelyfőnök, a műhely tisztikara és munkássága családostól Volt tánc, hangulat, s bizony a szigorú záróra nagy bánatot okozott a tánckedvelő fiataloknak.

— ó. a. —

— Szecskavágónál dolgozott F. Tóth Péter 20 éves földműves Csökmő községben. A gép elkapta a kezefejét és négy új-ját összeroncolta.

T O L T O T O L L,
csaváros írón
SZAKSZERŰ
JAVITÁSA
eladás, csere.
H U R A Y
műszerész-mester
Iparkamara.
Tel: 17-93.

Vendéglősök! Kocsmárosok!

borszükségetüket a legolcsóbban

Pótor László

Hatvan u. 35. Telefon 32-71. bornagykeres-edőnél szereshetik be. Őbor, újbor, kádár nagy választékban

Nagyszerű eredményekkel működik a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség Debrecenben

A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség egyetlen célja van: szolgálni.

A Magyar Evangéliumi Munkásszövetség 1911 augusztusában bontott zászlót Debrecenben. A református egyháztól 1911. októberében hatszobás helyiséget kaptak a Püspöki palotában — Azóta erőteljesebben folyik a szervezkedés és a munka is. A munka is. A szövetség elnöki tisztségére dr. Balogh Gyula kormányfőtanácsost kérték fel, a titkári teendőket és az irányító munka végzését pedig Szilágyi László, a keresztelepi egyházrész vezető lelkese vállalta.

Az Evangéliumi Munkásszövetségnek egyik főcélja a társadalmi választásoknak magyar és magyar közötti való lerombolása. Ezt a munkát szervezett és öntudatos tevékenységgel teszik. — Munkásszövetség Gyula budapesti lelkipásztor áll — mint ismeretes — az országos mozgalom élén, amely minden politikától mentes, kizárólag társadalmi és egyházi szervezkedés, felvilágosítás és magyar társadalom szociális megszervezése és felmérése. Munkáját nem a munkás és a munkaadó közötti viszony elmérgesítésével, felesleges bérharcokkal, nem gyanúsítgatásokkal és gyűlölködéssel, hanem szellemi és erkölcsi neveléssel végzi. Az a meggyőződésük, hogy a munkás helyzetén semmiféle anyagi segítség sem javít, ha emellett lelki előhaladást nem tudnak elérni a munkások életében. A szövetség misszióját az egyes családok életén keresztül fejtik ki.

A Munkásszövetség az elmúlt évtizedben 200 ismeretterjesztő előadást tartott. A legutóbbi külsőségekre is elmennek, ahol eddig semmiféle előadás nem tartottak. A Hatvan-utca 1. szám alatti központban minden szombat délután 6 órakor tartanak előadást. Az utolsó három hónap alatt 120 fiatalembert és leányt juttattak középiskolai végzettséghez. Valamennyien leviszgatnak. Igen értékes tevékenységként végeznek minden irányban. Így többek között egy fejházor fiával, Vajda Lajossal, akinek csak két polgárija, ezrei

szemben hét testvére van, de művészesen rajzol, elvégeztették a hiányzó iskolát, az iparművészeti iskolára juttatták és természetesen Budapesten való megélhetését is elősegítették. Sok tehetséges ifjúval gimnáziumi érettségét tételnek le. Október óta német nyelvtanfolyamot vezet Molnár János igazgató tanító, aki teljesen ingyenesen vezeti munkáját. Ötven hallgatója van. A gyorsíró tanfolyam is igen népszerű. Itt dr. Halász András tanár szintén ingyenesen ad elő.

Nagyon érdekes a szövetség közönsége. Elsősorban munkás emberek járnak ide, gyári alkalmazottak, napszámosok, akik együtt vannak a tanítókkal, lelkesekkel, tanárokkal, tisztviselőkkel. Tehát a szellemi és testi munkások minden rétege megtalálható itt. Előadók is képeznek és előadásaik a karácsonyi szünet után, január 9-én kezdődnek meg újból. Itt hozzászólások is vannak. Az előadásokra és tanfolyamokra férfiak és nők egyenesen járnak.

Akinek ügyes-bajos dolga akad, ingyenes jogi tanácsot kap dr. Ményes Lajos ügyvédől, míg az OTI ügyekben Czeizig Lajos és Juhász Béla OTI-tisztviselők adnak ingyen tanácsokat.

Bár a Szövetség református alakulat, felekezeti kérdéskör nem csinálnak problémát. A felekezetek békeinek művelői és apostolai. A tagok és nagyszámúban megjelent vendégek az evangélikusok, katolikusok és görög katolikusok százaiból is adóznak.

A Magyar Evangéliumi Munkásszövetségnek egyetlen célja van: szolgálni. Azt akarják, hogy az egyének és családok a maguk életét az evangéliumra építsék fel, ez alatt nem szemfogatást ájtatoskodást értenek, hanem azon munkálkodnak, hogy egymás iránti megbecsülés és szeretet érvényesüljön és ezért foglalkoznak főleg az evangéliumban is lefektetett szociális elveknek gyakorlati megvalósításával.

Debrecen 50 évvel ezelőtt

Az újév kezdetén szálljunk vissza az ötvenévelőtti Debrecen országosan irigylt, kedvelt, megünnelt és bőséges polgári világába. A fejlődés nagy tempójában lendült századvégi Debrecenben minden ember megtalálta helyét és joggal bízhatott abban a reményben, hogy munkája és küzdésének eredményes lesz.

Az ötvenévelőtti város egyik országos tekintélyű lapja volt a régi „Dobreczen”, amely 1893. január elsején töltötte be fennállásának 25. évét, azonban ezt az alkalmat csak március 15-én, szabadsájtó ünnepnapján kívánta jubilálni.

A város és a vármegye élén a nemes és erőskezdő, de nemes szívű gróf Degenfeld József főispán állott, míg a város polgármestere Simonffy Imre volt.

A lap újévi száma hirt ad a városi lakosság hagyományos Silveszter-esti mulatozásairól, amely ezúttal is fényesen sikerült. Úgy a nyilvános helyeken mint a magán házaknál reggelig tartó mulatozással búcsúzott a lakosság az ó-évtől és köszöntötte az újat, amelyetől különösen sokat remélt. Erre az adott alkalmat, hogy egy pihent eszű tanár ember jókedvében a következő jóslatot adta 1893-ra. A „Debrecen” így írja le az esetet: — „A ránk köszöntő 1893 esztendő valószínűleg magyar esztendő lesz. Ha ugyanis az újév számait összeadjuk, 1+8+9+3, 24-et kapunk. A huszonegy kedvett magyar hártayjáték, el lehetünk tehát készulve, hogy a 21-es esztendőben minden jó váromatik a magyar emberre, még a

sült galamb is a szájába repül! A jóslatnak annál inkább be kell válni, mert az új év vasárnapra esik, ami szintén jó jel.”

Kezdődött vala a sok minden jöféle azzal, hogy ez évben mult ki az arny k világból az osztrák ártekü papirforint valuta. Megjelent a Wekerle kormányrendelete, mely szerint a tavasszal bevonják a papírpénzt a forgalomból és jön a korona, eltűnik a hatos, tízes, huszas ezüst, a réz aprópénz és jön a nikkel és a bronz pénz.

A hagyományos újévi üdvözlések során a város notabilitásai megköszöntötték a főispánt, a polgármestert akik nemcsak politikai beszédeket mondtak, hanem a város életébe vágó kérdésekről is megemlékeztek. Hajdu vármegyének alispánja Rádó Gyula volt, akit szintén szeretettel üdvözölt a hajdúság. A tisztántúli egyházkerület püspökét Kiss Aront nagyszámú küldöttség kereste fel jókívánataival, úgyszintén Puky Gyula kir. üllötáblai elnököt, valamint a kir. törvényszék elnökét Iggyártó Sándort Degenfeld József gróf főispán két érdekes bejelentést tett. Az egyik, hogy a debreceni egyetem ügyében a város által megindított akció a kormánykörben, kedvező fogadtatásra talált és Hieronymi Károly belügyminiszter leiratában közzölte, hogy Debrecen város által megajánlott 200 ezer forint alapítványt elvben elfogadja arra a célra, hogy az egyetemmel fejlesztendő főiskolában két jogi és két bölcséleti tanszék létesíttessék és fenntartassék. Vé-

DEBRECZEN 6. OLDAL 1942. I. 8.

leges döntését a miniszter arra az időre tartotta fenn, ha már az egyetemmel fejlesztés ügye eldöntött és a város megjelöli az alapítvány fedezetét. Ime az 50 év előtti szerény kezdeményezés meghozta gyümölcsét. Csakély 30 évvel utána teljesen kivirult a debreceni Tisza István Tudományegyetem valóságos fája.

A másik nagy újévi esemény volt újévkor az a bejelentés, hogy az igazságügyminiszter elrendelte a debreceni törvénytérki palota építését, amelyhez Debrecen közönsége 200.000 forinttal járult hozzá.

Már ötven évvel ezelőtt meg volt az a rossz szokása a magyar embernek, hogy az adófizetéssel nem sokat törődött. Azóta valamit javultak a felfogásbeli viszonyok, mert az adót nem az osztráknak fizetjük, hanem az önálló magyar kincstárnak. Akkor még bizony igen nagy adóhátralékokat mutatott ki a pénzügyigazgató. Mint a „Debrecen” című lap közli, az 1891. év végén 205.352 forint 58 kr. volt az adóhátralék. Ehhez jött az 1892. évi előirás 580.119 forint, összesen tehát 791.472 frt. 40 kr. Erre a város népe befizetett 631.524 frt. 04 kr-t, maradt hátralék 159.948 frt. Az adóhátralék tehát apadt, ami arra mutat — írja a Debrecen — hogy az adózókna volt annyi feleslegük, hogy az osztrák kasszába is tudott juttatni.

Hogy tényleg jó világ volt 50 év előtt, mutatják a lap hírdései, mert közli, hogy a villany ó-borok 18—20 frt, fehér 25—28 frt, rizling 45—60 frt hektója. Az István gőzmalom liszt árjai voltak: elsőrendű királyi liszt mázsa 16 frt 20 kr, zsemlyelisztt 15 frt. 60 kr., kenyérlisztt 12 frt. 80 kr., barna kenyérlisztt 10 frt. 40 kr. mázsa. (b. s.)

Egyházi kitérítés

Scheffler János dr. szatmári megyéspüspök, mint nagyváradi r. k. apostoli kormányzó a karácsonyi ünnepek előtt Fetzner József pápai kamarás szarvasi esperes plébánost bátoromonostori címzetes apáttá, Gálffy Sándor dr. nagyváradújvárosi plébánost pedig a boldogságos Szűz Máriáról elnevezett cholti címzetes apáttá nevezte ki.

Fetzner apát évtizedekkel előtt Debrecenben működött éveken át mint segédlelkész, ahol buzgó munkásságával és lelkes tevékenységével sok tiszteletet és szeretetet vívott ki magának a katolikus hívek körében. Mindkét buzgó lelkipásztor főpapi kinevezése úgy a hívek, valamint ismerőseik s tisztelőik körében nagy örömet váltott ki.

Elemista költő verse honvédeinkhez

Az alábbi hangulatos, mélyen átérzett, izzó hazafiságú kis költeményt egy 9 esztendő kis költő, urai Uray D. nes IV. elemista írta. A költemény nemes hangja, lelkes tartalma mellett megkapó a már ilyen korán bontakozó költői tehetség, mely határozottan megnyilvánul az alábbi sorokban:

Kedves Katona Bács!

Szívem vérebé mártom a tollamat,
Hogy megírjam vele szerető szavamat.
Küldöm üdvözetem messzi orosz földre,
Kérem a jó Istent lépteid őrizze!
S ha majd vége lesz a nehéz küzdelemnek,
Büszkén várjon itthon minden magyar gyermek urai Uray Dénes IV. e. oszt.

Közvéleménykutató csoport-körút Debrecenben...

A debreceni utcákon sikoltva nyargalás a szél, mint vásott suhanc fülebe süvöltve az emberek kellemetlen melódiát. A Dobozy utcai telkenél járunk, ahol már egy hónapja folyik a készülő két új városi bérház építése... Szorgalmas munkáskezek nyomán napról napra emelkedik a föld felszíné felé a téglarakás... Sokan megállnak, nézik az új építkezést... Egyesek oda is mennek megkérdezni, hogy hol lehet bejelenteni igényt az épülő bérház lakására...

Aztán déli munkaszünetet csöngetnek... A munkássereg jóízűen ebédelni kezd... Egy 18 év körüli fiatal fiú eloldalog falatozó társaitól... Neki nincsen batyuja... A jószívű pallér, aki szinte apai szemmel nézi az ebéd csöndjében a munka kis hadseregét, észreveszi ezt... — utána szól:

— Jöjjön csak ide fiam... — magának nem készítettek csomagot?

Pir lobban a fiatal fiú arcára...

— Nekem nincsen, aki készíten...

— Az édesanyja...

— Meghalt, az apám is, már évekkal ezelőtt... Ahova kszoltni járok, ott nem nagyon gondolhatnak ilyesmire... A pallér szebébe nyul... két-pengős csillan meg és a fiú kezébe nyomja...

— Na menjen, aztán vegyen valamit... De különben jegy nélkül mit is kaphat...

— Veszek egy darab sült tőket — mondja a fiú és elsiet... A megkapó, szép jelenetet ketten szemléljük... Ott sétál az építkezések körül Csomor Gyula törvényhatósági bizottsági tag is, a „külsőségek atyja”, akinek szeme és segítő keze mindenütt ott van... Meleg mosollyal mondja:

— Ugye, hogy mennyi igazi magyar érzés csillant meg ebben a jelenetben? Milyen szeretettel érdeklődött ez a derék pallér a munkása sorsa felől... Örül az ember, ha ilyen látat. És igaz van annak a fiúnak is, hogy a pénzéért izes, tápláló sülttőket vásárol... De erről jut eszembe, milyen jó volna sok, ehhez a fiúhoz hasonló sorsú szegény embernek, ha a város különböző részein a gesztenyesütk mintájára krumpli-sütköt ütnének tanyát... A friss, meleg, sültkrumpli, amihez olcsón juthana az ilyen egyszerű munkásember is, aki nem ülhet délben terített asztal mellé, de az sincsen, aki csomagoljon számára... nagyon fontos volna...

Az okos, korszerű gondolatot átadjuk a nyilvánosságnak...

A Társadalombiztosító Intézet Kossuth utcai rendelőjében járunk... — A városzobában anyák sorakoznak gyermekeikkel. A pályakból gyermeksfrás és gyermekkacagás muzsikál... A jövő zenéje... Az apró emberek felé hajló arcokból szinte delezés melegséggel sugárzik a szeretet, féltés, aggodalom, jelezeve, hogy a gyermek századát éljük, a gyermekek, akiben talán megvalósulnak a századunk kemény valóság-keze által szétrombolt álmok, célok... Itt,

az intézeti rendelő előszobájában, az anyák tömegében érzem igazán az ember, hogy milyen féltett kincse a ma emberének a gyermek...

A várakozás ideje alatt, míg a gyermekeket bevihetik a rendelőbe, sok minden szóba kerül... Az OTI-helyiségről is sok szó esik, mely az új OTI-épület megvalósulását a volt Angol királyi helyiségébe került... Az intézeti tagok, mint beszédjükből kiderül, örülnek annak, hogy a város központjába került a rendelés. A Kossuth utca valahogy közelebb esik a legtöbb külsőségi lakosnak is... Igazi központi helyiség és ez sokat jelent...

A klinikáról jöve a Nagyerdő lombjavesztett fái között visz el útnak. Lábank alatt a hullt lombok térlől zenének. Társam, Keresztessy István, Debrecen egyik büszkeségéről, a Nagyerdőről áradozik:

— Talán az egész országban nincsen még egy ilyen poétikus, szép hely, mely ennyi lehetőséget jelentene. A szabadtéri játékok, gyermek mesejátékok számára... Egész kis tündérvilágot lehetne itt megeleveníteni, színmagyar dolgokból, a Benedek Elek, vagy Károlyi István 5000 magyar meséjének világából... Tündéri keret van hozzá: madárnál, puha pászit, a nap aransugarával öntözött lombok... alkalmas akár a gyermeklélek, akár a shakespearai fantázia alakjainak felvonultatására... Aztán itt foglalkoztatni lehetne hétköznapi a város megszervezett szegényeit és szünetében a diákokat. Micsoda gazdag flórája van a mi erdőnknek és nincs róla egyetlen korszerű könyv, itt Debrecenben, ahol a magyar fűvésztudomány megszületett... Bezzeg a Mecsekéről az egész ország tudja, hogy 230 növényfajta lehet rajta találni...

Érdekes, színes tervek bontakoznak ki szavain keresztül... A közvélemény süt keresztül mondatain...

Riportkörutunk egyelőre véget ért.

Ne csuszkáljanak a gyermekek az utcán

Itt a jeges tél, a hó és a gyermeksereg a szánkázás, csuszkálás örömeinek féktelen jókedvével áldozni kezd. A szánkázás mégcsak rendben volna, mert a szánkó nem drága és nem is kopik nagyon, de a csuszkálás már meggondolandó cselekedet ilyen szűkös, háborús időben, mert nagyon kopik a cipőtalp. A cipőtalp nagy érték és nem is akkor szerezheti be a boldog apa kedves fiókaának, amikor akarja, tehát megbecsüendő. A gyermekek csuszkálásait tehát — amennyiben ez lehetséges — meg kell akadályozni, de megakadályozandó már azért is, mert a gyalogutakon kisikósítják a járdát és azok találnak csuszkálni, akik nem akarnak és bizony sok esetben komoly sérülésekkel fizetik meg a járókelők a gyermekek által csinált „csuszkára” való véletlen rálépést. A tél örömeit tehát élvezze a fiatalság, de módjával és úgy, hogy abból kár ne legyen és másokra veszélyt ne jelentsen.

Börkesztyük Retikül
különlegességek, kötött kabátok és női fehéreműek csakis
Fóthfaluussynál Piac u. 40
Piac u. 16

Meghalt dr Hegedüs Lóránt volt pénzügyminiszter

Dr Hegedüs Lóránt ny. pénzügyminiszter, a TEBE elnöke, újszandó napjának délelőttjén meghalt egyik budapesti szanatóriumban.

Dr Hegedüs Lóránt 70 esztendő volt, apja Hegedüs Sándor, aki kereskedelmi miniszter volt. Dr Hegedüs Lóránt 1898-ban kapott először mandátumot. A magyar békelegációban 1920-ban tagja volt, részt vett a párisi környeki béketárgyalásokon. Gróf Teleki Pál kormányában 1920-ban pénzügyminiszter volt. Ő vezette be a forgalmi adót. Nagy pénzügyi tervei voltak, de azok nem sikerültek és 1921-ben lemondott. Búskomor lett és szanatóriumba szállították.

A politikától visszavonult és főleg mint a TEBE elnöke tevékenykedett. Nagy irodalmi tevékenységet fejtett ki és a hírlapokban állandóan írt cikkeket.

keket.

Az elmúlt év júliusában, mint emlékeztetés, felesége és leánya öngyilkos lett a Hegedüs-kastélyban.

Hegedüs Lóránt az utóbbi időben sokat betegeskedett és ezért annyira óvták az izgalomtól, hogy feleségének és leányának hónapokkal ezelőtt történt elhalálóját máig sem mondta meg neki.

Mély részvétet kelt Hegedüs Lóránt halála a társadalom széles rétegében. Kedves, szelletes társalgó volt, nagy tudású politikus, akinek felszólalásait úgy a képviselőházban, mint a felsőházban mindig nagy figyelemmel hallgatták.

A Kormányzó Úr részvétévért

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Úr Öfömméltósága részvétévért intézett dr Zsindely Sándoréhoz, Hegedüs Lóránt leányához.

Kisorsolták az Erdélyi Nyereménykölcsön egymillió forintnyereményét

Az Erdélyi Nyereménykölcsön sorsolását tegnap ejtették meg dr. Zergényi Miklós miniszteri titkár elnöklésével fungáló sorsolóbizottság jelenlétében. Az urna előtt csinos fiatal hölgy indította meg adott jelre a sorsolást.

Az egymillió pengős főnyereményt a 48-as sorozat 334-es sorozatszáma kölcsönkötvénye nyerte.

A 300.000 pengős főnyereményt a 166-os sorozat 883 kötvénye.

A két 50.000-es tételt a 435-ös sorozat 491-es és a 373-as sorozat 95-ös számú kötvénytulajdonosa kapja.

A tíz darab 10.000 pengős nyere-

menyelt a 340-es sorozat 110-es a 359-es sorozat 148-as, a 196-os sorozat 970-es, a 81 sorozat 18-as, a 64 sorozat 695-ös, a 304 sorozat 759-es, a 456 sorozat 251-es, a 111 sorozat 135-ös, a 80 sorozat 893-as és végül a 429 sorozat 563-as sorszáma nyertek.

Ötven pengőt a 469 sorozat 113-as, a 32-es sorozat 519-es, a 408-as 231-es, a 340-es 693, a 77-es 375, a 266-os 283, a 11-es 847, a 21-es 727, a 472-es 3, a 371-es 952, a 326-os 200-as sorszámkok tulajdonosai nyertek.

Ezekon kívüli százötven 100 pengős és hatszázhuszonöt 500 pengős nyereményt sorsoltak ki.

Újra szabályozták az orvosnövendékek gyakorlati szabályzatát

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a honvédelemről szóló törvényben kapott felhatalmazás alapján újra szabályozta a gyakorló orvosnövendéki szolgálatot. A rendelet kimondja, hogy az ország területén egyetemes orvosi gyakorlatra feljogosító orvosdoktori oklevélnek elnyeréséhez 10 havi kötelező orvosnövendéki gyakorlat szabályszerű elvégzését kell igazolni.

Ez a szolgálat a klinikákon, a szakorvosképzésre és az egy-

évi kórházi gyakorlat kitöltése feljogosított kórházi osztályokban, valamint a bábakepző intézetekben és állami elmegyógyintézetekben tölthető el. Részletesen előírja a rendelet, hogy különböző gyűjteményekben mennyi ideig kell szolgálnia a gyakorló orvosnövendéknek és lehetővé teszi, hogy a nyári szünetben és a karácsonyi szünetben is eltölthető legyen az előírt kötelező szolgálat.

Lassányi József gyógyszerész meghalt

Lassányi József gyógyszerész, Debrecen úri ársadalomának egyik közismert tagja elhunyt. Több mint hat hónap óta betegeskedett és új év első napján délelőtt tíz órakor a klinikán meghalt. Betegsége tartama alatt olykor átmeneti javulás jelentkezett nála, az utóbbi időben azonban állapota annyira súlyossá vált, hogy a klinikára kellett szállítani. A leg gondosabb ápolás és orvosi gondosság sem tudta életét megmenteni. Halálát rendkívül nagyfokú érimezesedés okozta.

Lassányi József abszolút úri egyéniség volt, kiváló vadász hírében állt. Nevét országosan ismerték, mint magyar vizsgáló orvos, aki ebben a minőségében sok szép díjat is nyert. A Debreceni Vadászársulat választmányi tagja volt. Tevékeny részt vett a társulat életében és ennek dolgai még betegségében is érdekelték. A város törvény-

hatóságának is hosszú időn keresztül igen aktív tagja volt.

Példás családi életet élt, feleségét és gyermekeit rajongással szerette. Egyébként is lelkiélettel élő egyéniség, aki nagy emberbarát hírében állt. Ahol csak lehetett, jótékonytárgyakat gyűjtött. Feleségén kívül gyermekei: Katalin, Zsuzsa és József, valamint kiterjedt rokonság gyászolja.

Lassányi József gyógyszerész

53 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn 2 órakor lesz a díszravatalozó tereből. Gyászolják felesége, gyermekei és a kiterjedt rokonság. Lakás: Baross u. 20. szám Gebauer-cég rendezé.

DEBRECZEN 7. OLDAL 1942. I. 8.

Kedden tárgyalja a 42-es bizottság az új lakásrendeletet

A 42 tagú bizottság kedden, január 5-én délelőtt 11 órakor összeül. A lakásrendeletet tárgyalja.

A Kormányzó Úr ajándéka egy 14 gyermekes apának

Gyurmanczy Pál 44 éves győri lakosnak a közelmúltban született 14-ik gyermeke. A Kormányzó Úr Öfömméltósága tudomást szerzett arról, hogy Gyurmanczy sok gyermekét milyen gonddal, hazafias szellemenben, szorgalmas magyar embernek neveli, 14-ik gyermekének születésnapja alkalmából 200 pengőt küldött a derék, hazafias gondolkodású munkásnak.

Időszerű kis'ex'ikon

Jún tábornok, az északafrikai francia hadsereg új főparancsnoka a francia válság egyik legkülönösebb szereplője. Jóformán egész életét Afrikában élte le. Az algériai Bonspan született. A világháború alatt Marokkóban szolgált. A háború után a rifkabilok elleni harcokban tüntette ki magát. 1939-ben a háború kitörésekor Európába hívták 1940-ben a lilie harcokban német hadifogságba került. 1941-ben hazatért, mert általában úgy ismerték, mint tengelybarát katonát. Pétaín Afrikába küldte. A mostani változások kópönyeget cserélt. (Egy apróság: neve júniust jelent.)

— Agyonlőtte féltékeny feleségét, majd magára lőtt Finta László cellóműbábi mőlnár. Az asszony meghalt, a férfi hosszú ápolás után felépült és karját amputálni kellett. Úgye most került a szombahelyi törvényszék elé, ahol a kihallgatott tanuk bizonyították, hogy Finta nem érdemelte meg a házártság, összeférhetelen természetű asszony elűzését. A bíróság Fintát erős felindulásban elkövetett emberölésért két és fél évi fegyházbüntetésre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

PÁLYAZATI HÍRDETMÉNY

Az Országos m. kir. D-hánytermesztési Kísérleti Intézetnél az irodai szemlyzet létszámába újonnan engedélyezett kiegészítő segédhivatali munkaerő állásra pályázatot hirdetek. Az állással, melyre kizárólag férfiak pályázhatnak, havi előzetesen fizetendő 145 P illetmény jár. A pályázóknak legalább nagy középszkolai végzettséget kell igazolni, gépirási gyakorlat előnyös. A pályázati kérvényekhez csatolandó: 1. eredeti születési anyakönyvi kivonat, 2. Magyar állampolgárságot igazoló okmány, vagy illetőségi bizonyítvány, 3. Iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány, 4. Új keletű hatósági erkölcsi bizonyítvány, 5. Szülők és nagyszülők születési anyakönyvi kivonatai (keresztlevelei és ezek házassági anyakönyvi kivonatai). A pályázati kérvények kézírással a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címezve a fenti intézet vezetőségénél legkésőbb 1942 január 31-ig adandó be. Később benyújtott, vagy hiányosan felszerelt pályázatok nem vételnek figyelembe. Pallag. 1942 december 31. Kisfaludy Mihály m. kir. főadjunktus, intézetvezető.

Meteor asztalilámpa

kizárólag

Piac u. 9. sz. alatt

Agyonlőtte Türk Berta fiát a jegyese, aki azután leugrott a 4-ik emeletről

Kettős szerelmi dráma Budapesten

Az ismert pesti színésznőnek Türk Bertának 32 éves fiát, Rott István mérnököt tegnap agyonlőtte Bálint Károlyné, egy papirüzemi igazgató különváltan élő felesége, majd leugrott negyedik emeleten lévő lakása ablakából.

A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a fiatal mérnököt három golyó találta, egy a szívet fúrta át. Bálint Károlyné pongyolában ugrott ki az ablakon és olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy szanatóriumba való szállítás után néhány órával meghalt. A férjéről különváltan élő Bálintné már egy éve együtt volt látható a fiatal mérnökkel és úgy tudták, hogy jegyesek. A mérnök az utóbbi időben már húzódtott

a házasságtól és ez volt az oka a tragédiának. Bálintné szégyelte, hogy a házasság elmarad és a társasága is elmaradt, mert hírbehozták a mérnökkel. Újév napján ebéd közben a házasságról volt szó az asszony lakásán, a Pannónia utca 58. számú bérházban és mivel a mérnök nem volt hálandó a házasságra, Bálintné elhatározta magát a gyilkosságra és öngyilkosságra. Rosenfeld Klára, Bálintné húga, aki a lakásban tartózkodott csak a revolverlővések dörmögésére rohant nővére szobájába de ott már csak a meghalt mérnököt találta a pamlagon. Bálintné kiugrott már az ablakon.

A magyar cserkészlet mindig nemzeti volt

Tegnap délután nyílt meg az a nagyszabású megbeszélés, melyet a VI. cserkészkerület parancsnoka, Rabold Gábor hívott össze. Közel százán jelentek meg a kerület csapatparancsnokaiból és tisztjeiből ezen a kétnapos megbeszélésen, melyen az országos központot Demény Miklós országos parancsnokhelyettes és dr. Borsiczky Sándor képviselték.

Kiss József tankerületi kir. főigazgató is megjelent az értekezleten, melynek az volt a célja, hogy az új cserkészmunkát tárgyalja meg a csapatparancsnokokkal. Megjelentek még a gyűlésen dr. Kállay Kálmán, dr. Kun Sándor, dr. Jausz Béla, Kamars Gyula, dr. Márton Béla, dr. Somlyai József, dr. Ménes Lajos.

A kétnapos megbeszélést Rabold Gábor kerületi parancsnok nyitotta meg, mindenekelőtt üdvözlötte a központi kiküldötteket, majd Kiss József tank. kir. főigazgatót. Az első tárgy a cserkészlet jelen állásával foglalkozott. Rabold Gábor ismertette a mostani helyzetet és azt, hogy miből és hogyan alakul a helyzet az idők folyamán. Mit végzett a cserkészlet magyar vonatkozásban és milyen eredményeket ért el külföldi vonatkozásban is. Példákkal bizonyította, hogy a cserkészlet mindig magyar és mindig nemzeti volt és éppen azzal használta a legelőbbet magyar voltunknak, hogy megismertette a magyar fiukat, azoknak értéket a külfölddel való hűsz esztendő alatt pedig a megszállott területek magyarságát is éppen a cserkészleten keresztül kapcsoltuk közelebb az anyallamhoz.

Rabold Gábor megnyitó előadását nagy tetszéssel fogadták a megjelentek, majd Demény Miklós országos parancsnok tartotta meg előadását a próbák új követelményeiről. A gyakorlati cserkész szemével nézett téma

olyan fontos kérdéseket ölelt fel és adott világosságot olyan kérdésekre, melyek a mai cserkészletnek feltétlen célját domborították ki. Hangzott a Demény Miklós, hogy a cserkészlet a régi, de megnyilatkozásaiban még fokozottabban szolgálja a nemzeti és keresztényi gondolatot és azt a célt, hogy használjunk hazánkunk minél többet.

Végül dr. Borsiczky Sándor országos férficserkészvezető tartott előadást a férficserkész mozgalomról, mely alkalommal ismertette ennek az igen nagy fontosságú, a magyar nemzeti élet szempontjából felbecsülhetetlen értékű mozgalomnak a célját és a szervezés eddigi eredményeit. Az előadó beszédéből kitént, hogy a cserkészlet eddigi nagyszerű munkáját mintegy olyan területre is, ahol a legszelésebb rétegekben hinti el a nagyszerű eszmét. Az igen magasvonalú beszédet értékes vita követte, melynek során szóltak: dr. Szalacsy Rácz Imre, dr. Tomay Dezső, Gáspár János, Frammer Pál, Simon Sándor, dr. Márton Béla, Szarvassy György, Horváth Viktor, Szekeres Mihály A parancsnoki gyűlés ma, vasárnap is tart egész nap.

Visszahelyezték állásába a munkácsi polgármestert

A belügyminiszter rendeletével dr. Engelbrecht István munkácsi polgármestert közellátási ügyekkel kapcsolatban ideiglenesen felfüggesztették állásától és fegyelmi vizsgálatot folytattak ellene. A vizsgálat Engelbrecht István polgármester ellen nem talált olyan ténytet, mely a további felfüggesztést indokolná tette volna s miután így a polgármester teljesen tisztázta magát, a felfüggesztést vele szemben megszüntették és mar el is foglalta hivatalát.

KOZMOFORM ráncalanító kúra
Békési kozmetikában, Püspöki palota.

Bélelt bőrkesztyűk gyógyhaskótok gumiharisnyák
műseiyem harisnyák, retikulók beszerezhetők
Szenásy és Daku kesztyűs Kossuth u. 2. sz.

23 családot 194 fővel telepített ki eddig a debreceni Kollégium ifjúsága

Az utóbbi évek egyik leg-szebb magyar mozgalma, az azóta kormány programmá vált telepítés gondolata bimbózott ki a debreceni kollégiumban, diáklelkében 1938-ban. A levegőben már ott erjedt, forrt a közlegő világháború és az ősi Alma Materben a diákok megtakarított vacsora feltételéből csakhamar elindult az első sokgyermekes család egyik dunántúli falu felé, hogy gyermekirást és gyermekakaszt vigyen az elnéptelenedett egy-kés községbe.

Azóta több, mint négy esztendő telt el, a debreceni diákok lelkében kivirágzott gondolat egyre erősebb hajtásokat fejleszt. A példaadó, a kollégiumi ifjúság azonban a maga szerény eszközeivel ma is változatlanul folytatja a telepítési munkát, melynek eredményeként immár 23 család közel 200 teggel rakott fészket a debreceni diákok támogatásából Dunántúlon.

Dr. Péter Zoltán tanár, ennek a nagyszerű mozgalomnak atyja megkapóan számolt be ennek a munkának fejezeteiről és eddigi eredményéről:

— A magyar föld korszerű birtoklásának kérdése, az a felismerés, hogy az évszázadok kemény munkájával és töretlen földszerelemmel művelt magyar barázda birtoklásába bebocsátott nagykorúsított magyar paraszt emberileg a legnagyobb, az egyedüli garancia azért, hogy bármit hozzon a jövő, ez a föld magyarnak marad. Ez a mélyről támadt élmény az ifjúság telepítési mozgalmanak forrása. Benne az ősi debreceni életstílus jelentkezik az ifjúság tüzes vérmérsékletének fellángolásában: megtartani magyarnak a magyar birtokállományt. A kollégiumi ifjúság megtalálta a korának megfelelő kifejezés nemes hagyományai számára, erejükön felüli áldozattal beszédes példát tárnak a nemzet elé, miként lehet és miként kell legalább az utolsó percben biztosítani a gypüket, felvenni a harcot az egyke pusztító életrontása ellen, ráterelni a nemzet figyelmét jövőjének, fennmaradásának égető kérdéseire, főként pedig azonnali tettekre ragadni tunyaságra, sültgalambvárasra mindig hajlandó fajunkat.

— A mult gazdag legendáihoz újabb sorakozik: a szegény kollégiumi diák mindenkít megsegényítő áldozattal, szűkös élelmének megoszlításával, segélyeinek önkéntes megadóztatásával, legátumából levont nélkülözött fillérek felajánlásával hetek alatt megteremtette az anyagi lehetőséget az első példaadó telepítésre. 4000 pengő kamatmentes, hosszúlejratú kölcsönrel útnak indított egy tisztaháti népes családot a boldogulás útjára, hogy saját házzal, telekkel, gazdasági felszereléssel és állatokkal próbáljon szerencsét az árvaló dunántúli tájakon és végezzen nemzeti hivatást.

— Az áldozat nem volt hiábavaló... Híre egykettőre eljutott a Legmagasabb Helyre s elnyerte a legfelsőbb jóváhagyást. Népeért élő-haló Kormányzó Urunk 10.000 pengős adománya elkötelezte a kollégiumi ifjúságot, hogy a maga egyedülének szánt telepítését ne tekintse elintézettnak, hanem tegyen kísérletet a társadalom megnyerésére, folytassa a megkezdett munkát. Így vált az eredetileg kollégiumi ifjúsági ügy országos kezdeményezés elindítójává. A kollégiumi ifjúság kiküldöttjei két éven át bejárták jóformán az akkori

Magyarország összes református s néhány másvallású iskoláját s felrázták a lelkeket. — A debreceni példa hatott, a tanulói ifjúság mindenütt reaktivált hajlamot mutatott a mozgalom céljainak önzetlen felkarolására, sok leleményességgel különböző módokat eszközöltek ki az anyagi eszközök előteremtésére. A mozgalom kezdetétől fogva a teljes önkéntesség alapjára helyezkedett, mert a sokféle gyűjtéssel megterhelt társadalmat nem akarta egy újabb gyűjtési akcióval zaklatni. Az ifjúság úgy gondolta, hogy a célkitűzések megismerése minden magyarul érző lelkeket magától is a mozgalom támogatására kényszeríti, ezért mindenütt saját önkéntes adakozásával járhat elől. A Dóczy leánygimnázium érettségizői lemondtak a számukra oly kedves érettségi összképek elkészítéséről, hogy az így nélkülözhető pénzzel támogassák a mozgalmat. A Dóczy tanítónőképző növendékei falujukban értek el szép eredményt, a kollégiumi ifjúság mindvégig meghozta a maga hozzájárulását, úgyhogy máig 10.770 pengővel a legnagyobb összeget adta a cél szolgálatára. 1939 nyarán 23 hetedik gimnázista tanári vezetéssel három telepescsalád házáat tataroztatta ki két és fél heti munkával, az egyiket alapjaitól építette újra. Egyesektől és közületektől is érkeztek hozzájárulások, Debrecen városa és a Nemzeti Bank debreceni fiókja 4000—4000 pengővel egy-egy család kitelepítését tette lehetővé, a debreceni református tanítótestület 907 pengőt, a TEBE 500 pengőt fizetett be, ezenkívül mintegy 130-an önkéntesen havi 1—2—5—10 pengő fizetését vállalták, egy lelkes szegedi orvos havi 104 pengőt biztosított ismerősei körében kifejtett munkával — úgy érdeklődve. Debrecenben 3—4 ilyen havi önkéntes befizető van.

— Mi az eddigi eredmény? fejezi be ismertetését dr. Péter Zoltán. — Egyfelől igen csekély, másfelől mégis biztató. — Kicsiség az előtünk álló hatalmas feladathoz képest, amely kb. évi 14 millióval volna megoldható. De mégis biztató, hogy teljesen önkéntes alapon, gyűjtés mellőzésével is eddig 67.000 pengő gyűlt össze. Kitelepült 23 család 194 fővel. Már ott a Dunántúlon született 7 gyermek, elhaltak ketten, így a mai létszám 199. Egy kisebb falu ez már dunántúli viszonylatban, ha sepp is a tengerben. Minden családnak saját külön háza van, földet eddig 16 családnak kapott, mégis a mozgalom segítségével 122 holdat, a magunk erejéből 54 holdat. Biztosítva van még ez év folyamán a kisebb birtokok kiegészítésére további 55 hold. Ennél az anyagilag megmérhető eredménynél sokkal fontosabb az ifjúság számára, hogy sikerült elterjeszteni a mozgalom alapelveit, illetékes tényezők figyelmét is ráirányítani ezekre a célkitűzésekre, legfőképpen pedig szinte az egész magyar ifjúságban megerősíteni a néppel való sorsközösség és a neki szolgálás hivatástudatát.

DEBRECZEN 3. OLDAL 1942. I. 8.

Nagyobb bálokra és táncestélyekre az idén nem ad engedélyt a rendőrség

Értesítem a város közönségét, hogy a belügyminiszter úr 131.039—1942. sz. rendeletével a mai rendkívüli viszonyokra tekintettel, a bálók és táncestélyek tartását időszerűnek és megengedhetőnek nem tartja. A közlekedő farsang alkalmából már előre figyelmeztetem az egyes egyesületek, egyéb társaságok vezetését, vagy bálók és táncestélyek rendezését intéző magánosokat, hogy a belügyminiszteri rendeletre figyelemmel, nagyobb bálók és táncestélyek előkészítésével saját érdekében is hagyjanak fel, mert ezek tartására engedélyt adni nem fogok.

A kapitányság vezetője: Kiss Sándor sk. rendőrkapitány helyettes.

„Szükségtelen ipar, öngótványokat” a kereskedelmi miniszter nem enged kiadni

A kereskedelmi miniszter értesítette a Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy a polgármesterhez leíratot intézett a „szükségtelen iparjogositványok” kiállításának mellőzéséről.

A miniszter megállapítja, hogy az iparigazolványok kiállításának engedélyezése iránt folyamodók gyakran szükségtelen iparjogositványok kiadását kérik. A felesleges iratváltások elkerülése végett most közölte a miniszter, hogy a vegyeskereskedők (száceskek) az állandó gyakorlat szerint az erre jogosító iparigazolvány alapján jogosultak a fogyasztóközönség elsősorú szükségtelen tárgyait képező iparcikkeket árusítani olyan helyen pedig, ahol az illető iparcikkek kizárólagos árusításával foglalkozó szakmabeli kereskedő nincsen, jogosultak a nem elsősorú szükségtelen tárgyakat is forgalombahozni.

Ehhez képest ezeken a helyeken a vegyeskereskedés gyakorlására jogosító iparigazolványval rendelkező folyamodók által újabb iparigazolvány kiállítása iránt előterjesztett kérelmek a fentiekre figyelemmel bírálandók el és annak kiállítását mindaddig, amíg valamely iparcikk kizárólagos árusításával foglalkozó szakmabeli kereskedő nincs, mint szükségtelen, a fentiekre utaló megokolással meg kell tagadni.

Gyakran megtörténik, hogy a kijelölésért, bizonyos cikkeket áruellátásban részesíthető kereskedők névjegyzékébe felvételért folyamodók is gyakran kérelmezik újabb iparigazolvány kiállítását, holott arra nincs szükségük, mert meglévő iparigazolványaik alapján az árusítani kívánt cikkek forgalombahozatalára jogosultak. Ilyen esetben is a kért iparjogositványok kiállítását — mint szükségtelent — meg kell tagadni.

Amennyiben kétség merülne fel az iránt, hogy a kérdéses cikk árusítására a folyamodó a birtokában levő iparigazolvány alapján jogosult-e, az iratokat véleményezés végett az iparhatóságnak a Kereskedelmi és Iparkamarához meg kell küldenie.

Hűlyeségi egyszerű 133. 13.31. munkáját végzi el a „RAPID” SU:ER kézi kötéskészítő A XX. század szövegét! Munkája közismert. Minden minta köthető. Néhány óra alatt köthet pulóvert, blúz, vagy ruhát. Kezelése egyszerű. Ára 62.00 P., „RA. ID” (98 tüve) ára 48.40P. Kérje. 14. ismertetot. Aruforgalmi kft., Budapest, IV., Sütő-utca 2. feleletet 3. Telefon: 188-366.

Országos gyűjtés a honvédcsa-ádkéért

A Kormányzó Úr Neje Öfö-méltósága magas védnöksége alatt meginduló országos gyűjtés időtartama — 1943 január 17. — február 7-ig bezárólag a Levente Hírközpont jelentése szerint a gyűjtést az ország egész területére a járási főszolgabírák (városokban a polgármesterek, Budapesten a kerületi előjárók) szervezik meg, akik a járási (Budapesten kerületi) városi leventeparancsnokokkal együttesen minden városban (községben) együttesen megalakítják a „Hadbavnultak hozzátartozóinak segítő Bizottságát”, melynek tagjai az össze helyi társadalmi, vallási, nemzeti, stb. egyesületek megbízottai. A „Bizottság” vezetője a polgármester, illetve a vezető-, vagy körjegyző, helyettese — ahol van — a levente egyesület elnöke.

A „Bizottság” az önként jelentkezőkből jelöli ki azokat a személyeket, akik megbízhatóan folytán a gyűjtésre alkalmasak. Az így kijelölt gyűjtők mellé leventéket — leventényeket is — osztanak be.

Az országos gyűjtésre szánt nagyobb adományokat, a vállalatok, pénzintézetek, egyesületek, esetleg egyes személyek közvetlenül is beküldhetik a Honvédelmi Minisztérium: „Hadbavnultak hozzátartozóinak támogatása” letéti számla elnevezésű és 180.000 számú csekk-számlájára. Ilyen esetekben a befizetés megtörténtéről a területileg illetékes Segítő Bizottságot értesíteni kell.

Gyűjteni csak pénzt szabad!
A Segítő Bizottságok hassanak oda, hogy a hazafias, szórakoztató sport- és egyéb ünnepek rendezői, a gyűjtés időtartama alatt ünnepek jövedelmét, vagy annak egy részét a mozgalom céljára felajánlják.

A gyűjtés eredményét és annak mikénti felhasználását a napilapokban közzé teszik. — Esetleges felvilágosításért a mozgalom lebonyolításában közreműködő hatósági szervek a Honvédelmi Minisztérium 22. osztályához forduljanak (Budapest, postafiók 173.)

Igy kezdődött...

Riport az új esztendő első napjáról, 1943 első öngyilkosairól, az az első bűncselekményekről...

A kezdet határozottan szep volt, mint általában minden kezdet... A hunyorgó, elhomályosuló villanyfényű felharsanók jókívánások, az emberi lelkek meleg fészkeről, mint arany madarak, felrepülő vágyak, kívánások... Aztán jött a záró, a kijózanító: „fizetni” szó. Mert az életben mindenért fizetni kell... néhány órai kis szines kódért, frissen megvásárolt hangulaterít is... Aztán megkezdődött a bandukolás haza a kijózanító hívős téli éjszakában és ezzel kezdetét vette a valóságos, visszavonhatatlan újesztendő.

Az elmaradhatatlan szilveszteri verekedések

Az idén aránylag simán múlt az Szilveszter-éjszakája, súlyosabb eseményeket nem jegyzett fel a bűnügyi krónika... Azért az elmaradhatatlan szilveszteri összejövészek ezúttal is megtörténtek.

Csontó Lajos tetjézi munkás, Garai utca 26 szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik január 1-én éjszaka háromnegyed 2 órakor megtámadták. Négy ismeretlen rontott neki és fején súlyos sérülést szenvedett. Az esetről elűnt kalapja és kesztyűje is.

Előállították a rendőrségre egy fiatalkorú enckívűl, aki szintén erősen ittas állapotban belekötött egy nagyobb társaságba és verekedést kezdeményezett. A társaság tagjai aztán alaposan helybehagyták az illetőt.

Akinek rosszul kezdődött az új esztendő

Kóródy Erzsébet, Szoboszlai út 17 szám alatti lakos házuk udvarán elesett január elsején délelőtt és combcsonttörést szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára szállították. Még egy esetben volt dolguk a mentőknek újév első napján

délelőtt. A Nyúlason egy ideg-beteg férfi kiugrott az ablakon és botrányt rögönzött. — Alig tudták hozzátartozói lecsillapítani. A mentők az idegklinikára szállították.

De nem kezdődött kellemesen az újév Nagyházy Lajos fodrász sem, akinek egyik vendégében, míg gondtalanul szilveszterezett, ellopták télikabátját.

Hasonlóképpen járt Polgári Bálint népzeneész, aki egyik Hajnal utcai vendégében szórakoztatta a vendégeket és egyik jelenlevő hálából elvitte télikabátját.

Az újesztendő első öngyilkossági kísérlete meglehetősen romantikus volt... Egy fiatalkorú szerelmespár követte el: 17 éves a fiú és 16 éves a leány. A nagy szerelem heves szülői ellenzésre talált, különösen azóta, hogy a fiatalok egymás iránti vonzalma mindkét oldalon megsokasodott számú intőtkben és rovókban is kifejezésre jutott... A két fiatal gyerek elkeseredve, hogy eltöltötték egymástól őket, elhatározták, hogy mint poétikus búcsúlevelükben írták: „ők is elmúlnak a multó esztendővel”.

Pontosan éjfélkor mindegyikük a saját lakásán, de előzetes megbeszélés szerint ugyanazon percben nagymennyiségű aszpirinnel megmérgezte magát... A kislány tettét félóra múlva felfedezték, a fiút csak később. Mindkettőjüket a belgyógyászati klinikára szállították, ahol gyomormosás után jobban lettek. Dr. Nagymajtényi Ferenc rendőrfogalmazó hallgatta ki a két romantikus szerelmet, akik egyhangúlag lemondtak öngyilkossági szándékukról.

— A szlámi király a svájc Arozába érkezett testvére, valamint az anyakirálynő kíséretében. Ez a hatodik eset, hogy az ifjú szlámi király hosszabb téli üdülésre Svájcba utazott.

Boldog újévet kívánunk
megrendelőinknek és jóismerőseinknek
őzv. Németh Lajosné és Fia
vívezeték, központi fűtési szerelő mester
Debrecen, Szent Anna u. 20.

Elegáns ruhát és egyenruhát készít
Gyuró úri és egyenruha szabó, Rákosi Jenő-u. 2. sz.
Divatszövetek nagy választékban

H I R E K

DOLGOZASS, HOGY DOLGOZHASS!

A GYÓGYSZERTÁRAK EJJELI SZOLGÁLATA január 2-án reg 8 órától január 9-én reggel 8 óráig: „Nap”, Plac-utca 1. Telefon: 27-73. „Arany Egyszarvú”, Kossuth-utca 8. Telefon: 24-96. „II. Rákóczy”, Miklós-utca 55. Telefon: 23-43. „Sztankay”, Szent Anna-utca 64. Telefon: 25-58.

Vitéz nagybányai Horthy Miklósné: „Az áldozat és kötelesség jogán hívok minden igaz magyart újabb áldozatra”

Január 17-től február 7-ig országos gyűjtés a honvédsaladókért.

Debrecen asszonyaihoz és leányaihoz

Draga Magyar Testvéreim! Ismét felhívással fordulok hozzátok, mint három évvel ezelőtt, mikor zászlót kértem tőletek, hogy a Felvidékre induló katonáinkkal küldjünk az elszakadt testvéreinknek egy oly reg áhitott magyar zászlót. Akkor megértették hívó szómat és harminc darab zászlót vitt magával Lepess Győző ezredes ur a Felvidékre.

Most ismét kéresem fordulok hozzátok. Hallottátok esetleg olvasottátok a FÖMELTÖSÁGÜ ASSZONY felhívását és remelem, hogy azok az áldott meleg lélekből fakadó szavak nem puszta kiáltó szó lesz, hanem megragadja lelketeket és szíveteket és mindnyájan adtok a mi drága kint harcoló katonáinkk itthonmaradt családjaiknak. Nem sokat kérek tőletek, csak annyit, hogy mondjátok le esetleg egy moszról, egy színházról, egy manicúrról és ezáltal mennyi könyvet fogunk tudni letérőlni, kicsi faszó gyermekeknek meleg szobát teremteni és az aggódó, léteit küzdő magyar anyának elviselhetőbbé tenni a gondokat terhes téli napokat.

Gondoljatok arra, hogy kint a dártnál magyar katonának milyen meleg érzés fogja áthatni szívét, ha megtudja, hogy itthon nem felejtkeznek el az ő kis családjáról és mennyivel bátrabban, elszántabban fogja fel jegyverét ha ülkezelbe mául, mert nemcsak a családjaért, hanem tiértetek is harcol adakozó magyar testvéreim és mindenkiért, akik itthon vannak és a drága magyar földért, amely a kenyeret adja.

Hazafias szeretettel:
Némethy Ferencné

— Református istentiszteletek január 3-án vasárnap. Nagytemplomban d. e. 10 ó. Tamás Ferenc, d. u. 5 ó. Keresztély Kees József, Kistemplomban d. e. 9 ó. Uray Sándor, d. u. 5 ó. Csutoros Sándor, Kistemplomban d. e. 11 ó. Baja Mihály, Kossuth-utca templomban 10 ó. Kees József, d. u. 5 ó. Ács Mihály, Károlyi G.-téri templomban 9 ó. Sulyok Kálmán, d. u. 4 ó. Varga Balázs, Ispoltály-templomban d. e. 10 ó. Sárközy Lajos, d. u. 5 ó. Birinyi János, Árpád-téri templomban d. e. 10 ó. dr. Hegyaljai Kiss Géza, d. u. 3 ó. dr. Erdei Mihály, Homokkerti templomban d. e. 10 ó. Kovács József, d. u. 5 ó. Duscza Ferenc, Nyilastelepi templomban d. e. 10 ó. Orosz János, d. u. fél 4 ó. Mézey Béla, Csapó-kerti templomban d. e. 10 ó. Balogh József, d. u. 5 ó. dr. Dancsházy Sándor, Kerekes-telepi templomban d. e. 10 ó. Szilágyi László, d. u. 5 ó. Szilágyi

László, Egyetemi templomban d. e. 10 ó. Szentes László, Augusztia szanatóriumban d. e. egyenyed 10 ó. Konecz Zoltán, Egyetemi klinikák Szentes László és Konecz Zoltán, Tégláskerti áll. isk. d. e. 10 ó. Birnyi János, Téglavető gyűl. ház d. u. Erdei Károly, Wolaiffka-telep Olvasóköri d. u. 3 ó. Duscza Ferenc. — Tanyai istentiszteletek: Ondód I. Kádár dülö d. e. 10 ó. Rápolthy Árpád. Pallag d. e. 9 ó. vitéz Szabó Endre, Szováti-út d. u. 3 ó. vitéz Szabó Endre, Hármashegy d. e. 10 ó. és Lukaháza d. u. 2 ó. László L. Elek, Egyek d. e. 10 ó. dr. Papp Géza, Hosszúpályi-u. 10 ó. Létai-u. 3 ó. Molnár Gyula, II. Belsőhat d. e. 9 ó. dr. Papp Géza, Ebes d. e. 10 ó. Molnár Gyula, III. Gyermekistentiszelet Egyetemi templom d. e. fél 9 ó. Szentes László.

— Vasárnapi miserend a Szent Anna-utcai plébániatemplomban. Szentmisék: reggel 6, 7, 8, 20, 9, 10, 11, 12 és 1/2 órákor. A feltűzés nagymisé és szentbeszédet Bánáss László prépós-kanonok mondja. A Homokkertenben miséznek Lengyel László, a Szoboszló-úton Fülöp Gyula, az Augusztia-szanatóriumban Pálmav József, a Pallagon Murányi Károly, a klinikán Veszelszky András, a fogházban Kovács Béla, Mikepéresen dr. Szabó János.

— A Szent Anna-utcai római katolikus plébánián január 1-től kezdve délelőtt 9 órától déli 1 óráig tartanak hivatalos órák. Délután nincs hivatalos óra, de természetesen lelki ügyekben, beteghez hívási ügyekben a plébánia egész nap rendelkezésre áll, egyébként adminisztratív ügyekben: keresztlevélkiadás, stb. csak délelőtt tartanak hivatalos órák.

— A nyilastelepi ferences plébánia hívei, Vasárnapi szentmisék 7, 9 és 11 órákor. Hétköznap 7 és 8 órákor. Kedden új Szent Antal-kilenced kezdődik templomunkban a magyar családok boldogságáért. Délelőtt 9 órákor szentmise, Délután fél 5 órákor szentbeszéd és litánia. A Csapókerben 5 órákor kezdődik a Szent Antal-ajtatosság. — Szerdán, Vízkereszt napján ünneplési miserend, Délután 2 órákor gyermekdélután. Ugyancsak szerdán délután pontosan 5 órákor kezdődik a MÁV Egyetértés dísztermében a ferences kul-est. Kétórás szórakoztató műsor után táncestély lesz.

— Béres Endre klinikai lelkész önálló lelkész lett. Béres Endre római katolikus klinikai lelkész a nagyváradi apostoli kormányzó helynök a szilágyi Sültemre önálló lelkésznek nevezte ki. Béres Endre nyolc év óta működik nagy buzgósággal, a klinikán, a Horthy Miklós kórházban és az Augusztia-szanatóriumban végzett áldásos lelkészi szolgálatot.

— A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon a Déli-múzeumban január 8-án, pénteken 5 órákor előadást tart dr. Fest Sándor egyetemi ny. r. tanár „Shakespeare”, 6 órákor dr. Soós Béla egyetemi ny. r. tanár „A Krisztus és az Antikrisztus” címen.

— Horvátországban megtörtént a magánautók használatát és hivatalos autókam sem szabad magáncélokra igénybe venni. A tilalom érinti azokat a külföldi állampolgárokat is, akik horvát területen tartózkodnak, kivéve a köve ségek tagjait.

— Olaszországban a filmszínházak nem mutathatnak be több amerikai filmet. Francia képeket továbbra is játszhatnak az olasz filmszínházak.

Év elején

Új órák jönnek, új napok, most a napfény is úgy ragyog víztócsás jarda peremén mint vig, boldos kis legény falusi lakzi közepén...

Mert titkos Szilveszter-éjszakán lelkedre terült a búvpalást, hogy előre jaj, csak szépek lásd: ötvenkét hétnek arculatát. Még karácsonyi fényben ég sorsod fényjén a remény, mely év során majd úgy olvad el, mint forró ajkon a hópehely...

Új percek jöttek, órák és napok, „Boldog Új Évet” hát — kicsik és nagyok!

RÁDAI ILONKA.

— Hajdú vármegye törvényhatósági bizottsága január 11-én délelőtt fél 11-kor tartja az új esztendő első kisgyűlését fontos tárgysorozattal. Előzőleg 9 órai kezdettel a Közigazgatási bizottság tart ülést.

— Két titkos rádióadót leplezett le a svájci rendőrség. Bár megállapították, hogy kémkedés esete nem forog fenn, az ügyet mégis katonai bíróság elé utalták, mert magánrádiók bírtoklása a háború kezdete óta tilos.

— Budapesti Szilveszterkor a mentők 37 esetében vonultak ki, hogy első segélyben részesítsék azokat, akik túlságosan sokat ittak, búcsúszóval az 1942-es esztendővel. A legtöbb részeg a síkos úton törte össze magát.

— Havasi fülepaesirta tünt fel Szegeden. Magyarországon rendkívüli érdekesség az örök hó és jégvilág paesirtája.

* Elsőrendű fényképek olesó árban, amatőrmunkák, nagyítások. Vasárnap is nyitva. Bagdi fényképész, Ferenc József-út 9.

* A Debreceni Házulajdonosok Egyesületének elnöksége értesíti tagjait, hogy minden hétfőn, szerdán és pénteken délelőtt 9—12-ig tartja hivatalos óráit, amikor is minden házzal kapcsolatos ügyekben díjtalan tanácsadásban részesülnek a tagok. Hivatalos helyiség: Bathány-u. 1. sz. I. em. Egyben felhívja az elnökség a házulajdonosokat, hogy esetleges tagdíjhátralékaikat, valamint folyó évi tagsági díjukat a pénzbeszedéssel megbízottak már most kifizetni szíveskedjenek. Elnökség.

* Az új debreceni egypengős hadi-rekord-sorsjegyet egyes nyeményei megtekintették a Tóth Gyula vasárnapgyerekeskedés kirkatában (váróshaza épület). Ugyanott — az üzletben — sorsjegyek is kaphatók. Azonkívül még sorsjegyarudakban és egyes dohánytösdékben is.

* Fegyvergyakorlatról visszaterve, a műterem vezetését átvette Szilágyi fényképész-mester Piac-u. 44. szám.

* Ne vegyen cserépkályhát míg meg nem tekintel a Kiscs Károly kályhás-mester rakatárát. Ispoltály-tér 1. sz. (Nagyállomásnál.) Telefon 12-18 sz. Atrakást, javítást helyben és vidéken vállal.

* Új tanfolyam kezdődik 1943 január 1-én a Simai gyorsíró-gépiró- és szépiróiskolában Piac-utca 73. Előkészítés állampolgárok számára. Vidékieknek vasúti kedvezmény. Telefon 22-53 Debreceni tanker. kir. főig. eng. szám: 1359/1942—42.

* Dr. Naményi Gyuláné Szentendrey Olga gyorsíró-gépiróiskolájában január elején kezdődő tanfolyamra beiratkozások január másodikától. Vidékieknek vasútkedvezmény. (Eng. 6475.) Bathányi u.

DEBRECZEN 9 OLDAL 1942 I. 3.

GYÁSZROVAT

Nagy Mihály nyug. mezőbiztos 84 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn 3 órákor lesz a 2/a ravatalozó teremből. Gyászolóják: felesége, gyermekei, menyei, unokái, testvére, sógornője, nászai és a rokonság. Lakás: Nagyhegyes 1/b. Gebauer cég rendezi.

Nagy Sándor ny. erdőőr 76-ik életévében elhunyt. Temetése ma délután lesz a köztemető 2/a ravatalozójából református gyászszertartással. Temetését Fehértői és Takács vállalata rendezi.

Ménés Jánosné Zoványi Mária 52-ik életévében elhunyt. Temetése ma délután félhárom órákor lesz a köztemető 2/b ravatalozójából református gyászszertartással. Temetését Fehértői és Takács vállalata rendezi.

Szivós Mihály 22-ik életévében elhunyt. Temetése Szeghalomra való szállítás után ma délután 3 órákor lesz az ottani temetőben. Szállítást Fehértői és Takács vállalata rendezi.

Bodnár Sándor 7-ik életévében elhunyt. Temetése hétfőn délután 1 órákor lesz a köztemető harmas ravatalozójából görögkatolikus gyászszertartással. Temetését Fehértői és Takács vállalata rendezi.

Mátyás Mózesné Székács Erzsébet 62 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 1/2 órákor lesz a köztemető IV. ravatalozó terméből. Lakás: Acél-utca 47. Temetését Bartha vállalata végzi.

Rávai Mihály MÁV kazántisztító 49 éves korában Budapesten meghalt. Temetése a debreceni köztemető 3. sz. ravatalozójából lesz hétfőn délután háromkor ref. szertartással. Lakása: Malvin-u. 47. Pusztaí temetkezési intézet.

Sallay András csizmadiamester 62 éves temetése kedden 3 órákor lesz a köztemetőből református szertartással. Csúrka temetkezés.

Birtalan Sándorné 78 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap 2 órákor lesz a harmas teremből római katolikus szertartással. Csúrka temetkezés.

Kovács Sanyika csecsemő temetése hétfőn 2 órákor lesz a harmas teremből református szertartással. Csúrka temetkezés.

Özv. Princzinger Mihályné Kinál Magdolna 75 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután 1/2 órákor lesz a köztemető II/b ravatalozó terméből a római katolikus egyház szertartása szerint. Lakás: Budai Ézsaiás-u. 34. Dankó temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Mind azon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek és a városi adóhivatal tisztviselőkarának, kik felejtethetetlen jó feleségem ravatalára koszorúkat helyeztek, részvétükkel mély fájdalommal onyhítani igyekeztek, ezúton mondok hálás köszönetet. Kees József Sándor.

Köszönetnyilvánítás. Áldot emlékü szeretett édesanyáknak özv. Hajdú Istvánné szül. Ember Annának az elhunyt alkalmával megnyilvánult részvétért, a ravatalra küldött koszorúk és virágokért ezúton mondunk hálás köszönetet. A gyászoló család.

Köszönetnyilvánítás. Mind azon rokonainknak, ismerőseinknek, kik szeretett férjem édesapánk, Gorzsás Lajos cipész-mester elhunytával nagy bánatunkban részvételt voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút helyeztek, valamint a Cipész Dalegletnek és munkavállaló csoportnak a temetésen való megjelenésükért ezúton mondunk köszönetet. Gyászoló család.

Ujítsa meg acélárúit
a Simonffy utcán
FRICK IMRE műköszörűsnél

Ejegyzés,
Házasság

*** Eljegyzés.** Gáspár Aranka állami tanítónő és Körköci István állami tanító jegyesek. Tózsér Anna orvos anhallgató és Berky Gyula m. kir. utászfőhadnagy jegyesek. Nyilas Kátóka és Balogh János MÁV műszaki s. tiszt jegyesek. Szönyi Editke és Puskás László jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Nem fontos, de érdekes

Napoleon nemcsak katonai és politikai tervvel, hanem magánéletében is nagyvonalú ember volt és zsigorisággal legnagyobb ellenségei sem vádolhatták. Évenként 5000 frank értékben nem kevesebb, mint hat tucat inget fogyasztott, egy negyed év alatt 162 nagy üveg illatszert párologtatott el és a burnót 150 fontos mennyiségben vásárolta. Egy időben a rizsporozás divatja olyan méreteket öltött, hogy a francia nemzetgazdászok komoly formában foglalkoztak azzal a veszedelemmel, mely az óriási liszt-pocsékolás folytán a szegény nép kenyérelállítását fenyegette. Franciaország akkoriban annyi püdert fogyasztott, hogy a rizsporról már régen át kellett térnie a könnyebben termelhető búzalisztra.

— Tóth György hadirokkanat és neje nászajándékára újabban adományoztak dr Balla Gerő asztalosüzem munkásai 14 pengőt, Gulyás Mihály szakaszvezető 5 pengőt, Zajzon Árpádné 3 pengőt. Szilveszteri összejöveik alkalmából Takács Imre, Kovács István, Szegedi Ferenc debreceni lakosok és Szabó János balmazújvárosi lakos összesen 10 pengőt levél kíséretében küldtek be boldog új év kívánással.

— A nyomorék asszony tolokcsijára Zajzon Árpádné 3, H. J. 4, Gulyás Mihály szakaszvezető 1, R. N. 17 pengő adományozott.

*** Állandó képkiallítás,** eredeti olajfestmények eladása, részletre is. Díjtalan megtekintés. Nyitva este 7-ig. Kálvin-tér 3., udvarban szemben.

— Franciaországban tilos a csecsküldekéimérés január 1-ől kezdve.

— Káryatelemek létesítése és fenntartása tárgyában 1941. június hó 25-én 2454-3—1941. sz. alatti kiadott rendeleténe, az 1943-ik évre ezennel meghosszabbítottam, a kapitányság vezetője: Kiss Sándor sk., rendőrfőkapitányhelyettes.

— Pontrendszer textilárakban Horvátországban. Zágrábról jelentik: A nemzetgazdasági miniszterium rendelkezése értelmében január 1-től kezdve a horvátországi textiláruforgalomban németországi mintára bevezetik a pontrendszert. Minden személyi textilárú vásárlására jogosító jegyet kap, amely 120 pontot tartalmaz.

— Egy asszony köszönete — a védelemért. Hálásan köszönöm annak a jólelkű úrnak a közbelépését, aki Szilveszter este három aszfalt betyártól megvédett és még sebesülést is szenvedett a kezén. Ezúton fejezem ki mély hálámat. Tóth Györgyné.

Palackozott FAJBOROK
és pezsgők viszonteladók
nek már 5 litertől. Kapható
Deák Jenő
csornagyerekek úton.
Bethlen utca 14.

**Négy testvér 20 hold föld miatt
bérgyilkosokkal akarta megölni
az édesanyját**

Megdőböntető bűnügyben kezdtek tárgyalást a pestvidéki törvényszéken. Négy testvér: *Galbács János* 36 éves gazdalkodó, *Kristyak Jánosné*, *Csetneki István*, *Kochán Karolyné* kerültek a vádlottak padjára, mert 400 pengőért felbéreltek egy szökésben levő pesti tűzkórust és annak szeptöcsarú társát, hogy öljkék meg az édesanyjukat, özvegy *Galbács Jánosnét*. A két elvetemült ember betört az özvegy lakására leütötték kalapáccsal az asszonyt, aki életveszélyes sérülést szenvedett, de nem halt meg és hetekig tartó kezelése után felgyógyult. A bérgyilkosok abban a tudatban voltak, hogy az útes halálos volt és jelentkeztek a vérdíjért. *Galbács János azonban megtagadta a 400 pengő kifizetését, arra hivatkozva, hogy nem ölték meg az édesanyját, az még él és kórházban van.*

A tárgyaláson a négy testvér tagadta, hogy 5k az édesanyjuk megölésére bérelték volna fel a szökésben levő tetteseket, csak rá akartak ijeszteni, hogy szüntesse meg az ellenük indított pert. Kiderült, hogy az özvegy 20

hold földjét életjáradék fejében átadta négy gyermekének, de azok csak néhány kosár burgonyát és 40 pengőt adtak neki. Ezért indította meg a pert, hogy adják vissza nekik a földet, hogy eltarthassa önmagát.

Gyermekei a per megindulása kor megfenyegették, hogy megfojtják, ha vissza nem vonja a pert, sőt Pilis községben — ahol laknak — *Galbács János* 800 pengőért akarta felbérelni *Sárközi József* és *Cinkos Pál* földműveseket, hogy az 6 és testvérei nevében is gyilkolják meg az özvegyt, mert az anyjuk a földet vissza akarja perelni.

Sárközi és *Cinkos* nem vállalták a bérgyilkosságot. A bírósági tárgyaláson szemébe mondák *Galbács Jánosnak*, hogy ő tárgyalj velük a gyilkosságról.

A bíróság nem hozott ítéletet, mert a tettesek akik kalapáccsal ütötték le az özvegyasszonyt, szokásban vannak és újabb tanúk kihallgatására is szükség van még a négy testvér ügyében. akiket az édesanyjuk gyilkosságra való felbujtás miatt állított a bíróság elé

**Magyar tudós elmélete szerint
300 milliárd embert tud eltartani a Föld**

A közelmúltban látott napvilágot *Károlyi István* ismert magyar tudós érdekes tanulmánya arról, hogy a föld területén hány ember tudhat megélni. A magyar tudós 300 milliárd emberben állapítja meg ezt a számot alapos, tudományos adatokkal alátámasztva elméletét. Egyidejűleg végvizet ennek a tudománynak eddigi eredményein és a különböző napvilágot látott elméleteken.

Az egyes földrészek befogadó képessége legelsősorban is a népsűrűségtől függ. Ebből a szempontból Európa áll első helyen. Ez a földrész a legsűrűbben lakott. Országai közül a legnagyobb népsűrűsége Belgiumnak van: az 1934-es statisztika szerint 130 ember négyzetmérföldenként.

Az egyes világrészek a népsűrűség tekintetében a következőképpen oszlanak meg: *Európában* 25, *Ázsiában* 11, *Amerikában és Afrikában* 4 ember él négyzetmérföldenként. *Ausztráliában ez a szám 1 alatt van.* Ezek a puszták számok természetesen csak keveset mondanak, mivel megművelhetlen területeket is belevettek. Közvetlenül jutunk a megoldáshoz, ha csak a hasznosított, vagy már hasznosított területeket vesszük figyelembe. A világ szárazföldjének hasznosított területeiből 37—37 százalék a szántóföld, a lakóhely, vagy ipar számára felhasználható föld, a legelő és füves puszták, 26—26 százalék pedig erdő és bozót.

Vannak a földnek igen termékeny területei, amelyek még alig népesültek be és amelyek még alig vagy egyáltalán nem használtak ki. Természetesen az embertömeg elhelyezésének kérdése nemcsak egyszerűen a rendelkezésre álló területektől függ. Hiszen, ha pusztán a tér volna a fontos, akkor megszünnék minden gond, mert megbízható számítás szerint *valamennyi földön élő embert kényelmesen el lehetne helyezni a bodu téjéjén.* — Fontos azonban az a körülmény, hogy az emberek megélni is tudjanak. Ez pedig elsősorban attól függ, hogyan használatják ki a rendelkezésre álló területeket. Ha az emberek valamennyien azon a gazdasági fokon élnek, amelyen az úgynevezett vadászó népek, akkor a föld

mindössze hárommillió embernek tudna kenyeret adni. A nomád népek hasonlóképpen területpocsékolók.

Belőlük 300 milliót tudna a föld eltartani *Franz Oppenheimer* német orvos és szociológus 1929-ben arra a megállapodásra jutott, hogy a legmagasabb fokú gazdalkodás, vagyis kert gazdalkodás esetén fűtől üvegházak alkalmazásával a föld kétszázmillió embernek tudna látni a kényelmen.

G. A. Knippi, ausztráliai statisztikus már 1911-ben arra az eredményre jutott, hogy valamennyi művelésre alkalmas terület kihasználása esetén 132 millió embert tudna eltartani a föld. Azok az óvatos számítások is, amelyek a szokásos földművelési módszereket veszik tekintetbe, 5—10 millióra teszik azt az embertömeget, amelynek a föld táplálékot tudna nyújtani.

Az egészséges fejlődés szintén növeli a föld lakóinak a számát, úgyhogy például 1913-tól 1928-ig 112 millióval növekedett. Holott az első világháború mintegy 35 millió ember áldozatot követelt.

A föld lakóinak száma tehát állandóan növekvőben van. A fejlődő ipar- és kereskedelmi gondoskodhat megfelelő ellátásukról is. A fentiek szerint a szükséges területek is rendelkezésre állnak az embertömegek elhelyezésére. — Legfőbbképpen arra volna szükség, hogy a lakosság megfelelőbb módon oszlik el az egyes területeken.

**A Kémiai Intézet
figyelmeztetése a rumaroma és teapótló
hamisítványok miatt**

Az Országos Kémiai Intézet és Központi Vegykísérleti Állomás figyelmeztető körlevelet intézett a fűszerkereskedők közhöz. Közli velük, hogy forgalomban van igen kevés, 2—3 tizedszázalékos rumaromával szagosított, ízesített, kátránnyal festett, csaknem értéktelen víz, melyet különböző elnevezések alatt, mint teakivonatot vagy teapótlót árúsítanak.

A vegyvizsgálatokkal megállapították, hogy ezek a termékek rendszerint nem felelnek meg a kereskedelmi szokványoknak, mert a megfelelő árukban 100

rész 50 százalékos alkoholos vízes oldatban legalább 15 rész rumészter zamatanyagoknak kell feloldva lenniük. A rumaroma, rumzamat rumiszító, rumessencia, stb. megléteztől elnevezéssel vagy egyéb hangzatos néven „mágnás reggeli”, „császárvérek” stb. árusított silány termékek hamisított élelmiszerek, illetőleg italok. Ezek forgalombahozása törvénybe ütközik.

Ma már több olyan vállalkozás van, amelyek a földművelésiügyi miniszteriumi engedély

Ne felejtünk el mosolyogni

Olyan kérdésről beszéljünk most kedves nőtestvéreim, ami legalább is van olyan fontos, mint a heti étrend, az étellefrások és különböző jótanácsok: a mosolygásról és jókedélyről. Ne legyintetek s ne kerdezzétek bosszankodva: ugyan melyik háziasszonynak lehet jókedve, mikor ezer a gondja, mikor művésznék kell lennie, hogy a háztartást simán vezesse, mikor sorba kell állnia, hogy nagynehezen hozzájusson valamihez, vagy szidnia és várnia kell háztartási alkalmazottját, aki reggel indul el bevásárolni és még délután sem tér vissza.

Ez a helyzet — ami pedig a háborús viszonyokat tekintve egészen normális — nagyon sok háziasszonnyal sodor bele az állandó ideges, feszült légkörbe, a pesszimista hangulatba, a panasszal telt beszélgetésekbe. — S szinte egészen észrevétlenül előáll az a helyzet, hogy ha valakivel találkozunk, beszélgetünk, azonnal ezekkel a gondokkal-bájjakkal hozakodunk elő. Nem kell ezért eltűnünk senkit, de ha idejében rámutatunk a hibára, talán kellemetlen percek, nyomott hangulatú óráktól menekülhetünk meg.

Mert mi a helyzet? Ha nem figyelünk önmagunkra és nem irányítjuk gondolatainkat, mindig csak a nehézségekhez érkezünk el. Nem csoda, hiszen ezek boncolgatásához nem szükséges semmi erőfeszítés, semmi akarat. Ezek a terhes, rossz gondolatok csak úgy jönnek maguktól, egyik a másik után és azon vesszük észre magunkat, hogy teljesen körülöfogják napjainkat, egész életünket. Megmérgezik kedélyünket, lassankint leszünk a mosolyról, mert az hiszszük, hogy ez nem illik bele a mostani komoly körülményekbe és sóhajtozunk, síránkozunk nap-nap után.

Természetesen vannak kivételek. De azt szeretnénk elérni, hogy, hogy a kivételek ne csak azok közül kerüljenek ki, akik módosabbak, akik nem érzik annyira a nehézségeket, hanem kivételekké legyünk, illetve változzunk mindnyájan.

A mostani állapotot természetesen kell tekintenünk, mint ahogy nem is más, a háborús viszonyokat véve tekintetbe. A háború mindig új törvényeket hoz, amelyek, ha nem is kellemesek, de törvények és pedig szükséges törvények. Hogy a legjobb számúakkal alkották őket, ahhoz nem fér kétség. Az is világos, hogy mikor élet-halálharcról van szó, az itthonmaradottaknak is áldozatot kell hozniuk. A hiba ott kezdődik, hogy a mostani állapot állandóan összehasonlítjuk a régieivel, amikor jó volt. Igen, volt minden, mert nem volt háború. S biztos az is, hogy ismét könnyebb lesz az élet, ha elérkezik a győzelem. A mostani helyzetben azonban nem változtathatunk; panasszal, esetleges elkeveréssel pedig egyáltalán nem. Zűgölődésünk nem növeli meg az adagokat, de keserűséget okoz önmagunknak, családunknak, tönk-

alapján megfelelő higiénikus be rendezéssel és folyamatos ellenőrzés mellett, előírt minőségben és összetételben, a célnak megfelelő, megbízható áru hoznak forgalomba. A magyar teakivonatot előállító vállalatoknak a címét a földművelésiügyi miniszter a Budapesti Közlönyben az engedély kiadásakor közteszi. A jóhiszemű fűszerkereskedőket akarja a Kémiai Intézet a bűntetteiktől megóvni, amikor az egyesületeik útján figyelmezteti őket ezekre a hamisítványokra

reteszi egészségünket. Figyeljünk meg csak egy egészen apró dolgot: annak az asszonynak, aki állandóan csak gondokkal emészti magát, hamarosan megrancsodik a homloka, idő előtt jelentkeznek rajta az öregség jelei. — Menjünk tovább: az állandóan rossz hangulatban elfogyasztott ebéd, vacsora nem üdítő, testet tápláló eledel, hanem szinte mérge, mely megfekszi a gyomrot, s zavarokat idézhet elő. Az állandó tételődés következményei az elromlott idegek, az állandóan rossz közérzet.

Ez nemcsak önmagunknak nagy tragédia, hanem a családak is. Mert vajjon mit érezhet az a gyermek, aki hazajön az iskolából és a jó felelet miatt érzett örömevel itthon belecseppen a romboló hatású hangulat kelles közepébe. Az iskola vídám óráit messze érzi magától, s a gyermekből túlkorán lesz felnőt, aki azt hiszi, hogy tisztán látó szemmel halad, nem kerget álomképeket, józan és reális, pedig nem tett egyebet, mint az élet színel közül kiválasztotta csak a feketét és a szürkét, a derűt, meleg színeket pedig megvető kézi gyintéssel hagyta. És az a másik férfi vagy nő boldogan nyúl az ittfelejtett kincsek után, s nyugodtabbá és magasrendűvé teszi velük az életét, pedig neki sincs nagyobb darab kenyeret és meleg-bb ruhája.

Jézus mondja: Ne aggodalmaskodjatok a holnap fölöl. Bár megfogadjátok tanítását, s ne néznétek gyöttrődő szemmel egyre a másnapok elé, miközben nem látjuk meg a jót -s szépet, amelyet gondnal teljes nap mégis csak megad. Pedig az volna a helyes, hogy ma kétszeresen tudnánk örülni a feynyek és meg tudnánk becsülni a boldogság-morzskákat. Természetesen ez nem zárja ki azt, hogy közben ne vágyjunk egyre jobbra, szebbre, mert kitartó akarattal, vágyunk bizonyára el is hozza azt.

Legyünk úttörők kedves nőtestvéreim. Bizalmunk, hitünk, akarattal, szeretetünk ragyogja be otthonunk falait. Azt jelentjük mindnyájuknak, aki mindig mindenben jó keres, aki biztos támaszt jelent szerettei részére az élet viharában, mert életéhez nem a gémperek rabénekből, hanem egy tisztább világ szabadságot, nagyságot és boldogságot lüktető énekekből veszi az alaphangot.

**— A bálna májából bizonyos
vegyszerek hozzáadásával
lyaparíformát készítenek**

— Az ékszerek, órák, ezüst vagy aranyárak gyártásával és árusításával s. b. foglalkozó üzemek, zsbárusok ellenőrzése tárgyában 1934 október hó 9-én 1168-2—1934. sz. a. kiadott évről-évre meghosszabbított rendeletnek joghatályát az 1943 évre ezennel meghosszabbított Kiss Sándor sk., a kapitányság vezetője, r. főkapitányhelyettes

Vásároljon olcsó áron
Téli kabátot, ruhát
Téli kesztyűt, harisnyát
Téli inget, nadrágot
Téli sálát, szvettert
divat árut nagy választékban talál
Kerecsen
Csapó utca 8. szám

A „Debrecezen” rádióműsora

1943 január 4-től 10-ig

HETI ALLADÓ MŰSOR-SZÁMOK:

- 5.40: Űzen az otthon.
A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
6.40: Ébresztő. — Torna.
7: Hírek. — Közlemények. — Reggeli zene.
10: Hírek.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Harangszó — Fohász — Hírnus.
12.40: Hírek.
1.20: Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30: Honvédeink üzennek.
A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
2.30: Hírek.
2.45: Műsorismertetés.
3: Árfolyamhírek, piaci árák, élelmiszerárak.
4.20: Hírek német, román, szlovák és ruszin nyelven.
9.40: Hírek.
12: Hírek.
4.45: Időjelzés, hírek.
6.50: Hírek.
9.40: Hírek.
11.45: Hírek.

HÉTFŐ

Január 4.

BUDAPEST I.

- 7: Hírek, közlemények. Reggeli zene. 1. Lantos Ferenc: A szövetséges hadak indulója. 2. a) Megy a kocsi, porzik az út utána; b) Kalmár Tibor: A szégyel sürgönypózája; c) A szeretóm Dunántúli. 3. Johann Strauss: Szerelmi dalok — keringő. 4. Lausner: Matrózok a tengeren, induló. 5. Lincke: Isola bella, románc. 6. Nielsen: Kakastánc. 7. Rusconi: A szép falusi leány — dal. 8. Paderewski: Menuet. 9. Cselényiné: Gyönyvirágtól. 10. Seregi Artur: Szent István-induló. 11. Benatzky: Bécsi dal. 12. Ellengerg: Malom a Fekete erdőben. 13. Jary: Piros pipacs, filmdal. 14. Fígdy Sándor: Az ezred élén — induló. 15. Bachmann: Csak neked, dalkeringő. 16. Pietri: Az elveszett asszony — operettegyveleg. 17. Lengyel Miksa: Zimberl-zombori szép-assyony. 18. Kacsóh Pongrác: János vitéz — induló.
10.15: Székesfővárosi tűzoltózenekar. Vezényel: Eördög János. 1. Strizl József: IV. honvédkerületi induló. 2. Borsay: Kuruc-tanyán — egyveleg. 3. Schmeling: Magyar rózsák, — keringő. 4. Röt István: Magyar induló. 5. Fucsik: Téli viharok keringő. 6. Eördög János: Kolozsvári induló.
11.10: Hajdú Mihály zongorázik.
11.40: Mi okozza a gyermek beszédhibát? (Előadás.)
12.10: Beszkárt-zenekar. Vezényel: Müller Károly. 1. Vincze Ottó: Pajtás — induló. 2. Suppé A modell — nyitány. 3. Hoffmann Ferenc: Magyar tánc. 4. Ellenberger: Szánkázás.
2: Szalonfőnök.
3.20: Szórakoztató zene. (Hangfelvétel.) 1. Lehár: Hercegkisasszony — keringő. 2. Hubay: Szerenád. 3. Yonmans: Nono, Nanett — operettegyveleg. 4. Amadei: Jánosbogarcsók tánca. 5. Pörschmann: Signorina — pasodoble.
3.50: Diákléjóra.
5: Táncczene.
5.35: A közellátásügyi minisztérium előadássorozata.
5.50: Az Operaház zenekara. Vezényel: Rajter Lajos.
7.05: Vidák Lajos cigányzenekara.
8: Az Árpád-ház utolsó aranyágacska. (Felolvasás.)
8.20: Könyv zene — könnyű percek. Közreműködik Barabás Sári, Nagypál László, Básti-Budits Gyula, a Lackó-ének-együttes, a rádiózenekar és Sárközi Gyula cigányzenekara. (A december 26-i adásunk megismétlése hangfelvételtől.)
10.10: Evangélikus egyházzenei hangverseny. (A november 25-i előadás hangfelvétele.)
11: Operettevázletek. 1. Heuberger: Operabál — nyitány. 2. Suppé: Boccaccio — kettős. 3. Lehár: Luxemburg grófia.

Mit hallottunk a múlt héten

Az elmúlt hét rádióműsora magán viselte az ünnepi jellegét. Ünnepi volt azért, mert ismét hallottuk a szokásos, sablonos u. n. „ünnepi” számokat, de ünnepi volt azért is, mert ezeknek a változatlan számoknak sorából kiemelkedett néhány újszerű ötletes műorszám, amelyek örömet okoztak annak, aki jópárszor hallott a mostanikhoz hasonló ünnepi műsorokat...

Gondolunk itt az újvi vidám paródiára, amelyen többek közt Pataky Kálmán a „Cini-cincog az egér” slágerét énekelte ariamódra, Vaszary Piri és Dani bá Romeo és Julia erkélyjelentését adták elő, Karády magyar nótát énekelt, Turay Ida pedig az űs Kajánt szavalt. Maszkor is még, többször is kértünk ilyen vidám összeállításokat.

- BUDAPEST II.
5—6.40: Azonos Kassa műsorával.
6.40: Magyar Optikai Művek Enekkar — Vezényel Zsaskovszky József. 1. Liszt: Pater-noster. 2. Kodály: Ah, hol vagy. 3. Harmat. űsi tilinkozás. 7.05: Hangverseny Velencében.
7.45: Ellenség. Terescsényi Gy. elbeszélése.
8: Zenekari művek.
8.35: Német nyelvoktatás.

KEDD

Január 5.

BUDAPEST I.

- 10.15: Weidinger Ede szalonzenekara. 1. Weidinger Ernő: Espana — nyitány. 2. Losonczy Lajos: Idill a Balatonon. 3. Fényes szabócs: Régi nyár — tangó. 4. Máté István: Burszák. 5. Radics Béla: Titánia — keringő. 6. Ujvári József: Tangó-szerenád. 7. Recktenwald: Bécsi egyveleg. 8. Kröger: Polka.
11.15: Zenekari művek. 1. Thomas: Raymond — nyitány. 2. Grieg: Utolsó tavasz. 3. Cesar Franck: Pezihé és Erosz, szomfonikus költemény.
11.40: Divattudóstás.
12.10: Az I. honvédszolgálat zenekara. Vezényel Seregi Artur. 1. Pécsi József: Pusztai látomás — nyitány. 2. Lehár: Arany és ezüst — keringő. 3. Grieg: Solveig dala. 4. Vitéz Náray Antal—Farkas: Az új Cinka Panna — magyar ábránd. 5. Král János: Tombola — egyveleg. 6. Müller Károly: Bevonulási induló.
22: Tóth Lajos kamarakórusa.
3.20: A rádiózenekar műsorából. (Hangfelvétel.)
5. Küster: Vízesés — bravúrfox.
3.50: Gyermekdelután.
5: Kamarahármas.
5.35: Pólyvirodalmi emlékek. Ráth-Végh István csevegése.
6: Magyar nóták. Szirmayné Dely Margit és dr. Palágyi István énekel, kísér Gáspár Lajos cigányzenekara. Sz. Dely Margit számai: Pucsi Pepi: Magas jegenyefán. Rác Pál: Elmúlt a nyár, elmúlt az ősz. Dankó Pista: cica, két cica. Balázs Árpád: Nem jön levél. Népdal: Holdvilágos, csillagos éjszaka. Kéler Béla: Szendgöl a nótá. Palágyi István számai: Népdal: Édesanyám is volt nekem. Fráter Béla: Szomorú a nyárfaerdő. Népdalok: Lányok, lányok a fahubán; Végingmentem az ormódi temetőn. Murgács Kálmán: Azt a tükrös, piros szívet. Megültem a sarkadi bírónak.
7:05: Gitár-est.
8.15: Hunyadi János. Dr. Elekes Lajos történelmi arcképe.
8.45: A folyamerek fűvőzenekara. Vezényel Ifj. Fricsay Richárd. 1. Profant István: Honvédjárőr — induló. 2. Fígdy Sándor: Nemzetvédelmi kereszteneke indulója. 3. Ruszinkó Nándor: Ipolyvágyi bevonulás — induló. 4. Seregi Artur: József nádor-induló. 5. Bányai: Jó szerencsét — bányászinduló. 6. Fricsay Richárd: Hej liba, induló. 7. Szomor László: Folyamendár-induló. 8. Tornai-róly: Honvédújonok — induló. 9. Széperdős Béla: Vitéz Csattár-induló. 10. Gabsivits Kor-

nél: Vitéz Szécsi-induló.
9.20: A falu mozija.
10.10: Veres Károly cigányzenekara.
11: Zenekari művek.
BUDAPEST II.
5—6.40: Azonos Kassa műsorával.
6.40: Verdi-áriák. 1. Rigoletto — ária a II. felvonásból. 2. Traviata, ária az I. felvonásból.
7.05: A földmivélésügyi minisztérium mezőgazdasági féléjára.
7.30: Kozma Géza gondonkázik.
7.55: Egy magyar ember kalandjai Afganisztánban. (Felolvasásban.)
8.15: Táncczene.

SZERDA

Január 6.

BUDAPEST I.

- 8: Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.45: Hírek.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Kornázy főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Hamvas Endre dr. budapesti érseki általános helytartó mondja.
11.15: Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén lévő gör. katolikus magyar plébánia-templomból. A szentbeszédet mise közben Krajnyák Gábor dr. kanonok, plébános mondja.
12.30: Az Operaház zenekara. Vezényel Rajter Lajos. (Hangfelvétel.)
4: A Rádiózenekar műsorából. (Hangfelvétel.)
1.45: Hírek.
2: Művészelemek.
3: Bábszínház. Közvetítés az újpesti Vécsey-úti kisdudóvából.
3.25: Perti Pali cigányzenekara muzsikál.
4: Ahol gyermek voltam. Kádár Erzsébet beszél Aradról.
5: Fernando Germani orgonál.
5.10: Székács Aladár emlékezete. Bevezetőt mond Papp Viktor.
5.50: Akiket mindig szívesen hallgatunk. Mátray Erzsébet csevegése.
6: Honvédműsor.
7:05: Ki mit szeret?
8.05: A zöld légy és a sárga mokus. Hangjáték egy felvonásban. Mikszáth Kálmán novellája. Irta: Pokaji György. — Rendező: Barsi Ödön. — Személyek: Gál János — Hosszú Zoltán; Kriska, a felesége — Ladomerszky Margit, Birli professzor — Szakács Zoltán; A báróné — Sándor Iza; A nótárius — Solymossy Sándor; Réhék — Gyöngyössi Erzsébet; Pali — Bogár Elek; Veronka — Halassy Marika; Boriska — Kovács Kátó. (Hangfelvétel.)
8.35: Váczy Károly zongorázik.
9.10: A pólustól az egyenlítőig. Összeállította Szabó Lőrinc. A verseteket elmondja Makay Margit.
10.10: A Rádiózenekar műsorából. (Hangfelvétel.)
11.10: Magyar nóták. 1. Wessély István: Mikor ezt a fehér rózsát, 2. Kiss-Angyal Ernő: Nincsen nagyobb boldogságom. 3. a) Votisky Alice: Nédfeles-

mezekről Eszerint 1242 lemez szerepel műsoron, amelyek közül 704 magyar szerző műve, magyar előadóval 141 lemeznek van még ezeken kívül magyar vonatkozása, vagy a magyar szerző, vagy a magyar előadó művész révén. A sűrűn ismétlődő lemezek kilenczted része magyar szerző művét szállaltatja meg.
Sajnáljuk, hogy a kimutatásban nem olvashattuk, hogy hány lemeze van a rádiónak, amelyeket nem forgat és hogy milyen lemezeket játszanak sűrűbben.

tanyam. b) Erdelyi Mihály Bogdy, bogdy. 4. Thurzó Nagy László: Nincsen pénzem se dohányom. 5. Babics Mihály: Jön a babám szép Erdélyországból. 6. Sándor Jenő: Halvány sárga róza. 7. Kubányi György: Minek néztek a magas egek. 8. László Imre: Ne hidd el.
BUDAPEST II.
11.15: Könyv zene.
5.30: A dunántúli építészet. II. rész. A római sas Dunántúl felett. Gosztonyi Gyula előadása.

6: Az Operaház előadásának ismertetése.
6.05: Az Operaház előadásának közvetítése. Trubadur. Dalmú 4 szakaszban, 8 képben.

CSÜTÖRTÖK

Január 7.

BUDAPEST I.

- 10.15: Szórakoztató zene. (Hangfelvétel.)
1.15: Hegedűs Miklós hegedűl. 1. Chopin: a-moll keringő. 2. Saint-Saens: Havanaise. 3. Saint-Saens: Bevezetés és rondo capriccioso.
11.40: A legújabb boldoggá avatatandó magyar. Bogner Mária Margitról beszél P. Csávosy Elemér.
12.10: Rádiózenekar. 1. A volt I. honvéd gyalogezred indulója. 2. A szép Galathea — nyitány. 3. Két magyar tánc. 4. Szerelmi játékok — keringő. 5. Ejjé! karaván. 6. Foxtrot. 7. Lassú keringő. 8. Tangó. 9. Rákóczi — egyveleg.
2: Iliczky László tánczenekara játszik.
3.20: Suki Tóni cigányzenekara muzsikál.
4: Beszélgetés a postahivatal előtt. Kissléri Nagy Dénes dr. egyetemi tanár előadása. Közvetítésű előadássorozat.
5: Farnáné Tóth Ida cimbalom-együttese.
5.20: Mit kell tudni a gyümölcs-telepítőnek? Kisdé Ferenc m. kir. kertészeti főintéző előadása A földmivélésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
5.45: Chabrier-művek.
6: Petőfi vándorbotja. Magyarországi tájal Petőfi verseiből. Bevezető Boka László. A verseket elmondja Abonyi Géza.
6.35: A Nemzeti Bank Pénzjegynyomdájának Enekkara. Vezényel: Péter József. Finn művek.
7.05: A három Erkel. Rádióábránd. Erkel Ferenc, Erkel Gyula és Erkel Elek népszínműveiben előforduló dallamok felhasználásával szerezte Zakál Dénes dr. Közreműködik Miklóssy Irén, Udvardy Tibor,

Lauris Lajos dr., Koréh Endre, a Forrai kamarakórus, Dobos Imre (tárogató) és a Rádiózenekar Rajter Lajos vezényletével. (Hangfelvétel.)
8.20: Királyi Klarissze. Kinge királykisasszony emlékezete. — Révay József dr. előadása.
8.50: Operettevázletek.
10.10: Részletek az Operaház zenekarának műsorából. (Hangfelvétel.) 1. Kodály: Marosszéki táncok. Vezényel Rajter Lajos. 2. Benedek Ernő: Szerenád.
10.10: I. rész: Egyveleg. 1. Chopin zenei arcképe. (Salonzenekar). 2. Strausz-tól Ziehrig. 3. A Rajnától a Dunáig. 4. Olasz hegyvidéki dalok. — II. rész: Táncczene.

BUDAPEST II.

- 5—6.40: Azonos Kassa műsorával.
6.40: Uj japán hanglemezek.
7.30: Francia nyelvoktatás — Tartja Makay Gusztáv dr. — (Hangfelvétel.)
8: Látogatás a postamesterék Nyugdíjgyűlésében. Székelyzában. A közvetítést vezeti Gyulai László (Hangfelvétel.)
8.20: Szady Nándorné zongorázik. — Mai olasz zongoramuszika. 1. Maliapiero: Hírom menüett. 2. Respighi: a) Notturmo; b) Prelud gregorián dal lamra. 3. Cassella: Gyermekdarabok: a) Carillon; b) Bolero; c) Bölcsődal; d) Keringő. 4. Labroca. Ritmi di marcia.
8.50: Egy régi nagy magyar gazda. (Elbeszélés.)

PÉNTEK

Január 8.

BUDAPEST I.

- 10.15: Sovinszky László szalonzenekara.
11.10: Lalo: d-moll gondonkaverseny. Előadja Maurice Marachal.
11.40: A fertőzés esélyei. Somo-gyi Béla dr. egészségügyi tanácsos orvosi előadása. (Felolvasás.)
12.10: Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
2: A Rádiózenekar műsorából. (Hangfelvétel.)
3.20: A Budapest Honvéd űrszólóal zenekara. — Vezényel Pongracz Géza. 1. Páncélcok indulója. 2. Lakodalmas — nyitány. 3. Keringőintermezzo. 4. a) Kálmán diák dala; b) Asztali muzsika — a Farsangi lakodalmos c. operaból. 5. Kurucosan. 6. Aida — gyözelmi induló. 7. Fülöp József százados — induló.
4: Édes anyanyelvünk. Halász Gyula előadása.
5: Hadilobogó alatt. Közvetítés a m. kir. honvéd folyamterök újonckiképzéséről. Vezényel Budinszky Sándor. (Hangfelvétel.)
5.25: J. S. Bach: Kantáté két szólamra, hegedűkísérettel.
5.50: Sportközlemények.
6: Német hallgatónknak.
6.20: Magyar népmusika. Irta és összeállította Meinár Imre dr., a Zeneművészeti Főiskola tanára.
7.05: Géczy Barna tangókat játszik.
7.20: Legkedvesebb verseim. Elmondja Major Tamás.
7.35: Kereszty Jenő orgonál.
8: A magyar irodalom regénye. Madách és a magyar dráma. — Irta Juhász Géza (Felolvasás.)
8.10: Rádiózenekar.
10.10: Farkas Jóska cigányzene

Rádiójavítást és szuperhangolást vállal
FERENCZY rádiólaboratórium
Czepléd-u. 1. Mindenféle gyári készülék! Telefon: 38-35.

kara muzsikál. a Bodó-kavézahából.
10.50: Táncczene.

BUDAPEST II.

6-640: Azonos Kassa műsorával.
6.40: A Szekesfővárosi Zenekar hangversenye a pesti Vigadó nagyterméből. Vezényel: Ferencsik János. Közreműködik Arturo Benedetti-Michelangi (zongora), 1. Veress Sándor: Szimfónia. 2. Liszt: Esz-dúr zongoraverseny.
9: Gyorsírótanfolyam.

SZOMBAT

Január 9.
BUDAPEST I.

10.15: Országos Postászenekar. Vezényel: Erdőgh János.
1: Róssini: A szevilai borbély nyitány. 2: Leoncavallo: Bajazzok — ábránd. 3: Ziehrer: Növelések — keringő. 4: Leopold: Hungaria — egyveleg. 5: Richard: Kasztanyeta hangok — keringő.
11.10: Kamarazene.
11.40: A szaritott főzélékek elkészítéséről beszél Keresztély János. A közellátásügyi minisztérium előadásorozata.
12.10: A Folyamérek szalonzenekara. 1. Pikkadorok felvonulása — induló. 2. Soprinisz — nyitány. 3. Becsi egyveleg. 4. Cigánykedély. 5. Pizzicato. 6. Egyveleg Lincke műveiből. 7. Enyelgés.
2: Itcz Berci cigányzenekara muzsikál.
3.20: Haborus dalok. 1. Fehér István: Túl a Kárpátocon. 2. Remetey Kovács Károly: Julius Kám. 3. Viharban, hóban. 4. Csanak B.: A kard. 5. Miklós Imre: Magyar földön. 6. Malcsiner Béla: Majd ha visszajöttök megint. 7. Ruccione. Richard bajtárs — olasz dal. 8. Ruzsínó Nándor: Honved éjtörnyös — induló.
3.45: A jó államterület. Ronai András dr. egyetemi tanár előadása.
4.05: Ifj. Jahn Antal harmonikaegyüttese.
5: A szlovák rádió műsorából. Könyvű zene. (Hangfelvétel.)
5.35: Egy üveg tokaji Thury Lajos elbeszélése.
5.55: Rádiózenekar. 1. Lehár: A mosoly országa — nyitány. 2. Rajter Lajos: Verbunkos szvit. 3. Huszka Lassu keringő a Mária főhadnagy c. operettből. 4. Künneke. Lady Hamilton — egyveleg. 5. Petras: Holdas éj — keringő. 6. Kreuder — Rixner. Filmegyveleg.
7.05: Hangképek innen-onnan.
7.30: Orlay tánczenekar játszik a Vörös malomból.
8: A Színész nem ember. Játék egy felvonásban. Irta: Harsányi Zolt. Rendező: Fábry Zoltán. Személyek: A gróf — Uray Tivadár; Mária a felesége — Mezey Mária; Simánfalvy színész — Pethes Sándor; Föpinger — Matray József (Hangfelvétel.)
8.35: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál a Hungaria szállodából.
9: Galáns szerelmesek. Lukács Margit verseket mond.
9.15: Indulók. 1. Szamosmenti induló. 2. Régi bajtársak. 3. Bolgár induló. 4. A finn hadsereg tisztelgő és úszindulója. 5. La fedelissima — induló. 6. Régi navarrai induló. 7. Magyar díszmenet induló.
10.10: Szórákzóztató zene. (Hangfelvétel.) 1. Doppler: Ilka — nyitány. 2. Godard: Egyveleg műveiből. 3. Johann Strauss: Művészet — keringő. 4. Pócsi József: A cseppirágó. 5. Ziehrer: Népeken — keringő. 6. Frid: Frigyes: Tábortűz mellett. 7. Sztójancvics Jenő. Falotások.
11.10: Filmadatok.
BUDAPEST II.
5-640: Azonos Kassa műsorával.
640: Perényi Gabriella énekel. Bölcődalok. 1. Mozart: Bölcös-

dal. 2. Max Reger: Maria bölcösödala. 3. Gounod: Berceuse. 4. Grieg: Bölcösödál. 5. Richard Strauss: Bölcösödál. 6. Clutsam: Néger-bölcösödál. 7.05: A földmivélsügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.
7.30: Magyar Női Vonósnégyes. Tagjai: Kálmán Mária, Votisky Ilona, Szerémi Magda és Ulrich Hermin. 1. Beethoven: G-dúr vonósnégyes. 2. Radnai Miklós: Divertimento.
8.20: Fonó élet. Szendrey Ákos dr. néprajzi előadás.

VASÁRNAP

Január 10.
BUDAPEST I.

7.30: Fohász. Szózat. Reggeli zene.
8.15: Hitek.
8.30: Oszinte beszéd.
9: Unitárius istentisztelet a Kórház-utcai templomból. Igét hirdeti remetei Filip Imre központi misszió lelkes. Orgonái Nagy Sándor.
10: Egyházi ének és szentbeszéd a Ferencesek belvárosi templomából. A szentbeszédet megkezdben P. Vargha Theodorich ferenczerendí tartományfőnök mondja. A templom énekkara népénekeket énekel Gergely Ferenc vezetésével.
11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-teri templomból. Igét hirdeti Keken Andras dr. lelkész. Énekek a Danántia Énekeskönyvből.
12.15: Levente-műsor. 1. A látogatás. Tarsalfalvy Lajos hangjátéka. Előadják: A leventék. 2. A m. kir. „Mátyás király” honvédelmi közpiskolai nevelőintézet énekszámai. (Hangfelvétel.) 3. Leventeleányaink feladata a szebb jövő kiépítésében. Kokas Eszter dr. egyetemi magántanár, a leventeintézet országos vezetőjének előadása.
4. Kraul Antal: Nagy Lajos király — induló. (Hanglemez.)
12.55: A magyar pancélos. Vitéz Görgey Vince előadása.
1.10: A Rádiózenekar műsorából. Vezényel: Brtha István. (Hangfelvétel.)
2: Művészlemezok.
3: Hogyan kerülheti el a gazda az állatszavatossági pereket?

Mocsy Janos dr. egyetemi nyilvános rendes tanár előadása. A földmivélsügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
3.45: Ehn Marietta énekel, kíséri Horváth Jenő jazz együttese.
4.05: A kiket mindig szívesen hallgatunk. Rósiér Endre csevegése. (Hangfelvétel.)
4.15: Viva! di: A nyar.
5: Magyar nóták. Baksa Kató és Horti Lajos énekel, kíséri: Farkas Jenő cigányzenekara. Baksa Kató szama. Népdal: Holdvilágos csillagos, Áts Tivadár Arva vagyok: Szaucsek István: Hull az eső. Népdal: Süri csillag ritkán ragyog: Erdőmelyén kakuk madár. Tegnye-Gerber Miklós. Gyógyígatom a lelkemet, Népdal: Uj a csizmám; Fráter Béla: Arra alá faragnak az ácsok; Mert: Repül a szán. — Horthy Lajos szama. Huszka: Bújdokolva járok, Fráter Lorand: Rozant csárta: Népdalok. Mikor jöttem Pestre: Csárdás kis kálapot veszek; Tulsóson esik az eső. A fonóban szól a nóta.
5.50: Ahol gyarmek voltam. Bibó Lajos beszél H. d. nezővasárhelyről.
6.10: Böszörményi Nagy Béla zongorázik.
6.35: Hangképek a vasárnapi sportjáról. Beszél Fluhár István és Legényei József dr.
7.05: Rádiózenekar. Vezényel: Fridl Frigyes Közreműködik: Zsögön Lenke és Péczy László — ének.
8.10: Napos délelött Vigjáték egy felvonásban. Személyek: Donna Laura — Berky Lili Petra — Németh Romola; Don Gonzalo — Földényi László. Juanito — Pataky Jenő. (Hangfelvétel.)
10.15: Rendőzenekar. Vezényel: Szőlősi Ferenc.
11: Zenekari művek.
BUDAPEST II.
11.15: Korányi Aladár cigányzenekara muzsikál.
12.15: A Rádiózenekar műsorából.
3: A Magyar Revü Tánczenekar játszik.
4: Szekesfővárosi Zenekar hangversenye a Pesti Vigadóból.
6.05: Az Operaház előadásának közvetítése. János vitéz. Daljáték 3 felvonásban. Petőfi költői elbeszéléséből írta Bakonyi K.

Asszonyoknak Heti étlap

Hétfő, Ebéd: Paradicsomleves, stefánia szelet pirtott grizzel, savanyúsággal. — Vacsora: Májas felvágott.
Kedd, Ebéd: Csonleves, rántott marhanyelv burgonyával, csipkeizzel. — Vacsora: Disznósajt, tea, alma.
Szerda, Ebéd: Tüdős rizsleves, káposztáskocka, alma. — Vacsora: Halkocsonya, tea.
Csütörtök, Ebéd: Borleves, tor-daj malacpecsenye vagy Lacipecsenye vörös káposztával, burgonyával, lekváros bukta. — Vacsora: Főtt kolbász tormával.
Péntek, Ebéd: Zöldségleves, juhúsos kása, gyümölcs. — Vacsora: Sonkás összerakott palacsinta.
Szombat, Ebéd: Felvert galuska-leves, lapított fásirozott: zöldbabfőzellekkel (konzerv), habkock. — Vacsora: Rántott velő meleg tartárral.
Vasárnap, Ebéd: Becsinált leves, sült csirke rizzsel és alma-kompóttal, mandulás torta. — Vacsora: Maradék szárnyas hidegen uborkával, alma.

ÉTELLEÍRÁSOK.

Tüdős rizsleves. Adagolás 1 személyre: 25 gr. borjúhúzó, 5 gr. rizs; rántáshoz: 3 gr. zsír, 5 gr. liszt, 2 gr. hagyma. A tüdőt bő vízben felforralva szurjuk le. Tegyük másik sós forró vízbe s főzzük meg puhára. A levét rántsuk meg piros, hagymás, zöld petrezsejmes rántással. Aztán picit borsot (vagy borsópötlőt): adva hozzá tegyük bele az ezalatt megabőrölt tüdőt és főzzük meg e leben a rizst. Találáskor tejszint öntsünk bele.
Májás felvágott. (Sertéselőskor időszak.) Adagolás: 1 sertés-máj, 1 kg sertés tartja, 4 dk zsír, 4 dk hagyma, 2 dk szálonna, 1 kg alma. Ha a sertés-máját 1-2 napig sós vízben áztatjuk, tegyük fővő vízbe 5-6 percre. Soká ne tartsuk benne, mert ha átfő, parázsa válik. Ha melegen ketszer ledaráltuk, törjük át és kavarjuk össze sertés-tartjából jó zsírrosan készült, aztán egyszer ledarált pörkölttel, picit kockára vágott főtt szálonnával, a rezelet almával, borsal, ha van: gyömbérrel és ha esetleg sovány lenne, 3-4 dk olvaszotot zsírral. Töltsük borjú vagy sertés béibe s forró vízbe téve főzzük addig, míg jól átfő. Ha kihűlt, éles késsel szele-

teljük.
Rántott nyelv. Adagolás 1 személyre: 12 dk nyelv, 4 dk zöldség. A marhanyelvet verjük jól ki, hogy porlóssabb legyen. Dobjuk fővő vízbe és pár perc múlva húzzuk le a külső bőrt. Készítsük jó zöldséges leve; s abban főzzük körülbelül 2 óra alatt puhára. Ha jól megfőtt, liszt, tojás és zsemlyemorzsa mártva zsírban süsítsük ki. (A levét elhasználhatjuk levesnek.) Halmozzuk kerek táj közepére jó magásra finom burgonyapürét, a nyelvet szeljük fel gondosan szép vékony kerek szeletekre és állítsuk körül koszorúba a burgonyára támasztva. Öntsük körül vékonyan csipke mártással, mit külön csészében is szolgáljunk fel hozzá. — Mártás: 2-3 kanál csipke ízt tegyünk megre, adjunk hozzá pár kanál bort, hogy mártás-sűrűségű legyen s melegen tálaljuk.

Sonkás összerakott palacsinta. Adagolás 7-8 személyre: 30 dk sonka, 2 tojás, 2 kanál tejfel. — Készítsünk szép, apró palacsintákat. Kavarjunk el egy zsálnban 2 tojássárgáját, tegyük bele a darált sonkát, 2 kanál tejtelt és 2 tojás kemény habját. A palacsintákat: deszkára téve kenjük meg ezzel, két oldalát hajtsuk be, göngyöljük fel, hogy úgy nézzen ki, mint egy szép formájú kis töltött káposzta. Egy vajjal kikent tűzálló zsálnban rendezzük el szép sorba és tegyük rá pár kanál tejfelt. Egy palacsinta lappal fedve süsítsük fel pár percig forró sütőben. Tálaláskor vegyük le a fedő palacsintalapot és ügyeljünk, hogy jó leveesen tálaljuk.

Mandulás torta. Adagolás: 10 dk cukor, 20 dk liszt, 20 dk mandula, fél rúd vanília vagy pötlő. A lisztet és a vajat elődörzsöljük, majd a cukrot, a vaníliát és a hámozott, darált mandulát hozzáadva könnyen összeállítjuk. Ekkor 6 részre osztva tortalap nagyságúra elnyújtjuk és egyenként világosra megsütjük. A lapokat különféle lekvárral megkenjük és összerakjuk. A tetejét hosszúra vágott mandulával díszítjük, amit már az utolsó megkent lap sítésénél ráhintünk.

Rántott velő meleg tartárral. Adagolás 4-5 személyre: 1 borjúvelő. Forraljunk fel egy borjúvelőt sós vízben, húzzuk le a hártóját, szeljük fel szép szeletekre s lisztbe, tojásba, zsemlyemorzsa mártva rántsuk ki. Készítsük meleg tartármártást s ezt adjuk a velőhöz.

HA MÉG EGYSZER AZT ÜZENI!!!

— Kossuth Lajos előregénye —
Írta: Hegyaljai Kass Géza

(47) (Minden jog a szerzőé.)
A Pesti Hirlapban nyomban megjelenik Pulszky Ferenc tiltakozása.
Kevéssel ezután Wesselényi Nyilatkozata. A szegény, szemével küzdő hóse a nemzetnek külföldön hördül fel a támadás ellen. Nyílt levelét Freiwaldauból küldi december elején a Pesti hirlapnak.
Kossuth is szól. Mások is. Széchenyi elkeseredetten állítja meg, hogy őt elhagyták. Wesselényi is, más is Kossuth mellé állt.
Cikkét ír ezután a nemes gróf is. Helmezy Mihály lapjában, a Jelenkor-ban látnak napvilágot írásai.
Két évvel azután, hogy Kossuth elindult tüneményes szerkesztői pályáján az irodalom harcosának.
Kossuthnak fáj a méltatlanság. Ha egy senki öltene rá a nyelvét, az is rosszul esnék. De éppen Széchenyi?... Ezt nem várta volna.
— Ha most szemben állnánk egymással, különös dolgokat mondanánk egymásnak. Vagy minek? Érdemes? Beteg ember a gróf, szegény. Eleget aggódhat érte a grófnő!
Kossuth nem is füstölög sokáig. Van már neki felesége. Az elsimitja homlokáról a bánat árnyékát.

És megvan még a fuvólája. Előveszi régi kedves társát. Fújja régi kedves nótáját, a béri Balogh Ádám kuruc hallgatóját. Úgy mint valamikor a pozsonyi vár alatt, mikor a júrátusok olyan szépen mondták vele:

Piros bársony süvegem,
Most élem gyöngyvetem,
Balogh Ádám a nevem,
Ha vitéz vagy, jer velem.

Fakó lovam a Murza
Lajta vizét megússza.
Bécs várát, ha nyargalja,
Császár azt megsiratja.

Elszall a keserű indulata. És pompás gondolatai támadnak, hogy még ötlesebben írja meg a következő cikkét!

Negyedik fejezet.

A NEMZET APOSTOLA
1844—1848.

És a látványok legfelségesebbje egy szabad nemzet, melynek önálló meggyőződésben az élet s érdekek ezer ösvényén szerte törekvő minden tagjai egy szent kapocs övedzi körül és elágazó tehetségeit közös célokra összpontosítja.
Kossuth: Polgárregény. Pesti Hirlap 1841. 74. sz.

A JOBBÁGYOK FELSZABADÍTÓJA

Kossuth a szabadság embere. Első lépéseitől fogva szabadságot akar a jobbágyoknak. Kik is ezek a jobbágyok? Szent István király óta jobbágy mindenki, aki a földesúr birtokán gazdálkodik. A honfoglalóké a harc. A jobbágyé a föld munkája. Birtokot kaphat a földesúról. De a tulajdonos nem ő, hanem az úr. Halászat, vadászat, madarászat joga a földesúr. 1514 óta a jobbágy még jobban a földesúr kezében van. Az úr a bíraskodás is. Itél az úrszék. Botozhat, tömlőcbe vethet. Ahol pallosog van, ott vérét is veheti a bűnösnek.

Mik a jobbágy szolgálmai?

Robot. Munkája kezével, marhájával, szekereivel. Adó. Ürbért fizet pénzben és terményben. Abból, ami terem, a tizedik vagy kilencedik. Monokon magyarázzák: Még a káposztából is minden kilencedik fej az uraságé. A méhráj, bárány, baromfi, tojás, vaj az uraságnak is haszon.

Mik a jobbágy jogai?
Nagy engedmény, ha megkapja a szabad költözökodést. Az is, hogy a gyermeke, bármely tisztességes életpályára léphet. Politikai tekintetben a földesúr gyámsága alatt van a jobbágy. Bírót a község, a jobbágy választ. De csak a köztől a 3 ember közül akit a földesúr kiölöl Jézusot csak azt, akit a föld ura jóvá hagy. Pá-

linkát főzhet, de az úrnak fizet minden üst után 2 forintot. Ha gyermeke nincs a jobbágnak és végredelet nincs, akkor a földesúr az egyedül törvényes örököse.

Kossuth a szabadság embere. Ó szabadnak akarja a jobbágyot is. Legyen egygye az egész nemzet. Legyen közös a teherviselés. Tartozzunk a hazának életünkkel, vérünkkel. De gondoskodjék a haza a mi életünk biztonságáról, szellemi javainkról.

Vezércikkeiben lépten-nyomon felteszik Kossuth lelkesedése a közös teherviselésért és a jobbágyok felszabadításáért. Remekül foglalja össze felfogását egy későbbi levelében. Csalul tűzi ki maga elé: a föld felszabadítását a jobbágyok hiúsításából. Ezt írja:

Én e célnak kitűzésénél politikai és közgazdasági tekintetek által vezéreltettem.
1. Háromszázados tapasztalás állt előttünk, hogy a nemzetesség maga nem bírt a Habsburg-ház „birodalomgyesítési” politikájával megbirkózni. Országgyűléseink csak provinciális téren mozoghattak, a magánállami funkcióknál a magas politikai semmit sem nyomtunk a népet kellett nemzetetté tenni, hogy Magyarország önálló legyen (békés úton, ha lehetséges, vagy a kovács). Ennek feltétele volt a föld felszabadítása. Jobbágy nem lehet szabad polgár.

(Folyt. köv.)

A Szcenzi Énekhar szereplése

A Szcenzi Molnár Albert Énekhar december 31-én délután az egyetemi templomban Bach János Sebastyén egyik nagygényű kantatájából adott elő egy hoszszabb részletet. Az énekhar szereplése a zeneértő hallgatóság legnagyobb elismerését érdemelte ki. Az énekart Zsádon Antal karnagy vezényelte.

— **Belgrádban** a szerb orthodox karácsonyi ünnepekre január 6-8-án ismét nagyszámú szerbet bocsájtának haza német hadifogságból.

— **A pennsylvaniai árvíz** már elérte Ohio államot. A vízkár egyre emelkedik. Számos helységebből a lakosságot a magasan fekvő dombokra telepítették. Az anyagi kár, különösen az ipari központokban, nagy. Pittsburgban több békatonai gyárpület víz alatt áll.

* **Megnősülne** tisztviselő ösprotesztáns fiatalember intelligens nővel 32 évig. Ajánlatokat „Szerény 37” jellegre kiadói hivatába.

* **Allást keres** most leszerelt tisztviselő fiatalember, esetleg ügynépséget vállal. Ajánlatokat kaidó „Kereszény 30” jellegre.

— **Dr Halász Lajost,** a Magyar Távirati Iroda munkatársát a központi igazgatóság a debreceni kirendeltségtől a budapesti szerkesztőséghez osztotta be, a debreceni kirendeltséghez pedig ifj. Pillich András helyezte át Pécsről.

— **Berlinben szombaton** Maabardot, a nagy német operanékest ünnepélyen temették el. A gyászszertartáson résztvevő Göring birodalmi tábornagy és Göbbels dr birodalmi miniszter is. Az elhunytat a berlini állami operában ravatalozták fel. Göring birodalmi tábornagy elhelyezte a Führer koszorúját a nagy német művész koporsóján és megindult szavakkal búcsúzott el az elhunytól.

— **Bombabiztos helyre** viszik a velencei Márkus-templom négyesfogatát. Az értékes műemléket az első világháborúban is elszállították Rómába.

— **Az északamerikai** Syracuse városban hatalmas tűzvész egész háztömböket, köztük az Empire szálló épületét is teljesen elpusztította. Az áldozatok számára még nincs pontos adat. Az anyagi kár többmillió dollár.

— **Az angol állami költségvetés** hiánya 1942-ben több mint kétfélszáz és egynegyedmilliárd fontsterling. (MTL)

— **Ötödikes képzősök** helyettes tanító állásra bocsátottnak ki. Nemrégiben fontos miniszteri rendelet jelent meg, melynek értelmében az 1943. év február hó 1-étől tanítói gyakorlatra lehet bocsátani az ötödikes tanítóképzős fiú növendékeket. A kibocsátás engedélyezését illető kéréseket a tanítóképző intézetek igazgatói, véleményes jelentésükkel ellátva, felterjesztették a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. A gyakorlatra bocsátott képzősök fogadalmat tesznek és állásuk elfoglalása után helyettes, ideiglenesen megbízott tanítói minőségben élvezik a megfelelő illetményeket, amelyek a nyári szünidő tartama alatt is folyósíthatnak számukra. Mint képzőintézeti növendékek továbbra is fizetik tandíjaikat mindaddig, amíg a tanítóképző intézet ötödik osztályának anyagi állásából az osztályvizsgát és a szeptember első hetében tartandó képesítő vizsgát sikeresen le nem teszték. Ez a rendelet közzétételéről azt jelenti, hogy a most kibocsátandó növendékek gyakorlatukat egy évvel előbb kezdik meg, még mielőtt a képesítő vizsgát letették volna. Ebből önként következik az a tény, hogy enyhülni fog az ország szerte dolgozó tanítóhiány.

Kertmunkásképző iskolát kell szervezni Debrecenben, mert kevés a szakmunkás

Nyiregyháza és Halas már megelőzték Debrecen

Debrecenben, — mint ismertes, — igen szépen indult az utóbbi években a gyümölcsösök telepítése és egyre nagyobb területek kerülnek beültetésre nemcsak a város homoki részlein, hanem a fekete földeken is. A gyümölcsösök jól fejlődnek és a régebbi ültetéseik termőre is fordultak és igen szép eredményt értek el. A gyümölcstermelés érdeke megkívánja, hogy a nagyobb gyümölcsterület nagyobb létszámú jó szakmunkást is kapjon, mert csak ilyen módon lehet elérni a többet és jobbat termelést. Nem lehet gyümölcsöst rendszerben tartani jó szakmunkások nélkül és nem lehet jó eredményt tenni sem a gyümölcsöst, mert ellenkező esetben elhanyagolódnak, ellepik a kártevők és nemcsak annak a kerttulajdonosnak jelent kárt, aki nem tudja rendszerben tartani gyümölcsösét megfelelő jó szakmunkások hiányában, hanem a fertőzött kertek a szomszédos kertekre is veszélyt jelentenek, mert a rovar- és gombakártevők ázoknak a fáit is megtámadják és a védekező munkájukat majdnem hatástalanná teszik.

A debreceni gyümölcstermelők sorából az 1942. évben is többen fordultak már kérelemmel illetékes helyre, hogy találjanak módot megfelelő jó szakmunkások szerződtetésére, de a kérést nem tudták teljesíteni, mert nem volt szakmunkás. Keresték a jó kertmunkásokat, de hiába. Akadtak, akik magukat kinevezték kertmunkásoknak, de ha felfogadták őket végső szükségben és beszabadultak egy gyümölcsösbe, ott több kárt okoztak, mint az összes veszedelmes rovar- és gombakártevők. Tudatlanságukban addig merészkedtek, hogy permetezni is kezdték, anélkül, hogy tudták volna a keverés arányait és azt, hogy milyen fának, milyen védekező szert szabad adni. Legegett levekű fák hirdették a tudatlan emberek kárt okozó mulködsét. Nyomorékra megtesztett fák bizonygatják sok debreceni kertben, hogy csak hozzáértő emberek kezébe való a metszőlló.

Balogh Vilmos kertészeti főintéző a biznyság arra, hogy milyen komoly hiány van megfelelő kertmunkásokban Debrecenben. A városi növényveltemi irodában hosszú névsorban foglalták össze azoknak a nevét, akik a főintézőtől kerti munkásokat kértek. Nem tudtak hozzájutni megfelelő kertmunkásokhoz, mert az a kicsi gárda, melyet Balogh Vilmos nevelt fel és saját kertjébe gyakorlatot adott be, kevésnek bizonyult.

Kertmunkásképző iskolára tehát igen nagy szükség van Debrecenben, ha azt akarják, hogy eredményes legyen az a komoly és költséges munka, melyet a termelők indítottak, megfogadtak és a sokszor hirdetői jelzők, hogy Debrecennek a Tiszántúli gyümölcsös kertjének kell lenni, mint volt az elmúlt évszázadban.

Debrecenben volt már mozgalom ebben az irányban és nemcsak kérték a kertmunkásképző iskola létesítését, hanem a városi kögygölés mondta ki a szervezés szükségességét, de azért mégsem került megvalósításra a terv. A kertmunkásképző iskola szervezeti szabályzatát is elkészítették már, hogy végre létesüljön az iskola, de a terv csak tev maradt Debrecenben.

Nyiregyháza és Halas már megelőzték Debrecen ezen a téren és igen nagy sikerrel működik a kertmunkásképző iskola, melynek nemcsak a munkások veszik hasznát, hanem leginkább a termelők, akik nyugodtak lehetnek, hogy a megfizetett munk

kabér fejében jó és szakszerű kezelésben részesül a sok gondtal és nagy költséggel nevelt gyümölcsösök.

Szombathely város is elől járt jó példával ezen a téren, pedig az a város nem rendelkezik olyan jó földbirtokokkal, mint Debrecen és a város is szegényebb. Hogy mennyire szegény földben Szombathely, mi sem bizonyítja jobban, hogy földet bérelt az egyik uradalomtól, hogy kertmunkásképző iskolájának gazdasága minél nagyobb legyen. Az erről szóló híradásból megtudjuk, hogy Szombathely város a nagy népsűrűsége való tekintettel népszerősíteni kívánja az agrárnépesség körében a kis területeken egyedül jövedelmét kergazdálkodást. Ezt a célt szolgálja a város kertmunkásképző iskolája, mely 15 holdas tangazdasággal indult, de most ezt a gazdaságot 60 holdásra emelik fel, mert a város földet bérelt egy nagybirtokostól.

A város törzsgyümölcsöse is ezt a célt szolgálja.

Debrecennek nem kellene földet bérelni erre a célra „egy

földbirtokostól”, mint azt Szombathely kényyszerül cselekedni mivelhogy messze környéken itt Debrecen város az egyedüli nagy földbirtokos. A városnak közel 150 holdas gyümölcsöse, faiskolája is van, remek vezetés biztosítja a jövedelmességét. Minden alap megvan tehát arra, hogy kertmunkásképző iskola létesüljön. Nem kell külön tangazdaságot létesíteni készen van és terem a 150 holdas városi gyümölcsös és faiskola.

Joggal kérdzik a debreceni gyümölcstermelők, kicsi és nagy területek urai, hogy miért nem létesül már meg Debrecenben is a kertmunkásképző iskola. A középfokú gazdasági iskola nagy létesül már meg Debrecenben is a kertmunkásképző iskola. A középfokú gazdasági iskola nagy létesül már meg Debrecenben is a kertmunkásképző iskola. A középfokú gazdasági iskola nagy létesül már meg Debrecenben is a kertmunkásképző iskola.

A középfokú mezőgazdasági iskola után most már feltétlenül meg kell valósítani a kertmunkásképző iskolát is.

Vaszilij Nikolajevics megtérése

(Honvédhaditudósító szűzad. Dr. Pásztor István hadnagy.)

Felvételezés! Megindulnak a kocsi-szlopok a környék különböző pontjairól. Az üres kocsik zörgése megbontja a kisváros csendjét. Céljuk ugyanaz: a pályaudvar mellett húzódo felvételezőhely.

Erdéklődve indulok meg utánam én is mert ilyen helyen gyakran hall az ember újságokat. Van am a burgonyahagyókat, a préselésre előkészített friss, illatos szénát, az ízes ropogós kenyert, a rendet, a tisztaságot... A hadigepezet zavartalan működéséhez szükséges készletek biztosítását.

S hogy mindez meg volt, nem lepett meg, csak a meglepedés, a biznyság nyugodt érzetét váltotta ki belőlem.

Nyugodtak lehetünk! Vannak, akik gondoskodnak rólunk. Mosolygó arccal néztem, amint telnek az üres kocsik s egymás után mennek vissza vidám döcögéssel csapataikhoz.

Szemem végigszaladt a munkások sokaságán. Mielőtt elindulok megnéztem őket. Az arcukat, mely mindig a lélek egy darabját is megmutatja.

Munkás arcokat várok, kik ha a szövetséges csapatokból valók lelkesedéssel, ha foglyok, a beletörődöttség közonyével végzik munkájukat.

De polgári munkások is vannak itt a városból.

S ott volt Vaszilij Nikolajevics is, akire nem számítottam. Nem gondoltam, hogy az a koptas, de tiszta ruhába öltözött ember, ki a szénapréselőgépet igazgatja s a szénát hordó lányok bánatos orosz dalait elmerengve hallgatja, fogoly.

Pedig az volt! Szeretném megismerni gondolatait. Mit érezhet itt?

Német kérdéseimre, bár hibátlanul beszélt, csak vonakodva válaszol. Szavain érezni, megszokta már a kíváncsiszkdó kérdéseket.

Oroszul kérdezem. Szeme megvillan, meglepődik.

— Ön oroszul tud? — kérdi s tartózkodása egyszerre feloldódik.

— Néhány szót már megtanultam — mondom mosolyogva.

— És most már kérdés nélkül beszél.

— Huszonnégy éves vagyok. Szaratovban születtem. Odaát — s kezével a hátamögé mutat a

végtelen orosz síkságok felé — szakaszvezető voltam s meggyőződéses bolszevista. Ezt ne csodálja teszi hozzá gyorsan mentegetőzve — hisz ebben nevelődtem.

Kis szünetet tart, majd folytatja: — Sokat tanultam. Valami nyugtalanság úzött, hogy műveljem magam Jó fejem van, könnyen ment. Szerettem a könyveket nagyon, de csak azok hoz jutottam hozzá, melyek a mi rendszérünkert dicsérték, támjéneztek. Én kritika nélkül így mindent elfogadtam. Nem gondoltam arra, hogy ez esetleg másként is lehet a valóságban. Szólni, ellenvéleményen lenni annak, aki valami akart lenni, egyébként sem volt tanácsos.

Cigarettafűdőt póder s lassan fűzi tovább a szót: — Moszkvában is voltam tanfolyamokon. Ott megtanultam mindazt, ami a robbantásokkal összefügg, úgy elméletileg, mint gyakorlatilag. Már a finnországi harcokban is résztvettem. Az volt a véleményük — hogy bátran harcoltam, így utána egy hónap jutalomszabadságot kaptam. A német-orosz háború ki-törésekor, mint rohamosztagos kaptam beosztást. Készszer megsebesültem, de visszajöttem a frontra. Ekkor azt a parancsot kaptam, hogy az elcsettjeimhez robbanóanyagot kell elhelyezni, hogy mikor felszedik őket, felrobbanjának s így okozzanak kárt az ellenségnek.

— De hisz ez aljasság! — hárdordom fel. Vállatvon.

— Megtettem! A szovjet nem ismer érzelmességet. Éjjel volt. Csúszva másztam a csataterén, hogy teljesítsem, mert akkor úgy éreztem, hogy kötelességem. Lassan kúsztam s az egyik mozdulatlanul fekvő alaknál már minden előkészületet megtettem a robbantáshoz. Továbbkúsztam. Alig értem pár méter távolságra, mikor nyögést hallok mögöttem. Valaki vizet kért! Visszamegyek s felnyújtom a vizet. Még éreztem a kéz remegését, mikor robbanás rázta meg a levegőt s szilánkok vágódtak szerteszt. A besüött felrobbant. A vezetékhez ért s vége volt.

Vaszilij hangja lehanyatlak s úgy folytatja.

— Nekem szerencsém volt. Csak a karom kapott szilánkot. De itt belül valami megrepedt. Nem tudom mi. Másnap szakaszommal együtt megadtam ma-

DEBRECZEN 18 OLDAL

gam. Nem volt erőm harcolni. Így mondja: nem akartam harcolni!

Szénéz a kenyérhegyekre. — Itt — mondja elcsukló hangon — minden van. Odaát... Lemondóban legyint, majd így folytatja:

— Uram! Nekünk azt mondták s mi hittünk benne, hogy önöknl elnyomás van s mindenki nyomorog és mi a népek felszabadításáért harcolunk!

Megfogom a kezét s úgy kérdezem: — Még mindig hiszed? Csillogó szemmel rázza meg a fejét.

De azért érzem, hogy még sok időnek kell eltelnie, amíg itt ezeknl a test után a lélek is egészen felszabadul.

A DEBRECENI LEVENTE JÉGKORONGOSOK SZÉP JÁTÉK UTÁN KISARÁNYÚ VERESÉGET SZENVEDTEK BUDAPESTTŐL

Szombaton délután kezdődtek meg a leventék válogató jégkorongmérkőzések a Városigei műjégpályán. A Kassa-Kolozsvár mérkőzés a kolozsváriak távmaradása miatt elmaradt és helyette Budapest vegyes csapata játszott Kassa együttesével egy húszperces edzőmérkőzést.

Budapest-Debrecen 2:1 (1:0), 1:0, 0:1. eredménnyel végződött. Játékvezető dr. Jeney és dr. Elek voltak. (MTL)

A kék kenyérgabonajegyek beváltása

A közellátásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében Hombár-bizományos és a kenyérgabona eladására engedéllyel rendelkező malom a vásárlásra jogosító kék kenyérgabonajegynek január, február és március hónapra szóló gabonaszelvényét részben kukoricára is beválthatja. Ebben az esetben a bizományos, illetve a malom a 20 kg-os gabonaszelvényre 10 kg búzát vagy rozstot és 10 kg kukoricát, a 15 kg-os gabonaszelvényre 7.5 kg búzát vagy rozstot és 7.5 kg kukoricát, a 10 kg-os gabonaszelvényre pedig 5 kg búzát vagy rozstot és 5 kg kukoricát szolgáltat ki.

A kék kenyérgabonajegy tulajdonosának kívánságára a bizományos, illetve malom január, február és március hónapban búza vagy roz helyett a 20 kilogrammos gabonaszelvény ellenében 20, a 15 kg-os gabonaszelvény ellenében 15 és a 10 kg-os gabonaszelvény ellenében 10 kg kukoricát is kiszolgáltathat. A rendelet további intézkedése szerint a kukoricajegynek január 31-e után a bizományos (malom) által beváltható szelvényei ellenében a 30 kg-os szelvényre 25 a 22 kg-os szelvényre 18.5 és a 15 kg-os szelvényre 12.5 kg kukoricát kell kiszolgáltatni.

— **Kanadában** bevezették a vaj adagolását, személyenként és hetenként félfont a vajadag.

— **Italo Balbo** marsallnak és az ugyancsak Tobruknl hősi halált szenvedett bajlásainak hamvait Ferrara városának San Romano templomában helyezik örök nyugalomra. Az épület ebből a célból rendezhözökk, átalakítják és eltávolítják róla azokat a felépítményeket, amelyek eddig az épület legszebb részeit ellakták a látogatók szeme elől.

— **Kínában** meggyilkolt misszionáriusok. A tokiói apostoli delegátus jelentése szerint Emilio Teruzzi, a milánói pápai missziós intézet tagját Kínában két kínai lelkészrel együtt meggyilkolták. Teruzzi a milánói pápai missziós intézet hetedik tagja, aki egy év leforgása alatt Kínában életét áldozta hivatásáért. (MTL)

